

Miskolc-Szirmai Református Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda

3521 Miskolc, Miskolci u. 38/a.

”Jézus Krisztus tegnap és ma és örökké ugyanaz.”
(Zsid. 13,8)

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2020

Tartalom

BEVEZETŐ	5
Köszöntés	7
Intézményegységek bemutatása	8
ISKOLA	10
NEVELÉSI PROGRAM.....	10
I. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	14
II. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	18
III. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.....	21
IV. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok.....	25
V. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai.....	28
VI. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	31
VII. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje ..	37
VIII. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	38
IX. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai, valamint középfokú iskola esetében a szóbeli felvételi vizsga követelményei	40
X. A felvétel és az átvétel helyi szabályai	42
XI. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv.....	43
HELYI TANTERV.....	46
1. A választott kerettanterv megnevezése	46
2. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások meghatározása	50
3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	50
4. A Nemzeti alaptantervben (Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	51
5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	56
6. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	56
7. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei.....	57

Az ismeretek számonkérésének, a tanuló teljesítménye értékelésének követelményei és formái	57
A tanulók munkájának szöveges értékelése.....	58
Az írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanuló tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya	60
Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli házi feladatok meghatározásának elvei és korlátai.....	62
A magasabb évfolyamba lépés feltételei	62
A magatartás és a szorgalom helyi minősítési rendszere.....	63
8. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei.....	65
9. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	66
10. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek.....	66
11. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	66
12. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek.....	68
ÓVODA.....	70
Az óvodai nevelés helyi programja.....	70
Bevezetés.....	70
Az óvodai élet megszervezésének elvei	72
Az óvoda átfogó, globális nevelési terve	73
Az óvodai nevelés feladatai.....	79
A GYERMEKI ESÉLYEGYENLŐSÉGET SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	110
EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM	114
KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM.....	128
GYERMEKVÉDELMI FELADATOK, SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSE,	131
AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE.....	132
A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének-oktatásának pedagógiai programja	148
NEVELÉSI PROGRAM.....	148
I. A nevelő-oktató munka alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	148
II. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok.....	150
III. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok.....	150
IV. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység.....	151
V. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	151
VI. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, az etnikai tanulók felzárkóztatása	151

VII. A szülő, tanuló, pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei .	152
VIII. Iskolai egészségnevelési feladatok végrehajtása:	152
IX. A környezeti nevelési program szerepe	153
HELYI TANTERV.....	154
1. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	154
2. Iskolai beszámoltatás, értékelés, minősítés sajátosságai.....	154
3. A magatartás és a szorgalom minősítési rendszere	154
Alapfokú Művészeti Iskola.....	156
A művészeti oktatás pedagógiai alapelvei	156
A művészeti oktatás cél és feladat rendszere	156
Általános fejlesztési feladatok a művészetoktatásban.....	157
A növendékeinktől elvárható követelmények.....	157
A pedagógusoktól elvárható követelmények.....	157
A művészeti tevékenység struktúrája	158
A művészetoktatás helyi tanterve.....	159
A felvétel és az átvétel helyi szabályai a művészeti képzésben	160
Záró rendelkezések.....	161
1. A nevelési program és a helyi tanterv engedélyeztetésének, nyilvánosságra hozatalának és módosításának mechanizmusa	161
2. Legitimációs záradék	162
Mellékletek.....	163
1. sz. melléklet – Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, alsó tagozat, 1–4. évfolyam helyi tanterve	163
2. sz. melléklet – Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, felső tagozat, 5–8. évfolyam helyi tanterve	163
3. sz. melléklet – Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja	163
4. sz. melléklet - Legitimálási jegyzőkönyvek	163

BEVEZETŐ

Az alapító/fenntartó neve: Tiszáninneri Református Egyházkerület
Az alapító/fenntartó székhelye: 3525 Miskolc, Kossuth L. u. 17.

Az intézmény hivatalos neve: Miskolc-Szirmai Református Általános Iskola,
Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda

Az intézmény OM azonosító száma: 201802

Az intézmény feladatellátási helyei:

Az intézmény székhelye:

1. Miskolc-Szirmai Református Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda
3521 Miskolc, Miskolci utca 38/a.

Az intézmény telephelye:

2. Miskolc-Szirmai Református Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda
Óvoda utcai Telephelye
3521 Miskolc, Óvoda utca 7.

Az intézmény típusa: Többcélú, közös igazgatású köznevelési intézmény

Az intézmény alapfeladatának jogszabály szerinti megnevezése:

- óvodai nevelés,
- általános iskolai nevelés-oktatás,
- alapfokú művészetoktatás,
- a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése-oktatása:
- **sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók ellátása:** sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd [nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. § 25. pont].
 - **Az intézmény által ellátható SNI státuszok:**
 - A) beszéd fogyatékos tanuló
 - B) egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő tanuló.
 - **beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók iskolai ellátása:** beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek [a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. § 3. pont].

1. **Székhely** (3521 Miskolc, Miskolci utca 38/a.)
 - általános iskolai nevelés-oktatás,
 - alapfokú művészetoktatás,
 - a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése-oktatása (SNI státuszok A,B,).

2. **Telephely– Óvoda** (3521 Miskolc, Óvoda utca 7.)
 - óvodai nevelés,
 - a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése (SNI státuszok: A, B,).

Köszöntés

Tisztelt Olvasó!

A Miskolc-Szirmai Református Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda Pedagógiai Programját a következő oldalakon tekintheti meg. Pedagógiai Programunkban foglaltuk össze az általános iskola, művészeti intézmény és óvoda nevelő-oktató munkájának irányelveit, szakmai mutatóit. Ebben a dokumentumban ismerhetik meg tevékenységi körünket, oktató-nevelő munkánk alapelveit.

Mindannyiunk célja, hogy egy magas szinten működő, korszerű, a XXI. sz. kihívásainak megfelelő intézményegységet hozzunk létre. Ennek egyik támpillérét a többéves tapasztalattal rendelkező, példaértékű magatartást tükröző pedagógusok adják, de legalább annyira nagy szükség van az iskola, óvoda gyermekeire és családjaikra, a szüleikkel való konstruktív együttműködésre. A harmadik alappillért fenntartónk, a Tiszáninneri Református Egyházkerület alkotja. Szükségesnek tartjuk, hogy e három pillér mindannyiszor a jövő nemzedékéért tudjon együtt munkálkodni, s törekvéseink eredményeként nagy és sokrétű tudással bíró, az élet értékeit helyesen értelmezi, szabadon és logikusan gondolkodni tudó ifjúság bontogathassa szárnyait a középiskola felé.

Pedagógiai Programunkban a jövő kihívásai felé bátran tekintő, a kihívásokra szakszerű, korszerű választ adó, a gyermekeknek biztonságot, nyugalmat és tudást nyújtó intézményegység jövőre vonatkozó terveit határoztuk meg.

Várjuk azon családok jelentkezését intézményünkbe, akik elfogadják nevelési elveinket, gyermekeiket a keresztyén erkölcsökre alapozva kívánják nevelni és azonosulni tudnak keresztyén nevelési-oktatói módszereinkkel.

Azokhoz a szülőkhöz szólunk, akiknek óvodás és iskoláskorú gyermeke a „Szirmai Refi”-t választja!

Hegyesi Károly
igazgató

Intézményegységek bemutatása

Iskola

A Miskolc -Szirmai Református Általános Iskola Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda iskolaépülete Miskolc egyik kertvárosában, Szirmán, a Miskolci út 38/a. sz. alatt található. Miskolc Megyei Jogú Város Közgyűlésének határozata értelmében 2012. szeptember 1-jétől az iskola fenntartója a Tiszáninneri Református Egyházkerület. Az iskola területi elhelyezkedése az infrastruktúra szempontjából kiváló. Mind egyéni – gyalog, autóval, biciklivel – mind tömegközlekedés szempontjából könnyen megközelítheti. Az épületben elhelyezkedő iskolai konyha megoldja a tanulók napi rendszeres meleg étkeztetését.

Mivel az épület már az 1962-es átadáskor is eredendően iskolának lett kialakítva, így az ingatlan és az ahhoz tartozó udvar remek helyszínt biztosít az itt tanuló diákok mentális, fizikális és erkölcsi fejlődéséhez. Kertvárosi jellegéből adódik, hogy szinte minden családnak vannak baráti, szomszédi kapcsolatai az intézményben, a gyerekek is jól ismerik egymást. A tanuláshoz szükséges nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése természetes. Tanulóink oktatásakor egyenlő hangsúlyt fektetünk a humán-és reáltantárgyak oktatására. Lehetőségük nyílik, hogy az angol nyelvet tudásszintjüknek megfelelő normál, illetve emelt óraszámokon tanulhassák. Fontosnak tartjuk, hogy „ép testben ép lélek” lakozzék, ezért a mindennapos testmozgáson túl több lehetőséget kínálunk tanítványainknak: néptánc, tömegsport, stb. Művészeti Iskolaként lehetőséget nyújtunk, hogy diákjaink esztétikai érzékenysége – a nyitott látásmód, az erkölcsi fogékonyság, az igényesség – a gyermeki kíváncsisággal párosulva fejlessze gyermekeink képességeit, készségeit; megismerjék és magas szinten kezeljék a művészi kommunikációt.

Óvoda

Az óvoda fenntartója, a Tiszáninneri Református Egyházkerület 2012. szeptember 1-jétől működteti az Óvoda út 7. szám alatt lévő Napközi otthonos Óvodát.

Az óvoda zöldövezetben fekszik, családi jellege miatt sokan választják gyermekük napközbeni elhelyezésére. Az épület és az ingatlanhoz tartozó udvar a kisgyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve lett kialakítva. A parkosított kert ideális játszótér a gyermekek számára. Az 1960-ban alapított intézményben 90 óvodás korú gyermek ellátásra nyílik lehetőség. Az oktató-nevelő munka 3 csoportszobában történik a gyermekek életkorának megfelelően homogén csoportokban: kiscsoport, középső csoport, nagycsoport. Évek óta maximális kihasználtsággal működik az intézmény, ami az itt folyó magas szintű nevelőmunkának köszönhető. Az intézmény nagy hangsúlyt fektet a néphagyományok és a népi kultúra értékeinek közvetítésére. Gyermekeink tudatformálását igen fontosnak tartjuk, hogy ne csupán birtokolják környezetünket, hanem képesek legyenek szeretni óvni, védeni, hogy örökösei legyenek, majd továbbadói lehessenek értékeinknek. Ezért kiemelt feladatunk a környezeti neveléshez kapcsolódó tevékenységek megvalósításával, a gyermeki tapasztalatszerzést elősegítő lehetőségek biztosítása.

Az intézményben az étkezést a Miskolc-Szirmai Református Általános Iskola Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda iskolaépületében működő konyha biztosítja.

Az óvoda 2009-ben kapta meg a ZÖLD ÓVODA címet, a program során szerzett tapasztalatokat az intézmény átvétele után is hasznosítjuk, továbbfejlesztjük.

Óvodai nevelésünk feladatait a Református Óvodai Keretprogram szerint tűzzük ki, figyelembe véve az Országos Óvodai Alapprogram elvárásait.

Általános elvek

A Magyarországi Református Egyház -Krisztus Urunk missziói parancsának engedelmeskedve, az évszázados gyakorlat folytatásaként, tagjai igényének megfelelően, a Magyar Köztársaság Alkotmány és a Magyarországi Református Egyház Alkotmánya, továbbá a lelkiismereti-és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló hatályos törvények és egyéb jogszabályok alapján –közoktatási intézményeket tart fenn.

Működésük és rájuk vonatkozó egyházi szabályozás nem lehet ellentétes azokkal a jogszabályokkal, amelyek a fenntartótól függetlenül valamennyi magyarországi közoktatási intézményre vonatkoznak, ha azok nincsenek ellentétben a Szentírás parancsaival.

A református közoktatási intézményekben a nevelés és az oktatás - figyelemmel az állami iskolák követelményeire, továbbá a magyar református iskolák autonóm életéből és hagyományaiból következő művelődési anyagra - Istennek a teljes Szentírásban adott kijelentése, valamint a Második Helvét Hitvallásban és a Heidelbergi Kátében megfogalmazott hitelvek és a magyar kálvinizmus szellemében folyik.

A gyermek és adottságai Isten ajándéka. A nevelés alapvető színtere a család. A keresztelekor tett szülői és gyülekezeti fogadalom megvalósulásának egyik lehetséges helyszíne a református közoktatási intézmény, amely a gyermeket Krisztusban testvérnek fogadja el.

A Magyarországi Református Egyház által fenntartott és működtetett református közoktatási intézmények célja és feladata, hogy

- tanulóit művelt, jellemes keresztyén emberekké, az egyetemes emberi értékek tisztelőjévé, a magyar haza és nemzet, hűséges és áldozatkész, alkotó polgárává formálja, akik mindenkor készek az örökölt és a jelenkori kultúra valódi értékeit befogadni, gyarapítani és közvetíteni;
- református tanulóit egyházunk hitvalló tagjaivá,
- nem református tanulóit - vallásuk szabad gyakorlásának biztosítása mellett saját felekezetük és a református egyház értékeinek megbecsülésére nevelje.

Mindezek megvalósítása egyházunk iskoláinak évszázadok során kialakult hitbeli örökségére és pedagógiai kultúrájára épül, és azt fejleszti tovább.

ISKOLA

NEVELÉSI PROGRAM

„Boldog az ember, aki megtalálta a bölcsességet,

És az az ember, aki értelmet kap.

Mert több haszna van ennek, mint az ezüstnek,

És nagyobb jövedelme, mint a színaranynak.”

(Péld 3, 13-14)

A Magyarországi Református Egyház közoktatási intézményeinek közös nevelési célkitűzései

A Magyarországi Református Egyház-Jézus Krisztus missziói parancsának engedelmeskedve, az évszázados gyakorlat folytatásaként, a Magyar Köztársaság Alkotmánya és a Magyarországi Református Egyház Alkotmánya, továbbá a lelkiismereti-és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló hatályos törvények és egyéb jogszabályok alapján-közoktatási intézményeket tart fenn.

Működésük és rájuk vonatkozó egyházi szabályozás nem lehet ellentétes azokkal a jogszabályokkal, amelyek a fenntartótól függetlenül valamennyi magyarországi közoktatási intézményre vonatkoznak, ha azok nincsenek ellentétben a Szentírás parancsaival. A gyermek és adottságai Isten ajándéka. A nevelés alapvető színtere a család. A keresztelekor tett szülői és gyülekezeti fogadalom megvalósulásának egyik lehetséges helyszíne a református közoktatási intézmény, amely a gyereket Krisztusban testvérnek fogadja el.

Jézus Krisztus missziói parancsa: „... **tegyetek tanítványokká minden népet...**”(Mt 28,19) nem csupán az Egyháznak szól, hanem a családnak, az iskolának is. A református iskola jó lehetőség arra, hogy segítse a szüleiket és a gyülekezetet abban, hogy valóra válthassák a gyermek keresztelekor tett ígéretüket, amely szerint úgy nevelik és neveltetik őt, hogy ha majd felni, a konfirmáció alkalmával ő maga önként tegyen vallást a Szentháromság Istenbe vetett hitéről a gyülekezet előtt”.

A református iskola keresztyén közösség. Olyan hitvalló (lehetőleg református) pedagógusokat feltételez, akik hivatásukat Istentől kapott küldetésnek tekintik. Életpéldájukkal, minden megnyilvánulásukkal keresztyénné, krisztusi emberré kívánják nevelni a tanítványaikat.

A Magyarországi Református Egyház református vallású diákjaiból **öntudatos, hitvalló magyar reformátusokat** kíván nevelni iskoláiban.

- **Reformátusokat**, tehát olyan keresztyének, akik életének zsinórmértéke a Szentírás, elfogadják ősi hitvallásaikat, a Heidelbergi kátét és a II. Helvét hitvallást; s akik tudják, hogy Isten választotta ki őket, s ha Tőle kérnek segítséget, a Szent Lélek alkalmassá teszi őket feladataik elvégzésére.

- Olyan **magyar** reformátusokat, akik a magyar kultúrát — elsősorban rendkívül gazdag anyanyelvünket és népi kultúránkat — megbecsülik, azt tisztán megőrizni, gazdagítani és továbbadni kívánják; ismerik és szeretik hazájukat, az itt élők és a határainkon kívülre szorult

magyarok múltját, jelenét, értékeit, szívesen vallják magukat magyarnak, s családjukért, egyházukért, hazájukért áldozatokra készek.

- **Öntudatos, hitvalló** magyar reformátusokat, akik tudják, hogy Kiben és miért hisznek; képesek önállóan, logikusan gondolkodni, cselekedni; törekednek önmaguk és környezetük megismerésére, megóvására, jellemük, erkölcsi ítélőképességük és izlésük fejlesztésével a jó és a rossz, az igaz és a hamis, a szép és a rút egyre biztosabb megkülönböztetésére, a valódi értékek felismerésére és tiszteletére, a különböző tudományterületeken és művészetekben alapos ismeretek megszerzésére, testi-lelki-szellemi harmóniában történő életvitelre, embertársaik segítségére, a hit ajándékának elfogadásához szükséges ismeretek, élmények, tapasztalatok megszerzésére, felelős helytállásra.

A Magyarországi Református Egyház, iskoláiban a nem református vallású diákjait öntudatos magyar keresztyénekké kívánja nevelni. Lehetővé teszi számukra saját vallásuk, felekezetük hitvallásainak megismerését, ugyanakkor elvárja tőlük a református értékek ismeretét és tiszteletét.

A református iskola úgy tudja elérni fenti nevelési céljait, hogy megismerteti növendékeit a Biblia igazságaival és az egyháztörténet máig érvényes tanulságaival; a hiteles krisztuskövetés vonzó személyes példáját nevelői által is a tanulók elé állítja; hitéletének közösségi alkalmi révén a gyülekezeti életben való felelős részvételre indít; növendékeiben felkelti a tudásvágyat, és megalapozza a magas szintű önművelés igényét; növendékeit a tudományok segítségével rávezeti a teremtett világ megismerésének és megőrzésének fontosságára; a kultúra időtálló értékeinek közvetítése által fogékonytá teszi őket a szépre; a reál és humán tudás átadásával kifejleszti bennük a józan, kritikus és önálló gondolkodás és a felelős cselekvés képességét; gondosan ápolja az anyanyelvet és a magyar nemzeti hagyományokat; megérteti tanítványaival, hogy a világ megismeréséhez elsősorban saját nyelvükön, kultúrájukon keresztül vezet az út; rendszerességével és következetességével a személyes és társadalmi szintű kötelességtudat és áldozatvállalás mintáját állítja növendékei elé.

A fenti célok elérése érdekében a Magyarországi Református Egyház iskoláinak az a feladata, hogy imádsággal, igényes nevelő-oktató munkával, a magyar református iskolák hagyományainak, a keresztyén közösség nevelő erejének, a legfejlettebb tudományos és technikai eredményeknek-eszközöknek, valamint a családokkal és a gyülekezetekkel kiépített gyümölcsöző kapcsolatoknak a felhasználásával a lehető legtöbbet tegye meg azért, hogy minden növendéke fel tudja mutatni azokat a képességeit, amelyeket csak ő maga kapott a Teremtőtől.

Sola scriptura

Református atyáinkkal együtt valljuk, hogy Istent nem lehet másképp megismerni, csak a kijelentésből. Annyit tudunk róla, amennyit önmagáról kijelentett. Ennek a kijelentésnek írott dokumentuma a teljes Szentírás, melyben az isteni kijelentés olvasható. Ebben az értelemben mondhatjuk, hogy hitünk és életünk zsinórmértéke a Biblia. A református iskolát, tehát oktató tevékenységünket a Bibliához való igazodás határozza meg. Nem csupán arról van szó, hogy a hittanórákon és az istentiszteleti alkalmakon beszélünk a Bibliáról, hanem mindig és mindenütt. Így elkerülhető az a veszély, hogy elválik egymástól a hit és a tudás.

Ezt a következő formában kívánjuk kivitelezni:

- a tanítási hetek áhítattal kezdődnek,
- az iskola elindulásának első évétől felmenő rendszerben az első órák előtt áhítatot tartunk,
- az utolsó órák közös imádsága zárja a napot,
- hetente két kötelező hittan-és egyházzenei óra épül be az órarendbe,
- megemlékezünk iskolai keretbe vagy gyülekezeti közösségben az egyházi ünnepekről,
- a tanév csendes nappal kezdődik és végződik,
- komoly odafigyeléssel választjuk meg a tankönyveket a Református Pedagógiai Intézet ajánlásaira tekintettel,
- a tantárgyak közül a magyar, a történelem, az ének tantervekben a bibliai ismeretek átadása
- is helyet kap,
- minden oktató tananyagot a Biblia mérlegére állítunk.

Sola gratia

Református atyáinkkal együtt valljuk, hogy életünk, üdvösségünk egyedül Isten Krisztusban nyújtott kegyelmének köszönheti. A magunk erejéből Őt meg nem ismerhetjük, életünk, munkánk neki köszönhető. Ilyen módon mindannyian kegyelemben részesülünk. Ez a tény iskolánk légkörének a meghatározója. A kegyelem azt is jelenti, hogy nem rászolgáltunk, mert akkor nem lenne kegyelem. Kegyelemre azért szorulunk, mert bűnösök vagyunk, s ebből az állapotból másképp nem szabadulhatunk (Róma 3,10-12).

Ezért iskolánk légkörére az alábbiak lesznek jellemzőek:

- szeretetteljes emberi kapcsolatok megvalósítására törekszünk tanár és diák, diák és diák,
- tanár és szülők, tanár és tanár tekintetében,
- a fegyelmezés dolgaiban tudni kell a megbocsátással is élni, mert mindannyian bocsánatból
- élünk,
- a tanulók személyiségét tiszteletben tartjuk, mert ők is Isten kegyelmének részesei,
- diákjaink előre megismerik a velük szemben állított követelményeket,
- a tanulókat bevonjuk az iskolai élet szervezésébe az őket érintő
- területeken,
- a tanulók egymás közötti kapcsolatában hangsúlyozzuk és felügyeljük az Isten előtti egyenlőséget.

Sola fide

Reformátor atyáinkkal együtt valljuk, hogy Isten Krisztusban felkínált kegyelme csak hit által lehet a miénk. A keresztyén hit Isten igéjének meghallásából fakad (Róma 10,17). Tudjuk, hogy a hit nem tanítható, egyedül Isten ajándéka. Munkánkat az alábbiak szerint végezzük:

- a nevelők magatartásukkal református keresztyénhez illő módon élnek és dolgoznak,
- beszédünkben Krisztus lelkiülete árad,
- az istentiszteleti alkalmak látogatása a nevelők számára legyen magától értetődő,
- református tanulóink esetében arra törekszünk, hogy egyházunk hitvalló tagjaivá lehessenek,
- nem református tanulóinkat saját vallásuk szabad gyakorlásának biztosítása mellett

- református egyházunk értékeinek megbecsülésére neveljük,
- e hitbeli elkötelezettség általános érvénnyel hat az iskola életének erkölcsi tartalmára.

Solus Christus

Református atyáinkkal együtt valljuk, hogy Jézus Krisztus Isten egyetlen Igéje. Róla szól a Biblia, mint írott ige, róla beszélnek a sákramentumok. Ő az egyház feje és a világ Ura. Övé minden hatalom mennyen és földön (Mt 28,18). Általa juthatunk csak el Istenhez (Jn 14,6).

Iskolai tevékenységünkben a dicsőséges Úrhoz fordulhatunk. Református iskolánk feladata egyetlen mondatban összefoglalható: Krisztus követésére odaszánjuk magunkat.

Soli Deo Gloria

Hitvallásaink szerint minden Isten munkája, amiről eddig számot adtunk. Ezáltal iskolánkban:

- magunkat hálaból szánjuk Krisztus követésére,
- mivel Isten minden megtett értünk, mi is mindent megteszünk érte,
- munkánkat nem a „kell” kényszere, hanem a „lehet” szabadsága határozza meg,
- elért eredményeinkért Istent dicsőítjük.

I. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

I.1. Pedagógiai alapelveink

A református iskola a hagyományt, az értékeket, az értékrendet védi, ezzel magát az embert védi.

- Olyan feltételeket igyekszünk teremteni, és olyan munkát végezni, hogy tanulóink testileg – lelkileg egészséges, felelős közösségi emberként tudjanak élni a mindennapokban.
- Kiemelt feladatnak tekintjük a tanulókra való személyes odafigyelést, a személyre szabott foglalkozást mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás terén.
- Arra törekszünk, hogy iskolánkban, jó hangulatban, szép környezetben tanuljanak a gyerekek. Tevékenységünket szolgálatnak tekintjük, melyet a társadalmi és a partneri igényeknek megfelelően szeretetteljes, keresztyén légkörben végzünk.
- Kiemelt feladatnak tartjuk, hogy az egészséges életmód megismert elemei épüljenek tanulóink személyiségébe.
- Célunk: a szilárd alapkészségek kialakítása mellett megtartani, keresni a szépet, a jót, az érdekeset, a hasznosat; kedvvel, örömmel szerezni az ismereteket; s kitartással eljutni a kitűzött célig.
- Azért dolgozunk, hogy diákjaink harmonikus, kiegyensúlyozott, a felnőttek világában boldogulni tudó emberekké váljanak. Olyanokká, akik a megszerzett tudást értéknek tekintik és használják. Akik egyéni értéknek tekintik boldogulásukat, a családjukat, a nemzetüket, a keresztyén egyházat és az emberiséget szolgálva tudják elérni, önmagukat és környezetüket mindig fejlesztve, jobbítva.
- Arra törekszünk, hogy ápoljuk, továbbvigyük hagyományainkat, a családi tradíciókat, a felelősségtudatot, a felnőttek tiszteletét, a szülőföld, a szabadság, a keresztyén értékek, a munka szeretetét.

I.2. Célok, feladatok:

1. Korszerű, **keresztyén** természettudományos és társadalomtudományos műveltségkép kialakítása, melyet tanulóink eszközként használnak a valóság viszony-rendszerének megértéséhez, és alkalmaznak különböző cselekvés-formákban.
2. Hazáját ismeri és szereti, a nemzeti hagyományokat és az iskolai tradíciókat őrző fiatalok nevelése.
3. Fontos a tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesztés, és a hátránykompenzálás az iskolai élet minden területén. Az intézmény az esélyegyenlőség elve szerint saját keretein belül lehetőséget teremt a sajátos nevelési igényű tanulók számára is.
4. A kulcskompetenciák kialakítása, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, az egész életen át tartó tanulás lehetőségének megalapozása. Az anyanyelv helyes használata szóban és írásban, a kommunikációs képességek fejlesztése.

5. Célunk, hogy tanulóink megismerjék az egészséges életmód legfontosabb szabályait, tisztában legyenek az egészséges táplálkozás, a rendszeres mozgás egészséget befolyásoló hatásával, a testi-lelki higiéné fontosságával.

6. Az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése az adott életszakaszra kidolgozott tanterv szerint. Tartalomalapú nyelvoktatás.

7. Az IKT-eszközök alkalmazásának folyamatos bevezetése /Internet, e-tananyagok, projektmunkák/.

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elérését, és a célok megvalósítását elősegítse. Ezt szolgálják tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó rendszeres és komplex értékelés valamint az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre, közösségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek. Mivel iskolánk nevelő-oktató tevékenysége 1-8 osztályig terjed, ez fokozottan szükségessé teszi az egységes cél-és feladatrendszer mellett az életkorhoz, a nevelő-oktató munka négy szakaszához alkalmazkodó eszközök, eljárások kialakítását, alkalmazását.

Célkitűzések:

- A sikeres munkaerő-piaci alkalmazkodáshoz szükséges, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése
- A tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak – lehetőség szerinti – egyénre szabott fejlesztése
- A kompetencia alapú oktatás segítse a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítását, illetve megvalósulását.
- Újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetésével a tanulók motiváltságának növelése
- Digitális írástudás elterjesztése
- A kompetenciamérések eredményeinek felhasználása, javító tevékenységek megszervezése.
- Az eltérő képességű és szociális helyzetű tanulók együttnevelését, oktatását meghatározó célok és sikerkritériumok megfogalmazása. (HH; HHH; SNI tanulókkal való foglalkozás megszervezése)

I.3. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka eszköz-és eljárásrendszere:

A célok megvalósulását szolgáló módszerek, szervezési módok, tanulás-szervezési eljárások:

- tevékenykedtetésre épülő tanulásszervezés,
- projektoktatás, témahét,
- moduláris oktatás,
- az info-kommunikációs technológia, mint eszköz és taneszköz alkalmazása.

Az SNI-s tanulók esetében az integrált nevelést segítő sérülés specifikus fejlesztés, egyéni továbbhaladás, értékelés biztosítása.

A nevelési-oktatói feladatok aktuális **eljárásrendjét** minden tanév elején a munkatervben határozzuk meg.

Céljaink és feladataink eredményes teljesítése érdekében fontos számunkra:

- Az operatív tervezés az intézmény stratégiai céljainak hatékony megvalósulását szolgálja, amelyeknek az intézményi dokumentumokban is nyomon követhetőnek kell lennie.
- Az intézmény vezetése irányítja az intézmény stratégiai és operatív dokumentumainak koherens kialakítását. Átfogó intézményfejlesztés megvalósítása, a fejlesztések eredményeinek az intézmény mindennapi gyakorlatába való beillesztését, a pedagógiai szemléletváltást segíti tevékenységek megvalósítása, ezen belül az intézmény pedagógiai dokumentumainak módosítása, oly módon, hogy az iskola pedagógiai innovációjának fenntarthatóságát biztosítsa.
- A tanítási órákon differenciált tevékenységi formák szervezése, a rendelkezésre álló éves órakeret racionális felhasználásával csoportbontásos oktatás, korszerű taneszközök, hatékony, változatos tanítási módszerek alkalmazása, a tanulás tanítása, sikeres új pedagógiai eljárások, módszerek kipróbálása, „honosítása”, elterjesztése, a tanulói tevékenykedtetés előtérbe helyezése.
- IKT eszközök használata, digitális készségek fejlesztése, azaz a digitális tartalmak, taneszközök oktatási gyakorlatban való használata, digitális készségek fejlesztése.
- A hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók esélyegyenlőségének javítása, a gyerekek integrálását elősegítő programok intézményi alkalmazása, az elsajátítottak intézményi adaptációjának megvalósítása, a szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása.
- Az intézmények közötti horizontális tanulás elősegítése érdekében, az iskolánk sajátosságainak megfelelő, a tervezett fejlesztésekhez illeszkedi, már kifejlesztett, kipróbált és jól bevált pedagógiai módszerek, eljárások megismerése, adaptációja, "jó gyakorlatok" átvétele, alkalmazása és terjesztése.
- Az iskola pedagógiai programjának és informatikai stratégiai tervének összehangolása az IKT alapú kompetenciafejlesztés céljaival.
- Következetes, fokozatosan nehezedő követelménytámasztás, és a tanulói teljesítmények változatos formájú, személyre szóló folyamatos ellenőrzése, értékelése.
- Szakértői vélemény alapján, a központilag biztosított illetve a fenntartótól kapott órakeret felhasználásával fejleszti, felzárkóztató foglalkozások szervezése különösen a részképeség zavarral rendelkezi gyermekek számára.
- Tehetséges tanulók korai felismerése, differenciált foglalkoztatásuk, fejlesztésük biztosítása és „menedzselése”, a kimagasló teljesítmény elismerése, jutalmazása.

- A diákpresbitérium hatékony működéséhez nélkülözhetetlen információk, személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

INTÉZMÉNYI ÖNÉRTÉKELÉS CÉL- ÉS FELADATRENDSZERE

1.A pedagógiai folyamatok tervezése

- Az éves munkatervnek összhangban kell lennie a stratégiai dokumentumokkal és a munkaközösségek terveivel. Az intézmény stratégiai dokumentumai az adott időszak oktatáspolitikai céljaival összhangban készülnek.
- A tanfelügyeleti ellenőrzések eredményeiből, a korábbi fejlesztési terv felülvizsgálatából, valamint a további ellenőrzésekből, intézkedési tervekben származó információk feldolgozása, értékelése, a tapasztalatok beépítése az önértékelést követő ötéves intézkedési tervbe.
- A kompetenciamérések tapasztalataiból kiindulva a tanulói különbözőségek időben történő felismerésével, a szervezeti keretek biztosította lehetőségek függvényében, egyénre szabott haladási ütem biztosítása.
- Az intézmény munkatársai értekezleteken, megbeszéléseken javaslataikkal segítik a fejlesztés.
- Az intézmény a felmerült ötletek beilleszthetőségét megvizsgálja a fejlesztési folyamatokba.

2. A pedagógiai folyamatok megvalósítása

- A beszámolók szempontjai illeszkednek az intézményi önértékelési rendszerhez.
- Az éves tervek és beszámolók egymásra épülnek.
- A tanév végi beszámoló megállapításai alapján történik a következő tanév tervezése.

3. A pedagógiai folyamatok ellenőrzése

- A munkaközösség-vezetők óra- és csoportlátogatásai (óramegbeszélések, óra megfigyelési lapok kitöltése), valamint a munkaközösségi tagok szakmai munkájának értékelése részét képezi a teljesítményértékelési rendszerünknek.
- A szakmai munkaközösségek vezetői a munkaközösség éves munkatervének összeállítása előtt közös megbeszélésen egyeztetik az adott tanévre tervezett feladataikat.
- Az ellenőrzések eredményeit felhasználjuk az intézményi önértékelésben.
- Az önértékelésben érintett pedagógus az ellenőrzések megállapításainak (erősségek, fejlesztendő területek) megfelelően önfejlesztési tervet készít, a szükséges feladatokat ütemezi és végrehajtja.

- Az intézményi önértékelés elvégzésére az intézmény munkacsoportot szervez.
- Az önértékelés során tények és adatok alapján azonosítják a nevelési-oktatási tevékenységgel és a szervezet működésével összefüggő erősségeket, fejlesztendő területeket.
- Az önértékelési folyamatban felhasználják a munkatársak, szülők, és a külső partnerek (fenntartó és más partnerek) elégedettségméréseinek eredményeit.

4. A pedagógiai folyamatok értékelése

- Az intézmény az ellenőrzések során született eredményeket elemzi és értékeli
- A kompetenciamérések tapasztalataiból kiindulva a tanulói különbségek időben történő felismerésével, a szervezeti keretek biztosította lehetőségek függvényében, egyénre szabott haladási ütem biztosítása.
- Az értékelő folyamat szerves része a szülő tájékoztatása, illetve az eredmények értelmezése, a jövőre vonatkozó tennivalók meghatározása.

5. A pedagógiai folyamatok korrekciója

- Évente megtörténik az önértékelés keretében a mérési eredmények elemzése, a tanulságok levonása, fejlesztések meghatározása, és az intézmény a mérési- értékelési eredmények függvényében korrekciót végez szükség esetén.

II. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A nevelés-oktatás folyamán alakulnia kell a gyermekek személyiségének, vagyis szükséges, hogy átéljék emberi méltóságukat, szabadságuk következményeként a felelősséget. Nem beszélhetünk addig a személyiségfejlesztésről, amíg nem biztosítjuk az alapvető készségek, képességek fejlesztését. Tudatában kell lennünk annak, hogy a személyiségfejlesztést csak a szülőkkel együtt tudjuk megvalósítani; ill. annak, hogy a gyerekekre hatnak az iskolán kívüli közösségek is.

A személyiségfejlesztés feladatait a következő területekre bontva adjuk meg, összhangban a pedagógiai program alapelveivel, cél-és feladatrendszerével, valamint a NAT-ban képviselt értékekkel és a helyi sajátosságokkal:

- Az értelem művelése
- Segítő életmódra nevelés
- Egészséges és kulturált életmódra nevelés

Az egyes területekhez a következő konkrét feladatok elvégzését látjuk fontosnak:

a) Az értelem művelésénél fontos a megismerési vágy, a felfedezési vágy, a játékszeretet és az alkotásvágy fejlesztése. Ezzel egyidejűleg fejleszteniünk kell a tanulási képességeket is: a kognitív műveleteket, a megismerést, a gondolkodást, a kommunikációt, valamint a tapasztalati és értelmező tanulást, mindezt a következetes kompetencia alapú oktatáson keresztül.

b) A segítő életmódra nevelés a keresztyén értékrend megismerését, ennek elfogadását, e szerinti viselkedés kialakítását, valamint a viselkedéshez szükséges képességek kiépülését jelenti. Az igazon, a jón, a szépen, nyugszik, példát maga Jézus adott: **"Példát adtam nektek: amint én tettem veletek, ti is úgy tegyetek."/Jn. 13, 15/**

Jézus példájának *megismerése és elfogadása* fokozatosan történik. Először a gyerekeknek el kell sajátítaniuk a keresztyén viselkedés alapvető szabályait, meg kell érteniük a szabálytudat, a döntési szabadság és felelősség szerepét. Olyan iskolai életrendet kell kialakítanunk, amely a hétköznapi életben elősegíti, hogy a tanuló megtapasztalhatta a kölcsönös megértés, együttérzés, segítőkészség előnyeit, hiányuk következményeit. A közvetlen megtapasztalás mellett nagy szerepük van a közvetett hatásoknak élményeknek is (élő és történelmi személyek; a szentírás alakjai, példázatai, eseményei; irodalmi hősök, csoportok)

Ahhoz, hogy a *jézusi ember szokásait* ki tudjuk alakítani, szükséges olyan légkörnek a megteremtése, amelyben a tanulók biztonságban érzik magukat, mivel a magatartási szabályok átláthatóak, kiszámíthatóak, mindenkitől egyértelműen és következetesen elvártak. Fontos az élményszerű, pozitív minták felkínálása személyes példamutatással, irodalmi, bibliai, történelmi szereplők tetteinek, magatartásainak átélési lehetőségével; a negatív, antiszociális minták hatásának a csökkentése.

Meghatározó a pozitív érzelmi légkör kifejlesztése és fenntartása az osztályokban, a tantestületben, az iskolában, amelyben úgy a tanulók, mint a pedagógusok biztonságban és jól érzik magukat.

A *segítőképeség* fejlesztéséhez az iskolának fel kell kínálni a segítség sokféle lehetőségét és módját

Az *együttműködési képesség fejlesztéséhez* a pedagógusnak rendszeresen kell élnie a segítő együttműködés formáival, (együtt cselekvés, közös kirándulás, közös feladatmegoldás). Az iskolának úgy kell szerveznie a tevékenységeit, hogy az osztályok legalább havonta egyszer részt vehessenek olyan tevékenységben, amely a segítő együttműködés által valósul meg.

c.) Egészséges és kulturált életmódra nevelés

A református iskola a teljes ember nevelésére hivatott. A teljes ember kifejezés magába foglalja azt, hogy az ember testből és lélekből áll. Feladatunk tehát úgy nevelni a ránk bízottakat, hogy testileg-lelkileg egészségesek legyenek. Közvetve vagy közvetlenül, minden tevékenységünkkel ezt kell elősegíteni.

Mindezt a közösségben, a közösség által kívánjuk elérni. Ezért célunk az iskolai formális közösségek fejlesztése:

Ennek érdekében feladatunk:

- hogy minden tevékenységünket – az oktatás és a nevelés területén egyaránt – a gyerekek szeretete hassa át,
- hogy meglássuk, megláttassuk és továbbfejlesszük a gyermekek személyiségében rejlő értékeket,
- hogy a tárgyi tudás mellé a gyermek szerezzon olyan kommunikációs képességeket is, amelyek segítségével tudását önmaga és mások számára hasznosítani tudja,
- hogy tanítsuk meg őket az egyéni és csoportos versenyzésre,
- hogy elsősorban személyes példamutatással neveljük gyermekeinket,
- hogy lehetőségeink szerint a gyermekek számára biztosítsunk képességeinek, érdeklődésének megfelelő változatos programokat, tevékenységi formákat,
- hogy kiemelten hangsúlyt fektessünk a kulcskompetenciák fejlesztésére,
- hogy jól együttműködjünk a térség iskoláival,
- hogy a szülőkkel olyan szemléletben tudjunk együttműködni, hogy az iskola és a szülő egyaránt érezze: közösek a céljaink.

A személyiség komplex fejlesztése: az értelem kiművelése mellett a gyermek önmagához, a különböző közösségekhez való viszonyának fejlesztése.

Iskolánk alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét – megkülönböztetett figyelemmel az SNI tanulókat is - széleskörűen fejlessze.

Az egyéni tanulási útvonal, a differenciált fejlesztés biztosítása.

Főfeladat:

- a tanulás iránti motiváció fejlesztése,
- a tantárgyak közti merev határrendszer csökkentésével a komplex fejlesztés megvalósítása, oktatás és nevelés egységes feladatellátása,
- a tanítási-tanulási folyamatban, alkotó jellegű feladatok biztosítása.

III. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

1. Alapfogalmak

Mi az egészség?

- Testi, lelki, szociális jól-lét állapota, nem a betegség hiánya
- Alkalmazkodóképesség a környezet változásaihoz
- Összhang a fizikai, a lelki és a társadalmi lehetőségek közt.
- Kiteljesedése az egyén társadalmi integrációjától is függ (család, iskola, más közösségek)

Egészségnevelés:

A tanulók egészségkulturáltsági szintjének emelésével egyidejűleg olyan tevékenység kialakítása, amely az ismereteket aktív magatartássá formálja.

Egészségfejlesztés:

Magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, mentálhigiéné, az öngyógyítás feladatait, módszereit.

2. Az egészségnevelés célja:

Az egészség, mint elfogadott érték épüljön be az iskola mindennapjaiba. A nevelés során növekedjen a tanulók felelősségérzete önmaguk, mások és környezetük iránt. Célunk, hogy megtanítsuk diákjainkat az egészségügyi szolgáltatások helyes és célszerű igénybevételére, a szűrővizsgálatokon való rendszeres és önkéntes részvételre.

Célunk továbbá az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, a sport egészségmegőrző szerepének népszerűsítése, tudatosítása. Programunk tartalmazza a mindennapi testedzés megvalósítására szolgáló programot is.

3. Az egészségnevelés alapelvei:

- a szellemi, a testi és a lelki nevelést egyformán fontosnak kell tekinteni
- tervszerű, szervezett, rendszeres tevékenység
- kiterjed minden tanulóra
- résztvevője az iskola minden dolgozója
- helyes cselekedésre serkentő
- segíti az „egészséges iskolai légkör” kialakulását
- személyiség megerősítése
- csoportfelelősség területét szélesíti, bővíti (iskolavezetés, tanár, diákcsoporthoz)

4. Egészségnevelés, fejlesztés területei:

A./ Testi nevelés:

- személyn higiéné
- környezethigiéné
- környezetvédelem
- testnevelés- és sport – több mozgás
- egészséges táplálkozás
- balesetek megelőzése
- elsősegélynyújtás
- időben orvoshoz fordulni – szűrővizsgálatok
- megelőzésre nevelés
- biztonság igénye
- szexuális nevelés (szerelem, házasság, nem kívánt terhesség)
- életkorral járó biológiai sajátosságok

B./ Pszichohigiénés nevelés:

a./ Egészséges életvezetés

- napi és heti életritmus
- alvás, tanulás, munka, játék
- ellenállni a reklám nem kívánatos hatásainak
- fogyasztói szokások
- pozitív értékrend kialakítása
- a jó közérzet, a boldogság és sikeresség szükségletének kontrollálása – belső harmónia

b./ Stresszelhárítás

- apróbb sikertelenség elviselése
- konfliktusok megoldása, problémamegoldás
- önismeret, éntudat
- dönteni tudás

c./ Deviancia megelőzése

- szenvedélybetegségek megelőzése
- dohányzás-, alkohol-, drogtagadás
- társas kapcsolatok egészségi, etikai kérdései

d./ Érzelmi nevelés

- az életkorral járó pszichohigiénés életmódi tennivalók
- érzelmeket felismerni, kifejezni saját erőnyeiket, gyengéit felmérni, érzéseket kezelni
- empátia-képesség fejlesztése, segítőkészség, felelősségérzet, akaraterő fejlesztése

C./ Szociális higiénés nevelés:

a./ Kedvező társas kapcsolatok építése, fenntartása

- barátságok kialakítása
- kommunikáció fejlesztése
- kreativitás, aktivitás, együttműködés, vitakultúra fejlesztése, megtartása
- etika, érték szabályok kialakítása, korlátokat felállítani és elfogadni (házirend)
- szerepfeszültségek feloldása, érintkezési zavarok megelőzése
- társadalmi izoláció megelőzése (hátrányos helyzetűek)
- társadalmi támaszok (család, barát, egyesület, kisközösség...) fontossága, előnyei

5. Az egészségnevelés színterei

A./ Tanítási órákon

Minden tanár, tanító képes arra, hogy szaktárgyába megtalálja az egészség propagálásának lehetőségeit és ezeket építse be a tananyagba. Ezt a kerettanterv sok helyen elő is írja a tantárgyak tartalmi részében. A biológia, kémia, technika, természetismeret, rajz, irodalom tantárgyak pedig különösen alkalmasak célkitűzéseink megvalósítását segíteni. Az iskolában dolgozó minden pedagógus és alkalmazott személyes példamutatása is hirdesse az egészségnevelés fontosságát.

B./ Egészségnevelés a testnevelési órákon

- A választott kerettanterv alapján készült helyi tanterv szerint a testnevelés tantárgy oktatásának: gimnasztika, atlétika, torna, két szabadon választott labdajáték, küzdősportok, úszás, szabadidős sportok
- Az életmód és a tartási rendellenességek gyakorisága miatt órák elején tartásjavító gerinctorna bevezetése.
- A tanulók általános fizikai teherbíró képességének mérése (évente kétszer)
- Minőség-ellenőrzés: a tanulók egységes mérése, értékelése, és minősítése
- Az iskolaorvos és védőnő vizsgálati módszereinek, illetve adatainak kibővítése, hogy felvilágosítást kapjanak a tanulók funkcionális állapotáról.

C./ Egészségnevelés az osztályfőnöki órákon

Az osztályfőnök összefogja, egységben láttatja a szaktárgyak idevágó, de szerteágazó ismereteit és az életvezetés tudatosságára nevel.

Ilyenek pl. a táplálkozási szokások, a szükségtelen „túlsomagolás”,

Az osztályfőnöki órák egészségneveléssel foglalkozó témaköreibe minden évfolyamon beépítjük a stressz- és konfliktuskezelés technikáinak tanítását.

D./ Egészségnevelés tanórán kívül

a. Szakmai szervezetekkel való együttműködés

Védőnői ügyelet biztosítása; Egészségügyi szűrővizsgálatok (fogászat, szemészet, hallás vizsgálat, stb.); Egészségügyi felvilágosító előadások;

b. Versenyekre való felkészítés

Ajánlott versenyek:

- Sport: kézilabda, labdarúgás,
- Egészségvédelem: elsősegélynyújtó, drogprevenció- nap

A tanulók igényei szerint más sportágakban, egészség-és környezetvédelmi témákban is szervezünk, biztosítunk felkészülési lehetőséget.

A foglalkozások az iskola tornatermében, udvarán, és szaktermeiben zajlanak délutánonként.

c. Részvétel megyei, vagy országos akciókban és programokon

Rendszeresen részt veszünk a megyei, illetve országos sport, egészség- témájú programokban, pályázatokon. A nyert összegeket a tanórai és tanórákon kívüli programok színvonalas megvalósítására fordítjuk.

A helyi Vöröskereszttel ápoltt jó kapcsolatok révén részt veszünk a Vértadások szervezésében, a mozgósításban.

d. Helyi kezdeményezések

Témanapok, témahetek

Olyan témanapokat kívánunk meghonosítani, amikor a diákok érdeklődésüknek megfelelő szervezett programokon vehetnek részt. Meghívott előadókkal, szervezetekkel vesszük fel a kapcsolatot.

Ilyen témanapok a következők:

Diáksport-nap: egész napos rendezvény, sport, egészség, baleset megelőzés

Dohányzásmentes Világnap: filmvetítés, beszélgetés

A továbbiakban újabb témákban hívjuk fel diákjaink figyelmét: **2-3 jeles nap** (Egészségügyi Világnap, Nemzetközi Vöröskereszt Napja, Lelki Egészség Napja) kapcsán az ügy fontosságára.

D./ Iskolai étkeztetés

Az egészségnevelés és fejlesztés fontos területe az egészséges táplálkozás. Az átlagos magyar étkezési szokások miatt sok a túlsúlyos és – sajnos – egyre több az alultáplált fiatal. Az iskolai étkezés milyensége és mennyisége ezért kiemelt figyelmet kell, hogy kapjon. A kulturált étkezés lehetőségének biztosítása pedig nevelőmunkánkat segíti.

a. Az iskola megfelelően felszerelt ebédlőkkel és melegítő konyhákkal rendelkezik. Az étkeztetés szervezésével igyekszünk biztosítani a kellő időt az ebéd elfogyasztására. Az ételt szállító konyha javarészt gyermekétkeztetést lát el, ezért kiemelt szempont az egészséges táplálkozásra való törekvés (az alapanyagoknak és az adalékanyagoknak az egészséges táplálkozás követelményeit szem előtt tartó megválasztása).

b. Intézményünk hiányosságai közé tartozik, hogy nem tudunk diétás ételt biztosítani a rászoruló (lisztérzékeny, diabetes betegségben szenvedő) gyermekeknek.

6. Mindennapos testmozgás

Statisztikai adatokkal igazolható, hogy a középiskolás gyermekek felénél diagnosztizálható valamilyen tartási rendellenesség, gerincferdülés, statikai lábbetegség. Ezek az általános iskolában kezdődő és a középiskolában fokozódó elváltozások rendszeres testmozgással, célirányos gimnasztikával megelőzhetőek lennének. Az elváltozások gyakorisága nem igazolja a testnevelési órák hatékonyságát. Nem az a fontos, hogy minél nagyobb erő kifejtésre serkentsük a fiatalokat, hanem azzal tudunk segíteni, ha megadjuk a lehetőséget a mindennapi testmozgásra.

A./ Célok, alapelvek

- Minden tanuló minden nap vegyen részt valamilyen testmozgásban
- Testnevelés órán megfelelő terhelést kapjon
- Minden testnevelés órán legyen gimnasztika a helyes testtartást, helyes légzést kialakító gyakorlatok
- Gyógytorna gyakorlatok
- Minden testnevelés óra – testmozgás örömet és sikerélményt jelentsen még az eltérő adottságú tanulóknak is.
- Érvényesüljön a testnevelés személyiségfejlesztő hatása
- Tanítsunk olyan sportokat is, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében (szabadidő sportok, játékok, aerobik)

- A tanulók testi-biológiai fejlődése csak rendszeres, napi testneveléssel és sporttal (testmozgással és testedzéssel) biztosítható. Ez a feladat sem előbbre, sem későbbre nem hozható és semmiféle más tevékenységgel nem helyettesíthető.
- A kisgyermek a legmaradandóbb élményüket életük első tíz évében gyűjtik. Ha a testi készség és képességfejlesztés ebben az életkorban elmarad, a későbbiekben nem, vagy csak alacsony szinten pótolható.
- Fizikai képességek kialakítása és fejlesztése (is) csak az érzékeny szakaszokban gazdaságos (Pl. az úszástanulás érzékeny időszaka 3-10, az ügyességé 10-13 éves kor)

B./ A mindennapos testedzés formái

A nemzeti köznevelésről szóló törvényben foglalt kivételekkel az iskola a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében szervezi meg. A heti öt órából legfeljebb heti két óra a Nat Testnevelés és egészségfejlesztés műveltségterületében jelzett sporttevékenységekre (úszás, néptánc, közösségi és más sportjátékok, szabadtéri sportok, természetjárás, kirándulás), vagy az iskola lehetőségeinek és felszereltségének megfelelően különféle más sporttevékenységekre fordítható (hagyományos magyar történelmi sportok, mozgásos és ügyességi játékok, csapatjátékok). A heti két óra kiváltható továbbá sportolással iskolai sportkörben, vagy a tanuló kérése alapján sportszervezet, sportegyesület keretei között végzett igazolt sporttevékenységgel.

7. Segítő kapcsolatok, partnerek

- ifjúságvédelmi felelősök
- szülők, család
- iskolai szülői munkaközösség,
- iskolaorvos, házi orvos, védőnő
- gyermekjóléti szolgálatok, családsegítők
- rendvédelmi szervek ifjúságvédelmi munkatársai
- Magyar Vöröskereszt helyi csoportja
- ANTSZ

IV. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Az ember társas lény, közösségre van szüksége, az Istenhez is csak a közösségen keresztül jut el. Az iskolára - hiszen a gyerek ideje nagy részét ott tölti - óriási szerep hárul, amelyet nem lehetne elhibázni: közösségi embert formálni az egyénből és egyben olyan közösséget formálni a csoportból, amely a közösség erejét a keresztyén értékrend szerint, pozitív célok eléréseért, használja fel.

Ahogy a személyiség fejlesztésnél a jézusi ember az eszményi, úgy a közösségformálásnál a jézusi közösség a cél. Alaptörvény: a szeretet - igazi értelmében véve. **"Arról ismerje meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt."** /Jn. 13, 35/

A közösségfejlesztést nem lehet beszűkíteni egy tanórára. Fontos a tanórán kívüli foglalkozásokon (napközi, kirándulás, tábor, szakkörök...) törekedni a közösség formálására. Aki ezt a folyamatot irányítja az a pedagógus. Nem szabad elfelejtenie, hogy megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, példaként áll a diákok előtt; s csak akkor tud sikeresen közösséget formálni, ha ő is közösségi ember. Ezért fontos, hogy a tantestület is közösséggé váljon.

Feladataink:

- A tanuló ismerje meg a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek.
- A közösségben találja meg az igazi helyét. Tanuljon meg engedelmeskedni, alkalmazkodni, ha vezetésre teremtett ezt szolgálatnak tekintse.
- Tudjon és merjen a konfliktusokról beszélni - a felnőttekkel is -, tapasztalja meg, hogy ezek természetesen, s hogy van rájuk megoldás. Tanítsuk meg a konfliktusok kezelésére, megoldására.
- Tanítsuk meg, hogy társát tisztelje, szeresse. Tanítsuk meg arra, hogy felismerje: szeretve van Isten által és az emberek által; segítsük, hogy a ráirányuló szeretetet el is tudja fogadni. Segítsük, hogy tudjon bízni a társaiban, az emberekben; hogy megtapasztalja, hogy igazi biztonságot az Istenbe vetett bizalom ad.
- Tapasztalja meg, és tudatosítsa, hogy a közösségnek milyen nélkülözhetetlen szerepe van a személyisége formálódásában.
- Igazodjék el az emberi kapcsolatok, közösségek világában. Minél szűkebb egy közösség, annál nagyobb a felelősség, ugyanakkor maradjon nyitott a nagyobb közösségek irányában is (iskola, egyház).
- Fejlesszük a beteg, sérült, és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.
- Alapozzuk meg a nemzettudatot, mélyítsük el a lakóhely, a közvetlen és tágabb környezet megismerését; a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet.
- Ösztönözzük a hagyományok (családi, iskolai, népi) feltárására, ápolására, készítsük az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységekre.
- Alakítsuk ki a tanulóban, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás legyen életvitelüket meghatározó erkölcsi alapelv.

A közösségfejlesztés tanórán kívüli színterei:

a) Hagyományőrző tevékenységek

Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, megemlékezést tartunk a következő alkalmakkor: 1849. október 6-a, 1956. október 23-a, 1848. március 15-e évfordulóján, karácsonykor, a Nemzeti Összetartozás Napján (június 4-e), illetve a 8. osztályosok ballagásakor. Iskolánk református, egyházi jellegéből adódóan a tanévnyitó- és tanévzáró istentisztelet, valamint a Reformáció emléknapja (október 31.) is iskolai ünnepnap.

b) Diákönkormányzat. A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik.

Az iskolai diákönkormányzat (mely az 1-8. évfolyamok küldötteiből áll) munkáját a megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott nevelő segíti.

c) Napközi otthon, tanulószoba. A köznevelési törvény előírásainak megfelelően, – amennyiben a szülők igénylik – az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban az 1-8. évfolyamon napközi otthon. tanítási szünetekben a munkanapokon összevont napközis otthoni csoport üzemel, ha ezt a szülők legalább tíz gyermek számára igénylik.

d) Iskolai sportkör. Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

e) Szakkörök. A különféle szakkörök működése a tanulók képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

f) Versenyek, vetélkedők, bemutatók. A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.

g) Tanulmányi kirándulások. Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szerveznek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. A szülők által finanszírozott tanulmányi kirándulás nem kötelező a tanulók számára.

Ezeket a programokat csak akkor lehet a tanítási napok terhére megszervezni, ha részei a Pedagógiai programnak.

h) Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás. Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

i) Szabadidős foglalkozások. A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdélutánok, táncos rendezvények stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

j) Iskolai könyvtár. A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.

k) Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata. A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.

l) Hitéleti alkalmak: hétkezdő áhítatok, csendesnapok, istentiszteleti alkalmak (gyermek-istentiszteletek, családi istentiszteletek)

V. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

1. A pedagógusok feladatai

- A pedagógus felelősséggel és önállóan, a tanulók nevelése érdekében végzi munkáját. A nevelő-oktató munka általános és az intézmény pedagógiai programja alapján módszereinek szabad megválasztásával tevékenykedik.
- Munkaköri kötelezettségeinek tartalmát és kereteit a köznevelési törvény, pedagógiai és szaktárgyi útmutatók, az iskolai munkaterv, a nevelőtestület határozatai, a Szervezeti és Működési Szabályzat, a szaktanácsadó/szakértő ajánlásai és az igazgató útmutatásai alkotják.
- Hivatásából eredő kötelessége, hogy végezze pedagógiai munkáját, fejlessze szaktárgyi és általános műveltségét. Ennek érdekében használja fel az önképzés és szervezett továbbképzés alkalmait. Tanártársaival, a szülőkkal és a tanulókkal való kapcsolattartása során érvényesüljenek a kulturált, pedagógiai hivatást tükröző érintkezési szabályok.
- Egész tanévi munkáját megtervezi, amelyet a munkatervben meghatározott időpontig a munkaközösség-vezetőnek véleményezésre bemutat. Ezen tervezet kiegészítéssel, javítással több tanéven át is használható. Tanmenete alapján halad szaktárgyának tanításában. Kétheti óraszámnál nagyobb eltérést jelenti a munkaközösség-vezetőnek, azt a munkaközösség-vezetővel egyeztetve módosítja. (Az alsó tagozaton a tanító, a tanmenet elkészítésénél figyelembe veszi az adott osztály fejlődési, haladási ütemét, és a tervet folyamatosan felülvizsgálva, rugalmasan ehhez igazítja.)
- Ellátja a nevelő-oktató munkával szoros kapcsolatban lévő feladatokat, különösen az alábbiakat: a tanítás előkészítése, írásbeli dolgozatok, feladatlapok, munkafüzetek javítása, ellenőrzése, szemléltető-, kísérleti- és munkaeszközök tanításra való előkészítése.
- Köteles tanítványai munkáját folyamatosan ellenőrizni. A félévi és év végi értékeléshez kellő számú, időben arányos eloszlású, különböző ellenőrzési módszereken alapuló érdemjeggyel értékelni, az érdemjegyeket legalább havonta az osztálynaplóba beírni. (Szöveges értékelés az érintett évfolyamokon.)
- A tanulók magatartásáról, neveltségi állapotáról folyamatosan tájékoztatja az osztályfőnököt.
- Ellátja a pedagógusi munkakörrel járó adminisztrációs munkát (haladási-, szakköri-, fejlesztési napló vezetése, stb.).
- A munkatervnek megfelelően végzi a felzárkóztató, fejlesztő feladatokat, valamint a tehetséggondozást.
- Részt vesz a szaktárgyának megfelelő munkaközösség(ek) és a nevelőtestület munkájában. E közösségek munkáját arányos, egyéni feladatok megoldásával segíti.
- Szaktárgyával kapcsolatban fogadó órákon és szülői értekezleteken információt ad a szülőknél. A tanulókkal kapcsolatos tapasztalatairól folyamatosan tájékoztatja az osztályfőnököket, rendkívüli esetben az igazgatót.
- Tevékenysége egészével elősegíti a nevelés-oktatás általános és helyi követelményeinek teljesítését.
- Szaktárgyától függetlenül kötelessége a hivatástudatra, a helyes magyar beszédre és írásra, és általában a kifejezőkészség javítására nevelés.
- Tartsa tiszteletben a tanulók emberi méltóságát.
- Követelje meg magától, munkatársaitól, tanulóitól a pontos, fegyelmezett munkát és magatartást.

- Kötelessége, hogy a tanulók kérdéseire, felvetéseire legjobb tudása, pedagógiai elhivatottsága alapján tárgyyszerű, eligazító választ adjon.
- Köteles megjelenni az iskolai ünnepélyeken és a munkatervben rögzített, egész iskolát érintő rendezvényeken.
- Beosztás szerint ellátja az ügyeleti szolgálatot, helyettesítéseket és felügyeletet.
- Munkája során köteles ügyelni szűkebb környezete (folyosó, tanterem, gyakorlóhely) rendjére, tisztaságára, a tulajdon védelmére.
- Óvja tanítványai testi épségét, tevékenyen segítse az egészséges életmódra nevelést. Lássa el a munkavédelmi és tűzvédelmi szabályzatban előírt kötelezettségeit!

2. *Az osztályfőnöki munka tartalma*

I. Az osztályfőnöki munka feladatkörei:

Ügyviteli (adminisztrációs) teendők ellátása
 Szervezési, koordinációs feladatok végrehajtása
 Közvetlen nevelőmunka

II. Az osztályfőnöki foglalkozási tervek tartalma:

1. Helyzetelemzés, célok, feladatok
2. Tanulmányi kirándulás (amennyiben az osztály tanulóinak 75 %-a azon részt vesz) szervezése, tervezése
3. Szakköri, tanórán kívüli elfoglaltságok
4. Pályaválasztás
5. Gyermekvédelem
- Egészségi helyzet:
 - Túlkoros
 - Fáradékony
 - Szétszórt figyelmű
 - Hiperaktív
 - Beszédhibás
 - Gyenge látású
 - Betegségre hajlamos
 - Túl fejlett
 - Testileg elmaradott a fejlődésben
6. Családdal való kapcsolatok, felmérések
 Család helyzete, szerkezete:
 - Elvált szülők, csonka család
 - Nagycsaládos
 - Veszélyeztetett
 - Munkanélküliséggel kapcsolatos problémák
 - Szülői értekezletek, fogadó órák
7. Tervezett osztályprogramok
8. Feladatok, felelősi rendszer

3. *Az osztályfőnök feladatai*

- Az osztályfőnök feladata, hogy céltudatosan összehangolja a nevelési tényezőket, alaposan megismerje a tanítványai személyiségét.
- Tanév elején elkészíti osztályfőnöki éves nevelési tervét/munkatervét, és így biztosítja nevelőmunkája tervszerűségét.
- Az osztály közösségi életének kialakításában és fejlesztésében irányító szerepet tölt be, együttműködve az osztály-diákönkormányzattal.
- Lehetőség szerint látogatja osztálya tanítási óráit, szoros kapcsolatot tart az osztályban tanító tanárokkal.
- A havi fogadóórákat, szülői értekezleteket (évente 3-szor) és lehetséges családlátogatásokat is kihasználva szoros kapcsolatot tart a tanulók szüleivel, eleget tesz a rendeletekben foglalt értesítési és ellenőrzési kötelezettségeinek /érdemjegyek, hiányzások, fegyelmi, meghívók, értesítő/.
- Kellő információval rendelkezik ahhoz, hogy a szükséges esetekben alapos értékelést tudjon készíteni a tanulókról.
- Mind a félévi, mind az év végi magatartás és szorgalom osztályzatok megállapításához elemzi feljegyzéseit, kikéri az osztályban tanító tanárok, tanulók véleményét és ezek alapján dönt az értékelésről.
- Segíti az osztály szülői munkaközösségének munkáját. Szülői értekezleten beszámol az osztály neveltségi és tanulmányi helyzetéről, pedagógiai tanácsokat ad, törekszik az iskola és a család nevelőmunkájának összehangolására.
- Határidőre elvégzi az osztályával kapcsolatos osztályfőnöki adminisztrációs teendőket /mulasztás, törzslap, stb./, negyedévente ellenőrzi, szükség szerint kiegészíti az ellenőrzőbe írt jegyeket.
- Figyelemmel kíséri, kezdeményezi és koordinálja osztálya tanulóinak a tanórán kívüli és - a meghatározott esetben - iskolán kívüli elfoglaltságait.
- A szülő kérésére egy-egy - de évente összesen három - napra távolmaradást engedélyezhet tanulóinak.
- Évente, tanévkezdéskor megismerteti tanulóival az iskolai étellel kapcsolatos baleset- és tűzvédelmi előírásokat és a Házirendet.
- A Házirendben meghatározott módon jutalmazhatja, elmarasztalhatja tanulóit.

VI. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

A különleges bánásmódot igénylő tanulók nevelése-oktatása

1. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása

Az intézmény a *sajátos nevelési igényű tanulók köréből az alábbiak ellátását biztosítja:*

- A) beszéd fogyatékos tanuló
- B) egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő tanuló.

További feladatként látja el a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, különleges bánásmódot igénylő tanulók preventív ellátását, egyéni, vagy kiscsoportos fejlesztését, fejlesztő pedagógus segítségével.

Tárgyi feltételek:

Intézményünk valamennyi épülete teljes körűen akadálymentesített.

Személyi feltételek:

A gyermeket fogyatékoságának megfelelő főállású gyógypedagógus, valamint utazó szakemberek segítik az iskolai tanulmányaiban.

Az iskola fejlesztő tevékenységének jellege:

- órai differenciált foglalkozás,
- komplex képességfejlesztés,
- pedagógiai célú fejlesztő foglalkozások egyéni fejlesztési terv szerint szakértői vélemény alapján.

Az együttnevelés szubjektív tényezői:

A törvényi háttér megléte elengedhetetlen, de önmagában kevés, ennél sokkal nagyobb jelentőséggel bírnak a **szubjektív tényezők**.

Biztosítani kell:

- a **különleges bánásmódot igénylő tanuló beilleszkedését és együttthaladását a többi tanulóval**, ez segíti a nyitottabb személyiség formálását,
- a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság által adott javaslatok beépítését az **egyéni fejlesztési tervekbe**,
- a **pedagógusok, a szülők és a többi gyermek felkészítését**,
- a **fejlesztő szemlélet érvényesítését, dysfunkció-specifikus módszerek alkalmazását, folyamatos értékelést, együttműködést a szakemberekkel**.

Elengedhetetlen, hogy a fejlesztésben résztvevő szakemberek **team-munkában** dolgozzanak, együtt kell meghatározni a tennivalókat.

Alapvető tényező továbbá, hogy a pedagógusok jártasak legyenek **differenciált tanulásszervezésben**.

A differenciálás az a folyamat, melynek során a pedagógus a tanulási folyamatot az egyes gyermekek egyéni szükségleteihez rendeli.

Ezáltal tudja a tanulóhoz igazítani a tananyag tartalmát, szintjét, a tanulás ütemét, az alkalmazott módszereket, az ellenőrzés, értékelés, számonkérés típusát stb.

Ez a fajta tanulásszervezés az osztály valamennyi tagjának számára kedvező.

A pedagógus így kaphat képet arról, hogy ki milyen téren kiemelkedő, tehetséges, illetve ki és miben marad el társaitól.

Az erősségekre építve és támaszkodva határozhatja meg azokat az eljárásokat, módszereket, amelyekkel az elmaradott területek fejleszthetők.

A szülők szerepe, befolyásoló hatása is jelentős a fejlesztés hatékonysága szempontjából. Elsősorban az egyéni igényekhez szabott, **optimális, támogató környezetet** kell biztosítaniuk. Nagy szerepet játszanak abban, hogy a beilleszkedés sikeres legyen, kapcsolatot tartanak az osztálytanítóval és a fejlesztő pedagógussal.

Az iskola és a szülők közti ideális kapcsolatnak a következő alapelvekre kell épülnie: a szülő és a szakember kölcsönösen tiszteljük egymást, az információáramlás kölcsönös legyen, érezzék a szülők, hogy a nevelési-oktatási folyamatban résztvevő pedagógusok elfogadják gyermekük egyediségét, érezzék, hogy ők is részesei a nevelési - oktatási folyamatnak.

A pedagógusoknak nem szabad figyelmen kívül hagyniuk az ép (nem különleges bánásmódot igénylő) gyermekek szüleit sem, empátiás készséget kell kialakítani bennük, mert fontos, hogy a szülők támogassák gyermeküket a sajátos nevelési igényű tanulók elfogadásában. A pedagógusok feladata, hogy ismertessék az **osztálytársakkal** a dysfunkció mibenlétét, a segítségnyújtás lehetőségeit, a különbözőség fogalmát, a miben vagyok erős, miben vagyok gyengébb nézőpontjából. Meg kell találni azt az egyensúlyt, hogy a **különleges bánásmódot igénylő** tanuló pont annyi segítséget kapjon, amennyire szüksége van: se többet, se kevesebbet. **Együttműködés a szakemberekkel:** az iskolánk a sajátos nevelési igényűnek, létszámnak megfelelő szakembereket biztosít.

2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók nevelése, oktatása

A beilleszkedési zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés.

Pontos meghatározása nehéz, mert a társadalomban sokféle párhuzamos normatíva és elvárás-rendszer létezik. Szoros összefüggés van az adott társadalom helyzete, életszínvonala és a normaszegés mértéke, jellege között.

Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő tanulókat. Ez a tevékenység csak akkor eredményes, ha ismerjük a magatartási zavarok megnyilvánulásának leggyakoribb formáit.

Az iskolai nevelő-oktató munkában a tanuló beilleszkedési problémái, zavarai a tanuló eltérő magatartásában figyelhetők meg. A viselkedészavarok megnyilvánulása változatos: az enyhe szorongástól a súlyos neurotikus tünetekig, a csavargástól az erőszakos tettekig, az enyhébb kényszerektől a súlyos pszichotikus megnyilvánulásokig terjedhetnek ki.

Fel kell figyelniük:

- az agresszív megnyilvánulásokra,
- a közönyre és a passzivitásra,
- az érzelem-szegény, apatikus magatartásra,
- a túlzott félelemre és szorongásra,
- a kifejezett féltékenységre, irigységre,
- a beszédzavarra,
- a hirtelen romló tanulmányi eredményre stb.

A problémák, a nem elfogadható viselkedés számbavétele után következik a viselkedési zavart kiváltó pszichológiai, szociális, esetleg biológiai okok feltárása.

- a családi környezet hatásaiból ered-e (pl. nevelési hibák, a szülők deviáns magatartása),
- a család és az iskola ellentétéből fakad-e,
- iskolai ártalmakra vezethető- e vissza (pl. túl magas követelmények, túl szigorú, autokratikus magatartás, gúny, megszegyenyítés, túlzottan engedékeny, irányítás nélküli nevelés stb.)
- esetleg a kedvezőtlen társas pozíciók (pl. peremhelyzet) következménye

Az időben nyújtott szakmai segítség képes a folyamatot megállítani. Ezért az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő szakemberhez való irányítás, speciális csoportba való javasolás. Nagyon fontos az együttműködés az egészségügy, a pedagógiai szakszolgálat szakembereivel.

A beilleszkedési, magatartási zavarok megoldását, ill. enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- békéltető, konfliktusmegoldó stratégia alkalmazásával;
- a felnőttek és a serdülők közötti barátságos viszony kialakításával, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal fordulhat tanítójához, tanáraihoz;
- személyes szeretetteljes bánásmód kialakításával;
- teljesíthető, reális követelmények támasztásával;
- a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással);
- a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartással;
- az egy osztályban tanító tanárok együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával;
- az osztályközösség segítő erejének mozgósításával;
- a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonásával;
- következetes - a fegyelmi vétségek súlyával arányos büntetési rendszer kialakításával (lásd „a tanulók jutalmazásának és elmarasztalásának rendszerét”);
- az ifjúságvédelmi felelőssel való együttműködéssel;
- szükség esetén pszichológus, ill. más külső szakember segítségének igénybevételeivel

Tevékenységek a tanulók felzárkóztatásához:

- Egyénre szabott, differenciált tanulásszervezés
- Kooperatív technikák alkalmazása
- Projekt-módszer
- Tevékenységközpontú pedagógiák
- Individuális tanulás előtérbe helyezése
- Az alapozó időszak elnyújtása
- Fejlesztő értékelés alkalmazása
- Napközi otthon, szakkorrepetálás biztosítása
- a pedagógiai munkát segítő szakemberekből álló team létrehozása – gyógypedagógusok, fejlesztő pedagógusok, gyermek-és ifjúságvédelmi szakember, családgondozó
- tanulásmódszertan tanítása
- kreatív tevékenységek

- sport tevékenységek
- kommunikáció fejlesztése
- önismereti foglalkozások
- drámajáték
- Egyéni és kiscsoportos fejlesztő foglalkozások

A tapasztalatszerzés lehetőségeinek kitágítása, IKT eszközhasználatával.

3. A kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók nevelése

A tehetséggondozás feladatainak megvalósítása iskolánkban differenciálással és egyéni tehetséggondozással történik. A differenciálás áthatja az iskola egész nevelési folyamatának feladatait, tartalmát, követelményeit, módszereit, eszközeit, szervezeti formáit, értékelési rendszerét.

Alapfeladataink:

A tehetséggondozás és felzárkóztatás módszereiben célirányos *tanulás-szervezési eljárások* alkalmazása:

- differenciált tanulásszervezés
- kooperatív technikák
- projekt módszer
- tevékenységközpontú pedagógiák

Bizonyos területeken tehetséges SNI tanulók célirányos fejlesztése.

Pedagógusaink nevelő-oktató munkájuk során arra törekszenek, hogy a differenciálás módszerével teljes mértékben kibontakoztassák a tanulóknak rejlő képességeket, fejlesszék kreativitásukat, szociális kompetenciájukat, kognitív és affektív szférájukat.

Ennek érdekében:

- A tanítási órákon alkalmazzuk a differenciált foglalkozást,
- A közösségi nevelés mellett nagy figyelmet fordítunk az egyéni bánásmódra,
- Egyéni feladatok adásával igyekszünk kibontakoztatni a gyermek képességeit, tehetségét,
- A tanulók érdeklődésének, adottságainak megfelelően szakköröket szervezünk a tanítási órákba be nem illeszthető ismeretek és készségek elsajátítása érdekében. A szakkörök szervezésénél a sokoldalúságra, a változatosságra törekszünk.
- Folyamatosan részt veszünk az iskolák számára kiírt pályázatokon, tanulmányi versenyeken, vetélkedőkön.
- Hagyományainkhoz híven minden évben megrendezzük a vers- és prózamondó versenyeket.
- A központilag meghirdetett versenyeken túl iskolai keretek között folyamatosan megrendezzük a helyesírási, nyelvhelyességi versenyeket.
- Lehetővé tesszük tanítványainknak, hogy bekapcsolódjanak az iskolán kívül megszervezett tanfolyamokba, tevékenységekbe, ha azok összeegyeztethetőek iskolai kötelezettségeikkel.
- A közművelődési intézmények által biztosított lehetőségek kihasználása (múzeum-, hangverseny-, és színházlátogatások; könyvtárakban, levéltárakban végzett kutatómunka stb.).
- Diákönkormányzati tevékenység, diákújság szerkesztése, iskolai rendezvények szervezése.
- A tananyag lehetőségeinek függvényében projekt módszer alkalmazása.

A tehetségfejlesztés szinterei és lehetőségei iskolánkban:

tanórai

- szabadon tervezhető és választható órák biztosításával
- csoportbontás kialakításával
- megfelelő módszerek és stratégiák kialakításával és alkalmazásával
- differenciált óravezetéssel
- egyéni bánásmóddal

tanórán kívüli

- kiscsoportos
- egyéni konzultáció
- tanulmányi és sportversenyekre felkészítés
- szakkörök
- énekkar
- korrepetálás
- egyéni foglalkozás
- témahetek

Informális és nem formális tanulás keretei

Intézményünk az **EFOP-3.3.7-17-2017-00066 azonosítószámú pályázat keretében** tanórán kívüli ismeretterjesztő és a tanulók fejlődést elősegítő módszertanokat dolgozott ki, melyek művészeti, kulturális és kreatív tartalommal rendelkeznek és hozzájárulnak a gyermekek különböző kompetenciáinak fejlesztéséhez, ezáltal kiterjesztve és színesítve a neveléshez és képzéshez való hozzáférés lehetőségeit.

Intézményünk minden tanévben meghirdeti a pályázat keretében kifejlesztett informális és nem formális foglalkozásokat az alábbiakban felsoroltak szerint:

Speciális foglalkozások

- Lego programozás
- Iskolarádió szerkesztése
- Iskolaújság szerkesztése

Alap- és kulcskompetenciák fejlesztése témakörben

- Idegen nyelvi olvasóköri 5-8. évfolyamokon
- Idegen nyelvi témahét

Problémamegoldó gondolkodás témakörben

- Lego matematika 1-4. évfolyamokon
- Hétpróbás mesebirodalom

Informális tanulás témakörben

- Teremtésvédelem
- Környezeti nevelés
- Erdei iskolai foglalkozás
- Jeles napok
- Pénzügyi ismeretek

Közösségfejlesztő programok témakörben

- Hittan projekthét
- Étkezési kultúra
- Gasztró-történelem
- Drámatábor
- Táncház foglalkozások

A meghirdetett foglalkozásokat a pályázat során elkészített módszertanokat alapulvéve valósítjuk meg.

Eredményességi mutatók:

- Iskolai, városi, megyei, országos versenyek eredményei.
- Művészeti bemutatókon való részvétel.
- Városi rendezvényeken való részvétel.
- Középiskolai felvételek a szakirányú intézményekbe.
- Pályázatokon való eredményes részvétel.

Feladataink a tehetséggondozás területén

Minden tanuló saját, egyénre szabott fejlesztésben részesüljön

Célok: Az iskola minden tanulónak biztosít választási lehetőséget a neki legjobban megfelelő fejlesztéshez (tevékenységi formák, módszerek sokfélesége, differenciált versenyeztetés)

Feladatok: A tanulóknak olyan képességek, készségek kialakítása szükséges, amely segíti a kreatív, önálló tanulást.

Eszközök, eljárások:

- Speciális képzések: tagozatos csoportok, tanórai differenciálás. Diagnosztikus fejlődésvizsgálat (mérőlapok: 1-3. osztály) DIFER-mérés.
- Képesség szerinti csoportbontás.
- Képesség-kibontakoztató foglalkozások.
- Differenciált házi feladatok.

A kiemelkedő képességű tanulóknak lehetőséget adunk tehetségük kibontakoztatására

Célok:

A tehetség kibontakoztatása érdekében a tanulóknak az önbizalom, a megmérettetés igényének, bátorságának és versenyszellemének kialakítása.

A tehetség korai felismerése és azonosítása.

Feladatok:

A tehetség kibontakoztatásához szükséges személyiségfejlesztés.

Tehetségfejlesztő szakkörök szervezése.

Pályázatokon való részvétel.

Városi szintű tehetséggondozó programok, táborok.

Eszközök, eljárások:

Projekt módszerrel egy-egy téma feldolgozása.

Mentorok alkalmazása.

Magasabb szintű versenyekre való egyéni és csapatfelkészítés.

Levelezős versenyek, előkészítők, sport.

VII. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A diákkörök

A tanulók közös tevékenységük megszervezésére diákköröket hozhatnak létre. Az iskolában működő diákkörök fajtáit a házirend tartalmazza. A diákkörök saját tagjaik közül egy-egy képviselőt választanak az iskolai diákönkormányzat vezetőségébe.

Az iskolai diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeiknek képviselőit, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik.

Az iskolai diákönkormányzat jogosítványait az iskolai diákönkormányzat vezetősége, illetve annak választott tisztségviselői érvényesítik.

Az iskolai diákönkormányzat a magasabb rendű jogszabályokban megfogalmazott jogkörökkel rendelkezik.

Az iskolai diákönkormányzat szervezetét és tevékenységét saját szervezeti és működési szabályzata szerint alakítja.

A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatát a választó tanulóközösség fogadja el, a nevelőtestületnek egyetértési joga van.

A diákönkormányzatnak egyetértési joga van a következő kérdésekben:

- **az SZMSZ tanulókat érintő rendelkezéseinek elfogadása és módosítása**
- **a tanulói szociális juttatások elosztási elvei eldöntésekor**
- **a házirend kialakításakor**
- **minden tanulókat érintő kérdésben**

Az iskolai diákönkormányzat **véleményét ki kell kérni**

- a tanulók nagyobb közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- a tanórán kívüli tevékenység formáinak meghatározásához,
- a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához

Az iskolai diákönkormányzat munkáját, segítő nevelőt a diákönkormányzat vezetőségének javaslata alapján – a nevelőtestület egyetértésével – az igazgató bízza meg.

Az iskolai diákközgyűlés

Az iskolai diákközgyűlést évente legalább 1 alkalommal össze kell hívni, melyen az intézmény igazgatójának vagy megbízottjának a tanulókat tájékoztatnia kell az intézményi élet egészéről, az

intézményi munkaterről a tanulói jogok helyzetéről és érvényesüléséről, az intézményi házirendben meghatározottak végrehajtásának tapasztalatairól.

Az évi rendes diákközgyűlés összehívását a diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározott időben. A rendkívüli diákközgyűlés összehívását az iskolai diákönkormányzat vezetője vagy az intézmény igazgatója kezdeményezheti.

- Az évi rendes diákközgyűlésen a diákönkormányzat és az intézmény képviselője beszámol az előző diákközgyűlés óta eltelt időszak munkájáról, különös tekintettel a gyermeki jogok, a tanulói jogok helyzetéről és érvényesüléséről.
- A diákközgyűlésen a tanulók az intézmény életét érintő ügyekben kérdéseket intézhetnek a diákönkormányzat, illetve az intézmény vezetéséhez.
- A diákközgyűlés napirendi pontjait a megrendezése előtt tizenöt nappal nyilvánosságra kell hozni.

A diákközgyűlés összehívásáért az igazgató felelős. A diákközgyűlés 1 tanév időtartamra a tanulók javaslatai alapján 3 fő diákképviselőt választ.

Az iskolai diákönkormányzat működéséhez szükséges feltételeket (helyiségek, berendezések használata stb.) az intézmény vezetése (ill. fenntartója) **teljes körűen térítésmentesen biztosítja. Az iskolai diákönkormányzat működését az intézmény saját költségvetéséből teljes körűen finanszírozza. A diákönkormányzat egyéb bevételeinek felhasználásáról** (pl. hulladékgyűjtés stb.) **maga dönt.**

VIII. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Az eredményes nevelő-oktató munka, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház, a tanulói és a pedagógus közösség koordinált, aktív együttműködése. A tanuló, a szülő és a pedagógus az iskolai **nevelés-tanítás-tanulás** folyamatának három egymásra utalt, azonos érdekű szereplője. Az érdekazonosság ellenére az együttműködés alkalmazkodási képességet, empátiát, bizalmat, fegyelmet és sok türelmet kíván mindhárom féltől.

Az együttműködés fontos **feltétele**, hogy a partnerek ismerjék alaposan az iskola **nevelési** programját, különösen annak első szakaszát, amely az itt folyó nevelő-oktató munka **alapelveit, céljait, feladatait, eszközeit és eljárásait** határozza meg. Ez adhatja meg a **tartalmát** az együttműködésnek.

(A szülők megnyerése, szemléletformálása az együttműködés növelése érdekében a **kooperatív technikák** alkalmazása - szülői értekezlet.

Az SNI tanulókkal és szüleikkel történő folyamatos kapcsolattartás.

Nyilvánosság biztosítása a kompetencia alapú oktatásról.)

A) A szülő és az iskola együttműködésének formái:

Az együttműködés során először azokat a kérdéseket kell rendezni, hogy milyen módon működhet közre, segítheti a **szülő** az iskolában folyó nevelőmunkát, illetve az iskola milyen módon és formában nyújthat segítséget a **szülőnek** gyermeke helyes neveléséhez.

1. A szülők részéről a nevelőmunka segítéséhez az alábbi közreműködési formákat várjuk el:

- aktív részvételt az iskolai rendezvényeken,
- őszinte véleménynyilvánítást,
- együttműködő magatartást,
- aktív közreműködést a partneri igények, elégedettség- és elégedetlenség mérésében
- nevelési problémák őszinte megbeszélését, közös megoldását,
- a családi nevelésben jelentkező nehézségek közös legyőzését,
- érdeklődő-segítő hozzáállást,
- szponzori segítségnyújtást.

2. Iskolánk a gyermekek helyes neveléséhez a következő segítségnyújtási formákat kínálja:

- osztály szülői értekezletek (félévente legalább egy),
- fogadó órák, (minden hónap első hétfő)
- családlátogatások,
- rendkívüli megbeszélések,
- nyílt napok, nyílt órák szervezése
- rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról,
- pályaválasztási tanácsadás

Jól segíthetik az **együttműködést** az iskolánkban kialakult hagyományok közös ápolása, fejlesztése, az iskolai ünnepségek egyéb rendezvények is.

Ezek a következők:

- tanévnyitó istentisztelet
- iskolai vers- és prózamondó versenyek,
- karácsonyi műsor,
- farsangi rendezvények,
- anyák napi műsorok,
- pedagógus napi műsorok,
- szülői bál
- ballagási ünnepség,
- tanévzáró istentisztelet

A felsorolt események alkalmat teremtenek az iskola számára, hogy bemutathassa a nevelő-
oktató munka folyamatát, annak eredményeit és nehézségeit a szülők számára. A szülők
közvetlen tapasztalatokat szerezhetnek gyermekeik fejlődésével, haladásával kapcsolatosan. A
programok lehetőséget adnak a szülők aktív részvételére, az együttműködésre is.

B) A tanuló és a pedagógus együttműködésének formái, alkalmai, lehetőségei:

- kötelező tanítási órák,
- nem kötelező iskolai órák,
- szakköri foglalkozások,
- énekkari órák,
- közös kirándulások,
- klubdélutánok,
- közösen végzett hasznos munkák,
- sportversenyek, vetélkedők,
- diák fórumok,
- személyes megbeszélések,

A szülők közösségének képviselői szervei: osztály és iskolai SZMK választmányok.

A tanulókat az iskolai diákönkormányzat választott vezetői képviselik. A diákönkormányzatot megbízott pedagógus segíti munkája végzésében.

IX. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai, valamint középfokú iskola esetében a szóbeli felvételi vizsga követelményei

Tanulmányok alatti vizsgák

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát az iskola a félév- és a tanévzárás hónapjában (január és június), illetve szükség esetén a tanítási év során bármikor szervezhet.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha:

1. a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
2. engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
 1. ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
 2. ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és mulasztásai miatt évközben érdemjeggyel nem volt értékelhető, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

Az osztályozó vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei megegyeznek az iskola helyi tanterve által tartalmazott követelményrendszerrel.

Az osztályozó vizsga tantárgyai évfolyamonként

1-3. évfolyam

- Magyar nyelv és irodalom
- Matematika
- Környezetismeret
- Hit- és erkölcsstan
- Ének-zene
- Vizuális kultúra
- Technika és tervezés
- Informatika/Digitális kultúra

4-6. évfolyam

- Magyar nyelv
- Magyar irodalom
- Matematika
- Környezetismeret (4. osztály)
- Idegen nyelv
- Történelem (5-6. osztály)
- Természetismeret/Természettudomány (5-6. osztály)
- Informatika/Digitális kultúra (5-6. osztály)
- Hit- és erkölcsstan
- Ének-zene
- Vizuális kultúra
- Technika és tervezés

7-8. évfolyam

- Magyar irodalom
- Magyar nyelv
- Matematika
- Történelem
- Idegen nyelv
- Biológia
- Kémia
- Fizika
- Földrajz
- Informatika/Digitális kultúra
- Hit- és erkölcsstan
- Ének-zene
- Vizuális kultúra
- Technika és tervezés

Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet az a tanuló, aki:

1. valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad,
2. a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

Javító vizsga

Javítóvizsgát tehet az a tanuló, aki:

a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.

A javítóvizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulókkal és szüleivel a tanév végén (bizonyítványosztáskor) közölni kell

X. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

A tanuló – beleértve a magántanulót is – az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt. A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre. A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait az előbbi időponttól kezdve gyakorolhatja. Jogszabály, továbbá az iskola házirendje egyes jogok gyakorlását az első tanév megkezdéséhez kötheti.

Az általános iskola köteles felvenni, átvenni azt a tanköteles tanulót, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a körzetében található (a továbbiakban: kötelező felvételt biztosító iskola). Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat. A további felvételi lehetőségről szóló tájékoztatót a helyben szokásos módon – legalább tizenöt nappal a felvételi, átvételi kérelmek benyújtására rendelkezésre álló időszak első napja előtt – nyilvánosságra kell hozni.

A tankötelezettség megkezdésének feltétele a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megléte, annak igazolása. A gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének jellemzőit az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló kormányrendelet határozza meg.

Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát,
- a szülő személyi igazolványát, lakcímgazoló kártyáját,
- a gyermek TAJ kártyáját
- a gyermek iskolába lépéséhez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást
- hitéleti elkötelezettséget igazoló dokumentum (pl. kereszteségi emléklap vagy lelkesítő ajánlás)
- a nevelési tanácsadó felvételt javasoló szakvéleményét (ha az óvoda a nevelési tanácsadó vizsgálatát javasolta)
- szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.

Az iskola igazgatója a felvételi eljárásban a felvételtől, átvételtől tanulói jogviszonyt létesítő, vagy a kérelmet elutasító döntést hoz. Az iskola igazgatója köteles értesíteni a felvételi, átvételi kérelem elbírálásáról a szülőt a döntést megalapozó indokolással, a fellebbezésre vonatkozó tájékoztatással, továbbá átvétel esetén az előző iskola igazgatóját is. Az iskola igazgatója a felvételi, átvételi kérelem benyújtásával kapcsolatos ügyintézés, a határidő-számítás, a mulasztás elbírására és a kérelem benyújtásával kapcsolatos eljárás során a köznevelés rendszerében hozott döntésekkel kapcsolatos szabályok alapján jár el.

A kötelező felvételt biztosító iskola igazgatója a kormányhivaltól kapott nyilvántartás, a kijelölt iskola a megküldött szakértői vélemény vagy a kormányhivatal határozata alapján értesíti a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivalt, ha a gyermeket az iskolába nem írták be.

Az iskola igazgatója értesíti a gyermek, tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivalt, ha olyan gyermeket, tanköteles tanulót vett fel vagy át, akinek

lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye nem a nevelési-oktatási intézmény székhelyén van.

A tanuló átvételére – kivétel, ha az általános iskolai tanuló úgy kíván iskolát váltani, hogy az az iskolatípus változtatásával is jár– a tanítási év során bármikor lehetőség van.

Az iskolába felvett gyermeket, tanulót – beleértve a magántanulót is – az iskola tartja nyilván. Az iskola a vele tanulói jogviszonyban álló tanulókról külön nyilvántartást vezet. Ha a tanköteles tanuló iskolát változtat, további nyilvántartása az átadó iskola értesítése alapján az átvevő iskola feladata. Az iskola nyilvántartásában marad az a tanköteles tanuló, aki iskolai tanulmányait külföldön folytatja. Az iskola kivezeti a nyilvántartásából azt a tanulót, akinek tanulói jogviszonya kérelmére a tankötelezettség megszűnését követően megszűnik.

Ha a tanköteles tanuló az általános iskola utolsó évfolyamának elvégzése után a középfokú iskolai felvételi eljárásban nem vett részt, az általános iskola igazgatója értesíti a tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely gondoskodik a tanuló tankötelezettségének teljesítését biztosító nevelés-oktatásban történő részvételéről.

Ha a tanulót rendkívüli felvételi eljárás keretében vették fel az iskolába, a beiratkozásának időpontját az iskola igazgatója állapítja meg.

XI. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

I. Elsősegélynyújtást oktató pedagógusok továbbképzése

A továbbképzés célja:

hogy az oktatási intézményekben legyenek olyan pedagógusok, akik az elsősegély-nyújtási és/vagy baleset-megelőzési ismereteket oktatják, a veszélyhelyzeteket felismerik, illetve ellátják. További célok közt szerepel az elsősegély-ismeretek fontosságának bemutatása, annak népszerűsítése, illetve az, hogy minél több oktatási intézménybe lehetőség legyen a téma akár tanórai, akár szakköri oktatására.

A továbbképzés célcsoportja: bármely pedagógus. Óvodapedagógus, tanító, tanár.

A továbbképzés végére teljesítendő tartalmi követelmények:

A továbbképzés végére a résztvevők sajátítsák el:

- az ember létfenntartó szerveivel kapcsolatos ismereteket;
- az elsősegélynyújtás alapjait, valamint az elsősegély-oktatás életkori sajátosságait;
- a segélynyújtás és a biztonsági előírások jogi vonatkozásait;

A továbbképzés végére a résztvevők legyenek képesek a:

- baleseti helyzetek felismerésére, azok ellátására, segélyhívásra;
- társszervezetekkel kapcsolat felvételre;
- baleseti szimulációk megrendezésére;
- pedagógiai eszköztárukat bővíteni a megismert lehetőségekkel, valamint ismereteiket önállóan fejleszteni.

II. Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek oktatásának megvalósítása intézményünkben

1. *Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek oktatása az óvodai foglalkozásokon*

Az óvodai elsősegélynyújtás alapjai közé tartozik a gyermekekben való segélynyújtói szemlélet kialakítása, az egyszerűbb sérülések ellátásának megtanulása, és ami talán a legfontosabb, a balesetek megelőzése. Fontos, hogy rájöjjenek; egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne. A gyerekek megismerkedhetnek a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül is azzal, amit ők el is tudnak végezni. Ide tartozik a segítségkérés (felnőtt értesítése, vagy esetleg mentőhívás), a beteggel való kapcsolatteremtés és a könnyebb sérülések ellátása. A gyerekek megtanulhatják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében.

2. *Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek a tantárgyak rendszerében*

NAT 2020

TERMÉSZETTUDOMÁNY TANULÁSI TERÜLET

TERMÉSZETTUDOMÁNY (5–6. ÉVFOLYAM)

TÉMAKÖR: Az emberi szervezet felépítése, működése, a testi-lelki egészség

Az elsősegélynyújtás alapvető lépéseinek megismerése gyakorlati foglalkozás/kisfilm segítségével

INTEGRÁLT TERMÉSZETTUDOMÁNY FORMÁJÁBAN

BIOLÓGIA (7–8. évfolyam)

TÉMAKÖR: Egészségmegőrzés, elsősegély

Alapfokú elsősegély-nyújtási ismeretek.

FIZIKA (7–8. évfolyam)

TÉMAKÖR: Elektromosság a háztartásban

Áramütés-veszélyes helyzetek a lakásban: A rövidzár, a biztosíték és a földelés szerepe az elektromos eszközök biztonságos használata során.

KÉMIA (7–8. évfolyam)

TÉMAKÖR: Kémia a mindennapokban

Veszélyes anyagok és kezelésük a háztartásban.

3. *Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek a tanórán kívüli oktatásban-nevelésben*

Az intézmény Házirendjében, Szervezeti és Működési Szabályzatában, valamint a Munkavédelmi- és Tűzvédelmi Szabályzataiban foglaltak szerint baleset-megelőzési oktatás a tanév kezdetén, az osztályfőnöki órákon, s szükség szerint pl. kirándulások, üzemlátogatások alkalmával, illetve fokozott figyelemmel a testnevelés, az életvitel és gyakorlati ismeretek, a fizika, a kémia, az informatika tantárgyak tanításakor.

- a) Alapszintű elsősegélynyújtó tanfolyam szervezése – tanévenként és tagintézményenként

Tematika:

- vészhelyzetek felismerése
- helyszínbiztosítás
- általános betegvizsgálat
- vérzéscsillapítás, végtagsérülések felismerése és ellátása
- komplex újraélesztés és félautomata defibrillátor használata
- égési és marási sérülések
- mérgezések
- stroke, infarktus, angina
- görcsrohamok
- egyéb belgyógyászati esetek

4. *Elsősegély mobil alkalmazások*

Javasoljuk a tanulók mobiltelefonjára ennek letöltését.

„ÉletMentő” applikáció.

HELYI TANTERV

1. A választott kerettanterv megnevezése

Intézményünk helyi tantervét a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló EMMI rendelet figyelembevételével az alábbiak szerint határozza meg:

A 2020-2021 tanévtől felmenő rendszerben kivezetésre kerül:

Általános iskola – 1-4 évfolyam:

A kötelező tantárgyak esetében az ÉNEK „A” változatot adaptálja.

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Kötelező tantárgyak és óraszámok az 1–4. évfolyamon

Óraterv a helyi tantervhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	6+1
Idegen nyelvek			+1	2+1
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1
Hit- és erkölcsstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezett órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

**A 2020-2021 tanévtől felmenő rendszerben bevezetésre kerül:
Kötelező tantárgyak és óraszámok az 1–4. évfolyamon**

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	8 (7+1)	8 (7+1)	6 (5+1)	6 (5+1)
Idegen nyelv				2
Matematika	5 (4+1)	5 (4+1)	5 (4+1)	5 (4+1)
Digitális kultúra			1	1
Hit- és erkölcsstan	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Maximális órakeret	24	24	24	25
Egyházi ének (1)				1
Hit- és erkölcsstan (1)	1	1	1	1

Az intézmény egyházi jellegéből adódóan a maximális órakereten felül 1-4. évfolyamon heti 1 óra Hit- és erkölcsstan, 4. évfolyamon heti 1 óra Egyházi ének tantárgyat szervezünk.

Általános iskola – 5-8 évfolyam:

A **kötelező tantárgyak** esetében az alábbi változatokat adaptálja.

Tantárgy megnevezése	Változat
Magyar nyelv és irodalom	B változat
Matematika	A változat
Fizika	B változat
Kémia	B változat
Biológia-egészségtan	A változat
Ének-zene	A változat

A 2020-2021 tanévtől felmenő rendszerben **kivezetésre kerül:**

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Kötelező tantárgyak és óraszámok 5–8. évfolyamon

Óraterv a helyi tantervhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+1	4
Idegen nyelvek	3+1	3+1	3+1	3+1
Matematika	4+1	3 +1	3+1	3+1
Hit- és erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2+1		
Fizika			2	1+0,5
Kémia			1,5	1,5
Biológia-egészségtan			1,5	1+0,5
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc/Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezett órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

(A helyi tanterv egyes tantárgyakra vonatkozó, részleteiben kidolgozott tananyaga és követelményei a mellékletben található!))

**A 2020-2021 tanévtől felmenő rendszerben bevezetésre kerül:
Tantárgyi struktúra és óraszámok
Kötelező tantárgyak és óraszámok 5–8. évfolyamon**

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4 (3+1)	4 (3+1)
Idegen nyelv	3	3+1	3+1	3+1
Matematika	4	4	3	3
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Hit- és erkölcsstan	1	1	1	1
Természettudomány	2	2		
Biológia			2	1
Fizika			1	2
Kémia			2	1
Földrajz			1	2
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Hon- és népismeret		1		
Dráma és színház	1			
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret	1	2	2	2
Maximális órakeret	28	28	30	30
Egyházi ének		1		
Hit-és erkölcsstan	1	1	1	1

Az intézmény egyházi jellegéből adódóan a maximális órakereten felül 5-8. évfolyamon heti 1 óra Hit- és erkölcsstan, 6. évfolyamon heti 1 óra Egyházi ének tantárgyat szervezünk.

2. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások meghatározása

A két évfolyamra megfogalmazott **tantárgyi óraszámok tanévenkénti meghatározása** is az iskola szakmai feladata közé tartozik. A két tanévre előírt ismeretek és fejlesztési követelmények szétválasztása megtörténhet a tematikai egységek mentén is, de bizonyos esetekben (elsősorban képességfejlesztésre irányuló egységek tekintetében) a tematikai egységek meg is bonthatók. A tanévekre történő bontás során a megadott óraszámot annak figyelembevételével szükséges meghatározni, hogy a fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végére teljesüljenek.

3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A. Iskolánk pedagógusai a helyi tanterv alapján, e fejezet rendelkezéseinek betartásával, a szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével választják meg az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket.

B. Pedagógusaink nem választhatnak olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak.

C. Tanítási év közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.

D. A tankönyvrendelés elkészítését az iskolában működő szakmai munkaközösségek koordinálják. A tankönyvrendelés összeállításánál az alábbi elveket érvényesítjük:

a) pedagógusaink a tankönyvválasztásnál figyelembe veszik az Oktatási Hivatal által összeállított és közzétett hivatalos tankönyvjegyzéket (az Oktatási Hivatal az Emberi Erőforrások Minisztériuma honlapján teszi közzé a tankönyvek hivatalos jegyzékét, amelyet folyamatosan felülvizsgál és frissít), valamint a Református Pedagógiai Intézet által ajánlott tankönyveket.

b) a tankönyvrendelésbe a pedagógus csak olyan tankönyv felvételét javasolhatja, amely megfelel az alkalmazott tantervnek, és amelyet a tantárgy tanulása során a tanulók rendszeresen használnak;

c) a pedagógiai munka egysége és az iskolán belüli átjárhatóság biztosítása érdekében azon tanulók számára, akik az adott tantárgyat az adott évfolyamon azonos tanterv szerint tanulják, egységesen ugyanazt a tankönyvet kell megrendelni.

A következő tanévben szükséges taneszközökről a májusi szülői értekezleten szóban, az iskola aulájában elhelyezett listán írásban tájékoztatjuk a szülőket.

A tankönyvek térítésmentes igénybevétele minden tanuló számára biztosított.

4. A Nemzeti alaptantervben (Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A köznevelési rendszer egyes feladataira és intézményeire vonatkozó külön szabályok

A hit- és erkölcsstan oktatására vonatkozó szabályok

Intézményünkben a tanulók (szülők) választása alapján református, római katolikus és görög katolikus felekezeti hitoktatás folyik valamennyi évfolyamon, heti 2-2 órában.

Természettudományos nevelés

Főbb jellemzőit az alábbi **környezeti nevelési program** tartalmazza:

Személyi erőforrások:

Pedagógusok: Tudatosítják a gyermekekben a környezet értékeit. Hozzájárulnak a megfelelő környezeti attitűd kialakulásához. Környezeti tartalmakat közvetítenek. Megalapozzák a környezeti problémák többoldalú megközelítését és a megoldásukhoz szükséges együttműködő készséget. Munkájukat segíti az iskolaorvos, a védőnő és a részfoglalkozású szabadidő-szervező.

Tanulók: Megismerik a környezet értékeit, az ember természet iránt viselt felelősségét.

Adminisztratív és technikai dolgozók: Környezettudatos munkavégzésükkel járulnak hozzá a környezeti neveléshez.

Szülők: Megerősítik a gyermekekben azt a környezettudatos magatartást, amit az iskola is közvetít.

Adottságok, célok és feladatok összefüggése:

Az iskola elhelyezkedéséből adódó jellemzők:	Célok:	Tevékenység, feladat:
Közepes forgalom	Közlekedési biztonság növelése	- közlekedésbiztonsági ismeretek kiemelt tanítása - kerékpárral közlekedők számára biciklitároló
Zaj	Csökkentés	- fák, cserjék ültetése
Légszennyezés	Csökkentés	- zöldesítés az iskola környékén, az iskolakertben és a növények gondozása, pótlása - gyomtalanítás, parlagfű-irtás
Szemét	Tiszta, egészséges környezet	- szeméttárolók sűrítése - szelektív hulladékgyűjtés, (papír, olaj, fémdoboz, szárazelem) komposztálás - felvilágosító előadások az egészségkárosító anyagokról és a fertőzési veszélyekről

Kevés játszótér	A gyerekek mozgásigényének kielégítése	- újabb játszóterek - az iskolai játszótér felszerelésének bővítése,
Az iskolabelső	Tiszta, meghitt környezet	- festések, felújítások, a dekorációhoz falitáblák, élősarkok, akvárium, madarak, a mellék-helyiségekben szappan, WC papír - portalanítás (atkák-allergia) - gyakori szellőztetés (beltéri szennyezőanyagok: formaldehid, szén-dioxid) - lábtörlők alkalmazása
Energia-felhasználás	Takarékos fűtés	- gázkazán szabályozása - nyílászárók javítása, tető szigetelése
Vízfelhasználás	Egészséges ivóvíz, vízfogyasztás csökkentése	- víztakarékos öblítés, csapok karbantartása, a klórozott szénhidrogéneket kiszűrő víztisztítók alkalmazása
Iskolakert	Tanítás, pihenés, felüdülés helye legyen	- növények gondozása, pótlása, tanösvény létrehozása, fajátékok, gyógynövények, madáretetők, madárodúk kihelyezése, gondozása
Udvar	Biztonságos aljzat	- az aszfaltozott rész felújítása, gumiburkolatok létesítése
Az iskola eszközellátottsága	A tanítás-nevelés élmény-központúságának növelése, az esztétikai érzék fejlesztése – egészséges személyiség	- a tantermekben írásvetítő, TV, video és számítógép - esztétikus dekorációk, falitáblák, szemléltető-anyagok - digitális fényképezőgép, gáztűzhelyek, konyhai eszközök, ismeretterjesztő folyóiratok, könyvtár, médiatár

Tanórai keretek

Magyar nyelv és irodalom:

- Az irodalmi művekben megjelenő természeti – és környezeti értékek, azok harmonikus kapcsolatának megismerése.
- Hivatalos iratok készítésének elsajátítása (kérvények, javaslatok, petíciók).
- Törekvés a helyes és szép beszédre.
- Az esztétikai, erkölcsi érzékenység fejlesztése.

Történelem:

- Hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet?
- A múlt eredményeinek és hibáinak megismerése révén a természetes és az épített környezetért való felelős magatartás formálása.
- A helyi történelmi értékek megismerése, védelme.
- A hagyományok tisztelésének kialakítása.
- Az egész világot érintő globális problémák megértésének segítése; hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelőssége és feladatai a problémák elhárításában, csökkentésében.
- A földrajzi környezet hatása egy ország, térség fejlődésére.

Idegen nyelv

- A nyelvtanítás egyéb módszereinek segítségével a hazai környezeti problémák megismerése; más országok hasonló problémáinak feltárása.
- Más népek környezetvédő tevékenységeinek, szervezeteinek megismerése.
- A környezettel szembeni nemzetközi felelősség szemléletének kialakítása.

Biológia:

- Ökológiai életmód kialakítása.
- A földi élővilág sokféleségének, e sokféleség értékének megismerése.
- Az élőlények alapvető szervezeti – működési jellemzői, az azok között lévő ok – okozati összefüggések.
- A globális környezeti problémák és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségei.
- A környezet – egészségügyi problémák megismerése, megelőzésük illetve mérséklésük módjai.
- A testi – lelki egészséget megőrző életviteli technikák elsajátítása.

Kémia:

- A tanulók figyelmének felhívása a kémiai ipar jelentős környezetkárosító, valamint potenciális környezetvédő szerepére egyaránt.
- Az anyag – és energiatakarékosság, mint a környezetvédelem egyik hatékony módszere szemléletének kialakítása.
- Az elterjedt vegyszerek és ezek élettani hatásainak megismerése (környezetbiztonság).
- A különböző technológiák hatása a természeti és épített környezetre, ezek gazdasági hatásainak felbecsülése.

Földrajz:

- Tapasztalatok, ismeretek, élmények szerzése a közvetlen élő és élettelen környezetről.
- A földrajzi környezet hatása egy ország, térség fejlődésére.
- A természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeként lezajló változások felismerése, értékelése.
- A regionális és globális problémák megismerése, és a lehetséges megoldási módok számbavétele.
- A természeti és társadalmi értékek megismerése, megőrzése.

Fizika:

- Az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzás, zaj, rezgés) egészségkárosításának megismerése.
- A fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti hasonlóság, valamint az élő és élettelen közötti kölcsönhatások felismerése.
- A környezet változásainak, a változások okainak értelmezése, s ezek tudatában megoldások keresése a környezeti problémákra.
- A környezeti változások fizikai magyarázatának megismerése, megértése.

Matematika:

- A tanulókat körülvevő konkrét környezet mennyiségi és térbeli viszonyainak megismerése mérése.
- A környezeti mérések eredményeinek értelmezése, elemzése, statisztikai módszerek alkalmazása, reális becslések képességének kialakítása.

- Más tárgyakban megismert környezeti összefüggések matematikai módszerekkel való szemléltetése, táblázatok, grafikonok készítése, elemzése.
- A logikus gondolkodás, a szintetizáló – és lényegkiemelő képesség fejlesztése.

Technika és tervezés:

- Annak a megismertetése, miképpen tudunk együtt élni azzal a technikai környezettel, amelyet az élet megkönnyítése érdekében hoztunk létre.
- A fenntartható fejlődés összefüggéseinek, követelményeinek, problémáinak feltárása.
- A környezetgazdálkodás lényegének megismerése.
- A környezeti válság okainak és lehetséges megoldásainak bemutatása.

Ének – zene:

- A természeti és művészeti szépség rokonságának felismerése.
- A természet zenei ábrázolásának módjai.
- A természet szépségének megjelenítése a népdalokban.
- A zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepének felismerése.
- A „zenei környezetszennyezés” felismerése.

Vizuális kultúra:

- A természeti és művészeti szépség rokonságának felismerése.
- A természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségei.
- A hagyományápolás fejlesztése (pl. népi építészet, díszítőművészet).
- A természetes alapanyagok használatának ismerete.
- Műalkotások elemzése környezetnevelési szempontok szerint.
- A tárgyi világ formanyelvi elemeinek ismerete, a tartalom és a forma összefüggése.
- A helyi népi építészeti emlékek felkutatása, megismerése.
- Példák mutatása környezetbarát formatervezésre.

Testnevelés:

- A környezeti hatások és az egészséges testi fejlődés közötti összefüggés felismerése, megértése.
- A sport nélkülözhetetlen szerepe az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében.
- A környezetszennyezés egészséget veszélyeztető hatásai a sport szemszögéből nézve.
- Lehetőség szerint természetes anyagok használata a sportoláshoz (sportruházat, sportszerek).

Tanórán kívüli keretek

Napközi otthon

A délutáni szabadidős tevékenységek sora (a környezet tisztaságának óvása, díszítése, növények gondozása, madarak etetése, az időjárás megfigyelése, természetfilmek megtekintése stb.) hozzájárul ahhoz, hogy kialakuljon bennük a környezettudatos magatartás.

A napirend segíti a rendszeres életmód kialakulását. A szabad levegőn való tartózkodás, a sport, a játék edzi egészségüket, elősegíti harmonikus emberi kapcsolatok kialakulását.

Szakkörök

Az érdeklődő, kutató típusú, vizsgálódni szerető tanulók fejlesztésének nagyon jó színterei: földrajz szakkör, természetjáró szakkör, technika szakkör, biológia szakkör, „életmód” szakkör (testi – lelki egészség)

Tanulóknak adott külön feladatok (projektek)

Az érdeklődő diákok számára lehetőség nyílik a környezeti neveléshez kapcsolódó témák, problémák önálló kutatására, feldolgozására (szakmai dolgozat, rajz, fotó, irodalmi alkotás stb.)

Akciók, vetélkedők, tanulmányi versenyek

Jeles napokon (pl. Föld Napja, Madarak és Fák Napja) versenyek, kirándulás, vagy egyéb rendezvény szervezésével hívjuk fel a figyelmet a helyi vagy globális környezeti problémákra. Tanulóink lehetőség szerint rendszeresen részt vesznek:

- a Teleki Pál Országos Földtan – és Földrajzversenyen,
- a Kaán Károly Természetismereti és Környezetismereti Országos Versenyen,
- a Hermann Ottó Országos Biológia Versenyen

Az erdei iskolai képzés programja, a komplex természetszemlélet kialakítása

Az erdei iskolánk oktatási célja:

- A természet sokszínű megismerése
- Konkrét hazai tájak, társulások (vizes élőhelyek) megismerése
- A társulások fajainak ökológiai szemléletű jellemzése, értékelése
- Az élővilág sokféleségének (diverzitás) bemutatása

Az erdei iskolánk nevelési céljai:

- Helyes környezeti attitűdök kialakítása
- Természeti környezet állapota iránti érzékenység
- Ökológiai szemlélet kialakítása
- Közösségi szociális formák elsajátítása, szociális érzékenység kialakítása
- Egészséges életmódra nevelés

Az erdei iskolai képzésben való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

A mindennapos testnevelés

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program „**Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok**” c. fejezetében található.

A mindennapos művészeti nevelés

Lásd! - alapfokú művészetoktatás fejezet.

Az idegennyelv-oktatás

Intézményünkben az első évfolyamtól kezdődően - a szülők/gyermekek választása alapján – az angol nyelv oktatása része a tanórai foglalkozásoknak.

Az emelt szintű képzési forma

Intézményünket illetően nem releváns

Az óvodai nevelés kapcsolata az iskolai neveléssel-oktatással

Többcélú, közös igazgatású köznevelési intézmény vagyunk, mely napközi otthonos óvoda intézmény-egységgel is rendelkezik, így napi élő kapcsolatban áll az iskola és az óvoda egymással. A közös nevelőtestület egyszerűvé teszi a folyamatos kapcsolattartást a közös programok megvalósítását.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének-oktatásának elvei

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program „**A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje**” c. fejezetében található.

5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A Nkt. 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg.

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program „**Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok**” c. fejezetében található.

6. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Választható tantárgyak:

Intézményünk helyi tantervében nincs választható tantárgy.

Pedagógusválasztásra intézményünkben nincs lehetőség.

7. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

Az ismeretek számonkérésének, a tanuló teljesítménye értékelésének követelményei és formái

A) Követelmények:

- Számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott.
- A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése.
- Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, hibák javítására.
- A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás–képeség–teljesítmény egységében kell értékelni.
- Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szöveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze (és ne az osztályban, csoportban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét).
- A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.

B) Az értékelés formái:

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

A második év végétől a hagyományos osztályzatos módszert használjuk, azaz a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeljük, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősítjük.

A szaktanár a tanuló teljesítményét, előmenetelét

a) heti egy órás tantárgynál félévenként legalább három érdemjeggyel,

b) heti kettő vagy több órás tantárgynál havonta legalább egy érdemjeggyel értékeli.

Az értékelés legyen folyamatos:

- visszajelzés a diáknak a zökkenőmentes továbbhaladás érdekében,
- jelzés a szülőknak a diák adott tantárgybeli előmeneteléről.

A folyamatos értékelés fajtái:

- órai értékelés (szóban az órai munka, az aktivitás visszajelzésére),
- szóbeli felelet értékelése,
- gyakorlati, illetve manuális tevékenység értékelése osztályzattal és szóban (készletárgyak teljesítményének értékelésére),
- írásos értékelés (írásbeli munka minősítésére: osztályzat + hozzáfűzött megjegyzések, tanácsok),

- szülőknek üzenő füzet vagy ellenőrző útján küldött jelzés a feltűnően gyenge, vagy – esetleg – a kiemelkedően jó teljesítményért.
- félévi és tanév végi

Az értékelés módja:

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

A második év végétől a negyedik év félév végéig a szöveges értékelés helyett, a hagyományos osztályzásokos módszert kell használni. (Tanév közben érdemjegyekkel, a félévkor és a tanév végén osztályzattal minősítjük a tanulókat.)

Az 5-8. évfolyamon a tanulók munkáját minden tantárgyból év közben érdemjegyekkel, a félév és a tanév végén osztályzattal minősítjük.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

Jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)

A kiemelkedő tantárgyi teljesítmény, félév és tanév végén, tantárgyi dicsérettel fejezhető ki.

Az ellenőrzés fajtái:

- szóbeli feleltetés,
- házi feladat, füzetvezetés ellenőrzése,
- írásbeli számonkérési formák:
 - írásbeli felelet (egy anyagrészből),
 - beadandó, nagyobb elmélyülést igénylő házi dolgozat kitűzése,
 - röpdolgozat (bejelentés nélkül, aznapi házi feladatból),
 - dolgozat (előző órán bejelentett, kisebb anyagrészből),
 - témazáró dolgozat (legalább egy héttel korábban bejelentett, összefoglalással előkészített, teljes témakört felölelő).
- a tanuló produktumának (pl.: rajz, technika órán előállított tárgy, testneveléssel összefüggő mozgásforma előadása) ellenőrzése.

A tanulók munkájának szöveges értékelése

A törvényi szabályozás:

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

A második év végétől a negyedik év félév végéig a szöveges értékelés helyett, a hagyományos osztályzásokos módszert kell használni. (Tanév közben érdemjegyekkel, a félévkor és a tanév végén osztályzattal minősítjük a tanulókat.)

A szöveges értékelés elvi kiindulópontjai:

- az értékelés a gyerekért, de elsősorban a szülőknek szól
- alakítja a helyes önértékelést, segíti a reális önismeretet
- nyitott, nem ítéletet alkot, hanem tükröt tart
- a gyerek aktív részese a saját fejlődésének
- a szülő és a pedagógus közösen gondolkodik a gyermek fejlődéséről

A szöveges értékelés elvi követelményei:

- minősítés-központúság helyett fejlesztőközpontúság jellemzi
- figyelembe veszi az életkori sajátosságokat
- összhangban van a pedagógiai programmal, a helyi tantervi rendszerrel és a kimunkált értékelési koncepciókkal
- személyre szóló és ösztönző jellegű
- a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet tölt be
- konkrét egyénre szabott javaslatokkal jelöli meg a továbblépés útját és módját, nyelvi megformáltságában közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára

A szöveges értékelés rendszerének felépítése

a A helyi értékelés alapelvei

- A gyerekek értékelését az osztálytanítók készítik el, figyelembe véve a napközis nevelő és az osztályban tanító nyelvszakos tanár véleményét is .
- A teljes körű értékelések évente négy alkalommal készülnek. November 15.-ei dátummal az első negyedév értékelése, a félévi értékelés a tanév rendje szerint, a harmadik negyedévi értékelés április 15.-ei dátummal, az év végi értékelés szintén a tanév rendje szerint történik.
- A fent említett értékeléseket az EMMI Oktatási Államtitkárság által kiadott a „Szöveges értékelést , minősítést támogató szoftver” használatával készítik el.
- A szöveges értékelés tartalmi szempontjai:
 - magatartás
 - szorgalom
 - tantárgyi teljesítmények
 - a helyi tanterv követelményeinek való megfelelés,
- Általános értékelés / év végén /:
 - A évfolyam tantervi követelményeinek kiválóan megfelelt, vagy jól megfelelt, vagy megfelelt.
 -tantárgyból felzárkóztatásra szorul.

b Értékelési funkciók meghatározása

- Diagnosztikus, prognosztikai, korrekciós funkció, amely fontos információkat ad a pedagógusnak a helyzetfelméréshez, a csoport és az egyén tanulási folyamatának tervezéséhez.
- Formatív, fejlesztő, szabályozó funkció, amely a tanulás folyamatához, annak korrekciójához, a fejlesztési stratégiák kimunkálásához ad segítséget pedagógusnak, szülőnek, diáknak.
- Szummatív funkció, megerősítés, visszacsatolás,- egy-egy tanulási szakasz végén ad összegző tájékoztatást az elsajátított ismeretek eredményéről pedagógusnak, szülőnek, tanulónak egyaránt.

c A szöveges értékelés módja:

1. Szóbeli: a tanuló magatartásáról, szorgalmáról, tanulmányi teljesítményéről a tanítási órákon és más iskolai foglalkozásokon.

Megfogalmazódhat:

- a tanító részéről
- a tanulótársak részéről
- önértékelés formájában

2. Írásbeli: például

- a tanulói produktumokra írt rövid, lényegre utaló észrevételek megfogalmazásával,
- témazáró felmérések megoldásának értékelése %-os teljesítménysávok megadásával és ezek minősítő jelzésével,
- aktuális észrevételek bejegyzése a tanuló fejlődésével, előmenetelével kapcsolatban (pl. üzenő füzetbe, digitális naplóba),
- első negyedévkor, félévkor, harmadik negyedévkor és tanév végén részletes szöveges értékelés.

d Szöveges értékelés dokumentumai:

- Az EMMI Oktatási Államtitkárság által jóváhagyott bizonyítvány.

Az első évfolyamon a tanuló szöveges minősítése a pótlapon történik. A kitöltött pótlap a bizonyítvány része, amit a bizonyítvány borítólapjának tárolójába kell elhelyezni.

- Az EMMI Oktatási Államtitkárság által jóváhagyott törzslap.

- Az elektronikus napló.

A digitális naplóba a negyedéves értékelések elektronikus példányai, a felmérők %-os eredményei és a tájékoztató füzetben megjelenő alkalmi értékelések kerülnek.

- Tájékoztató füzet.

eredményeiről és a felmérők %-os eredményeiről.

A szöveges értékelés felszínre hoz olyan értékeket is, amelyek nem kifejezetten a tanulási teljesítményt érintik, de nagyon fontosak a teljes személyiségfejlődés szempontjából.

Az írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanuló tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

A sokszínű tevékenységformákkal összhangban: pl. produktum értékelése (az egyes tanulóknál, csoportmunka esetében), projektnél, témahétnél, gyűjtőmunka, stb. Annak meghatározása, hogy a produktumok milyen súllyal kerülnek figyelembevételre a többi osztályzathoz képest?)

A) A tanuló írásbeli beszámoltatásának formái :

a) témazáró dolgozat: egy teljes tantervi téma számonkérésére szolgáló, egy tanórát kitöltő, az ismeretek felidézését és alkalmazását egyaránt megkövetelő írásbeli számonkérési forma, a témazáró dolgozatban szereplő feladattípusok arányai megfelelnek a tananyag és a tantervi követelmények belső arányainak;

b) egyéb dolgozat: egy tantervi téma valamely részének számonkérésére szolgáló, legfeljebb egy tanórát kitöltő írásbeli számonkérési forma, amelyben az ismeretek felidézése az alkalmazástól függetlenül vagy azzal együtt is számon kérhető

c) Az év eleji, félévi, év végi **felmérések** alapvetően diagnosztikai célt szolgálnak: a tanulók tudásának, készségeinek szintjét mérik. E felmérések csak akkor osztályozhatók, ha megfelelő ismétlés, gyakorlás után került sor rájuk

A tanuló tanulmányi munkájának, teljesítményének **egységes értékelése** érdekében a tanulók írásbeli értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végezzük.

Teljesítmény	Érdemjegy
0 - 33%	elégtelen (1)
34 - 50%	elégséges (2)
51 - 75%	közepes (3)
76 - 90%	jó (4)
91 - 100%	jeles (5)

Ha a szaktanár a meghatározott ponthatárok alkalmazása során szükségesnek látja, az adott osztályban, csoportban az egyes ponthatárokat legfeljebb három százalékkal lefelé vagy felfelé módosíthatja.

B) Az írásbeli beszámoltatás korlátai, a tanulók tudásának értékelésben betöltött szerepe, súlya

1. Az írásbeli beszámoltatás szerepe, súlya

a) A számonkérési, értékelési formák (szóbeli, írásbeli) helyes aránya a pedagógia örök dilemmája. A képesség és készségfejlesztés követelménye a két forma egyenlő arányát kívánja. A magas osztálylétszámok, a mennyiségében és sokféleségében egyre bővülő közvetítendő ismeretanyag elsajátításának pontos ellenőrzése az írásbeli számonkérést részesíti előnyben. Ugyanakkor a tanulók kifejezőkészségbeli hiányosságai, a felgyorsult élettempó hatására kialakult rövidített, szinte csak jelzésszerű – az egyedi, választékos stílust nélkülöző – beszédjük az iskola felelősségét növeli ezen a téren.

b) A témazáró dolgozatok – kétszeres súllyal való értékeléséről a szaktanár dönt a munkaközösség véleményének figyelembevételével. A szaktanár a tanév elején tájékoztatja a tanulókat arról, hogy melyek azok a tanulói teljesítmények, amelyeket a félévi és a tanítási év végi osztályzatok kialakításánál kétszeres súllyal fog figyelembe venni. Ilyen teljesítmény értékelésekor a naplóba és a tanuló ellenőrzőjébe piros színnel megkülönböztetett érdemjegy kerül. Az osztályzatok kialakításánál más súlyozást nem alkalmazunk.

2. Az írásbeli beszámoltatás rendje és korlátai :

a) Témazáró dolgozat íratását a szaktanár legkésőbb egy héttel a dolgozatírás előtt bejelenti, a dolgozatot két héten belül kijavítja, egy napon kettőnél több témazáró dolgozatot nem íratunk.

b) Egyéb dolgozat íratását a szaktanár legkésőbb az előző tanítási órán bejelenti, a dolgozatot két héten belül kijavítja;

c) A szaktanár egy tantárgyból nem írat újabb dolgozatot mindaddig, amíg az előző dolgozatot kijavítva ki nem adta a tanulóknak.

d) A félévi és tanév végi minősítés nem alakítható ki csak írásbeli számonkérés alapján született érdemjegyekből azokból a tantárgyakból, amelyek alkalmasak a szóbeli kifejezőkészség fejlesztésére.

e) A diákok írásbeli dolgozatait, beszedett füzetét, beadott munkáját (házi dolgozatok, tanulói kutatómunkák anyaga) rövid időn belül értékelni, javítani kell.

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli házi feladatok meghatározásának elvei és korlátai

(Beleértve a projekttel és témahéttel kapcsolatos feladatokat is!)

A) A házi feladatok kiadásának szempontjai :

- a tanulók napi és heti terhelése,
- az egyes diákok képességeit, adottságai,
- az életkori sajátosságok,
- az értelmi fejlettség,
- a fejlődés üteme,
- házi feladat előkészítettsége,

B) A házi feladatok kiadásának és ellenőrzésének alapelvei:

- A házi feladatok korosztálytól függetlenül sarkallják a diákokot állandó önellenőrzésre!
- A házi feladatok segítsék elő a szülők tájékoztatását gyermekük! iskolában végzett munkájáról, az iskolában folyó munkáról.
- A napközis kollégák folyamatosan tájékoztassák a pedagógusokat a házi feladatok mennyiségéről, azok megoldásáról egyénre szabottan is!
- A házi feladatok mindig kerüljenek ellenőrzésre!
- Az el nem készített, illetve hibás, hiányos házi feladat értékelésekor különbséget kell tenni a mulasztás okai szerint!
- Az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyagon kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését – a befektetett munka arányában – jutalmazni kell.
- Tanítási szünet idejére legfeljebb annyi kötelező házi feladat adható, amennyi egyik óráról a másikkra szokásos.
- A nagyobb elmélyülést, több időt igénylő feladatok kitűzésekor (könyvtári vagy internetes kutatómunka, képzőművészeti alkotás, technikai eszköz készítése) az elkészítés határidejét különös gonddal, a tanulók egyéb kötelezettségeire tekintettel kell megállapítani.
- A tantervi anyagot meghaladó mennyiségű vagy mélységű ismereteket kívánó feladatokat (pl. versenyfeladatok) csak annak a diáknak lehet kötelezően előírni, aki a versenyzést, illetve az önálló kutató vagy más jellegű alkotómunkát önként vállalta.

A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanuló magasabb évfolyamra lép, ha az évfolyam követelményeit minden tantárgyból – legalább elégséges osztályzattal – a szorgalmi időszakban, osztályozó vizsgán vagy különbözeti vizsgán teljesítette. Nem léphet tovább az a tanuló, aki valamelyik tantárgy követelményrendszerét nem teljesítette.

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és az osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az

adott osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a nevelőtestület a pedagógus indokával és döntésével nem ért egyet, az osztályzatot az évközi jegyek alapján a tanuló javára módosíthatja.

A magatartás és a szorgalom helyi minősítési rendszere

Tanulóink személyiségfejlődésének, neveltségi szintjük értékelésének fontos eszköze magatartásuk és szorgalmuk minősítése. A minősítési rendszerrel célunk az egységes szemléletű értékelés megvalósítása.

A minősítés formái:

A tanuló magatartásának értékelése, minősítése: példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2).

A tanuló szorgalmának értékelése, minősítése: példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

Félévkor a minősítés az ellenőrző könyvbe csak számmal kerül be, az év végi bizonyítványba a fenti egyszavas minősítéseket kell beírni.

A minősítés eljárásrendje:

- A tanulók magatartását és szorgalmát az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni. A második év végétől a hagyományos osztályzatos módszert használjuk, azaz a tanuló magatartását és szorgalmát tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeljük, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősítjük.
- Az osztályfőnök az általa gyűjtött információk alapján a félévi, illetve az év végi osztályozó értekezleten javaslatot tesz az egyes tanulók minősítési fokozatára.
- A minősítések kialakításában az osztályfőnök támaszkodik az osztályban tanító tanárok, az osztály-diákbizottság véleményére és a minősítést megvitatja az osztályközösséggel, valamint az érintett tanulóval.
- Változtatni kell annak a tanulónak a magatartási érdemjegyét, akinek a tanárokhoz, felnőttekhez, társaihoz való viszonya kifogásolható.
- A végleges minősítés a nevelőtestület döntése alapján alakul ki az érvényben lévő minősítési fokozatok alapján.
- Az első félév végén az adott időszakban (félévben), a tanév végén az egész tanévben mutatott magatartást és szorgalmat értékeljük.
- A félévi és év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.
- A magántanuló magatartását és szorgalmát nem kell minősíteni.
- Az értékelés alapelveit, az egyes minősítések feltételeit az osztályfőnök a tanulókkal az év eleji első osztályfőnöki órákon, a szülőkkal a tanév első szülői értekezletén ismerteti.

A magatartás értékelésének és minősítésének követelményei:

„Példás” az a tanuló, aki:

- magatartása, cselekedetei elismerést váltanak ki társaiból, tanáraiból
- felelősséget vállal tetteiért
- tiszteli és elismeri mások értékeit, jóindulattal segíti társait, aki tudásával, a közösségben elért helyzetével soha nem él vissza
- a nyelvi fordulataiban kerüli a durva, trágár kifejezéseket
- képes kulturáltan fellépni saját maga és szűkebb környezete érdekében
- szívesen vállal munkát osztálya, iskolája, közössége érdekében
- ügyel környezete rendjére, tisztaságára, szándékosan nem okoz kárt
- betartja az iskola házirendjét

- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása
- legfeljebb 2 igazolatlan órával rendelkezik

„Jó” az a tanuló, aki:

- a példás magatartás követelményeinek javarészt megfelel, de cselekedeteit, ítéleteit időnként az indulat vezérli
- a házirendet betartja
- tiszteli a felnőtteket, társait
- trágár, durva kifejezéseket nem használ
- feladatait becsülettel elvégzi, de a közösségért vállalt munkára önként csak ritkán vállalkozik, a rábízottakat tőle elvárható módon teljesíti
- az osztály vagy az iskola közösségi munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt
- ügyel környezetére, rendjére, tisztaságára, szándékosan nem okoz kárt
- nincs írásbeli intője vagy megrovása
- legfeljebb 6 igazolatlan órával rendelkezik

„Változó” magatartású az a tanuló, aki:

- cselekedetei következményeit nem képes felismerni, így az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be
- a tanórán vagy tanórán kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik
- játékban gyakran vét a szabályok ellen, közösségi munkájában sokszor udvariatlan, durva sérelmeit időnként önbíráskodással torolja meg
- az órai munka során nem kellő figyelemmel dolgozik, időnként mással foglalkozik
- ha feladattal bízzák meg, azt elvégzi, de nem kellő figyelemmel
- környezete rendjéért keveset tesz, vagy nem érdeklődik
- a viselkedési szabályokat csupán úgy tudja betartani, ha gyakran figyelmeztetik rá
- osztályfőnöki intője van
- legfeljebb 12 igazolatlan órával rendelkezik

„Rossz” a magatartása annak a tanulónak, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti, nem tudja és nem is akarja betartani az iskolai házirendet
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza
- szándékosan rongálja környezetét
- több szaktanári figyelmeztetést kap, illetve van osztályfőnöki megrovása, vagy ennél magasabb fokú büntetése
- 12 óránál több igazolatlan órával rendelkezik

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei:

„Példás” szorgalmú az a diák, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes teljesítményt nyújt
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is. és azokat elvégzi
- munkavégzése pontos, megbízható
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként vesz részt
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza

„Jó” a szorgalma annak a diáknak, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik
- a tanórákon többnyire aktív
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vállal, de az ilyen jellegű megbízást teljesíti
- taneszközei tiszták, rendezettek

„Változó” a szorgalma annak a diáknak, aki:

- tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja
- önálló munkája figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik

„Hanyag” a szorgalma annak a diáknak, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen
- feladatait folyamatosan nem végzi el
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek
- a tanulóhoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül
- félévi, vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A magatartás és szorgalom megítélésekor mindig figyelembe kell venni a gyermek életkörülményeit és képességszintjét!

8. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Csoportbontások az alábbi tantárgyak esetén lehetségesek:

1. Hit-és erkölcsstan oktatás

Egy adott évfolyam (esetleg több évfolyam) diákjaiból a református, római katolikus és görög katolikus hittant tanulók homogén csoportjainak megszervezése.

2. További csoportbontások

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, az informatikát és a technikát, illetve szükség esetén a magas osztálylétszámra való tekintettel - igazgatói döntés alapján - a magyar és a matematika tantárgyakat. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására

Egyéb foglalkozások szervezése

A foglalkozások szervezésénél a jelentkezők számán (minimum 10 fő/csoport) kívül a személyi és tárgyi feltételek biztosíthatóságát is figyelembe vesszük.

Fontos szempont a folyamatosság és a felmenő rendszer elve.

A foglalkozások megszervezéséről - az adott tanév tantárgyfelosztásának elfogadásával egyidejűleg – a szakmai munkaközösségek javaslatát figyelembe véve, a nevelőtestület dönt.

9. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Intézményünkre nem releváns.

10. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Egészségnevelési elvek:

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program „**Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok**” c. fejezetében található.

Környezeti nevelési elvek:

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program „**A Nemzeti alaptantervben (Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai/**Természettudományos nevelés” c. fejezetében található.

11. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Intézményünk integráló jellegű intézmény. Képesek vagyunk mind a különleges bánásmódot igénylő, mind a hátrányos helyzetű (HH), ill. halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) tanulók integrált nevelésére-oktatására.

Az esélyegyenlőség biztosítását az alábbi területekre kiterjedően értelmezzük:

- a) a nevelésbe/oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása,
- b) a nevelés/oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás,
- c) a teljesítmények értékelése,
- d) a neveléshez/oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele,
- e) a neveléssel/oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés,
- f) a nevelésben/oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása,
- g) a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint
- h) a nevelésben/oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti

- különösen valamely személy vagy csoport

a) jogellenes elkülönítése egy köznevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban vagy csoportban,

b) olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat, illetve nem felel meg a szakmai szabályoknak, és mindezek következtében nem biztosítja a tanulmányok folytatásához, az állami vizsgák letételéhez szükséges, az általában elvárható felkészítés és felkészülés lehetőségét.

A köznevelési intézményekben nem működhetnek olyan szakkörök, diákkörök és egyéb tanulói, hallgatói, szülői vagy más szervezetek, amelyek célja más személyek vagy csoportok lejáratása, megbélyegzése vagy kirekesztése.

Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha a nevelést/oktatást csak az egyik nembeli tanulók részére szervezik meg, feltéve, hogy a nevelésben/oktatásban való részvétel önkéntes, továbbá emiatt a nevelésben/oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri.

Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha a köznevelési intézményben a szülők kezdeményezésére és önkéntes választása szerint, olyan vallási vagy más világnézeti meggyőződésen alapuló, továbbá kisebbségi vagy nemzetiségi nevelést/oktatást szerveznek, amelynek célja vagy tanrendje indokolja elkülönült osztályok vagy csoportok alakítását; feltéve, hogy emiatt a nevelésben/oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri, továbbá ha az oktatás megfelel az állam által jóváhagyott, államilag előírt, illetve államilag támogatott követelményeknek.

Esélyegyenlőségi célkitűzések intézményünkben:

Olyan körülményeket kell kialakítani, hogy megvalósuljon

- a megkülönböztetés megszüntetése,
- az egyenlő bánásmód,
- az emberi méltóság tiszteletben tartása,
- a társadalmi szolidaritás.

Minden tervezett infrastrukturális és tartalmi, szakmai fejlesztés esetén kiemelt figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetű, és a sajátos nevelési igényű tanulók nevelési/oktatási helyzetének javítására a beruházások megvalósítása során.

A fenti célok megvalósítása érdekében folyamatosan figyelemmel kísérjük

- a településen élők szociális helyzetét
- a közszolgáltatások elérhetőségét
- a gyermekek/tanulók (HH/HHH ill. SNI) eloszlását az egyes óvodai csoportokban/iskolai osztályokban
- a gyógypedagógiai nevelést, oktatást
- a lemorzsolódás arányát
- a továbbtanulási mutatókat
- a tanórán kívüli programokon való részvételt az általános iskolai oktatásban

- az iskolán kívüli segítő programokon való részvételt az általános iskolai oktatásban
- a kompetencia mérések eredményeit
- a humán-erőforrás hiányát
- az infrastruktúrát és az ahhoz való hozzáférést
- a módszertani képzettséget
- az intézményi és szervezeti együttműködések (egyházak, kisebbségek, civil szervezetek)

12. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

Az iskolai jutalmazás formái:

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten:

- példamutató magatartást tanúsít
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el
- az iskolai közösség érdekében közösségi munkát végez
- iskolai és iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, előadáson, bemutatón vesz részt
- vagy bármilyen más módon segít az iskola hírnevének megőrzésében, annak növelésében az iskola jutalomban részesíti

a, Az iskolában tanév közben a következő dicsérek adhatók:

- szaktanári dicséret
- napközis nevelői dicséret
- osztályfőnöki dicséret
- igazgatói dicséret
- nevelőtestületi dicséret

b, Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén:

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben

részesíthetők. A dicséretet a tanuló bizonyítványába kell bevezetni.

c, Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át jeles eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudtára kell adni!

Az iskolán kívüli versenyeken, előadásokon, bemutatókon, vetélkedőkön eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.

A kiemelkedő eredménnyel végzett közös munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és könyvjutalomban lehet részesíteni.

Az iskolai büntetés formái:

Azt a tanulót, aki:

- a tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti
- a házirend előírásait megszegi
- árt az iskola hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

A büntetés formái:

- szaktanári figyelmeztetés,
- napközis nevelői figyelmeztetés,
- osztályfőnöki figyelmeztetés (szóban, írásban),
- osztályfőnöki intés,
- osztályfőnöki megrovás,
- igazgatói figyelmeztetés (szóban, írásban)
- igazgatói intés
- igazgatói megrovás
- iskolai rendezvénytől, kirándulástól való eltiltás
- nevelőtestületi figyelmeztetés
- nevelőtestületi intés
- nevelőtestületi megrovás
- fegyelmi büntetés

Az iskolai büntetések kiszabását a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyosságától függően el lehet térni.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudtára kell adni!

ÓVODA

Az óvodai nevelés helyi programja

Bevezetés

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (a továbbiakban: Alapprogram) a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, Magyarország Alaptörvényének értékeit és a Magyar Köztársaság által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve - meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy

- a) a gyermeket - mint fejlődő személyiséget –szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
- b) a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő szerepet játszanak.
- c) az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

Az Alapprogram szerint az óvodai nevelésben megjelenhetnek a különböző - köztük az innovatív – pedagógiai törekvések, mivel az Alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek, értékrendjének és módszertani szabadságának érvényesülését, megkötéseket csak a gyermek érdekének védelmében tartalmaz.

Az óvoda nevelőtestülete elkészíti saját nevelési programját: vagy átvesz és adaptál egy kész programot, vagy saját programot készít, amelynek meg kell felelnie az alapprogramban foglaltaknak. Az Alapprogram és az azzal összhangban lévő óvodai nevelési programok egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy az egyes intézmények szakmai önállósága, az óvodai nevelés sokszínűsége mellett érvényesülnek azok az általános igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek érdekeinek figyelembevételével megfogalmaz.”

Az óvodai pedagógiai program elkészítésekor az Alapprogram mellett figyelembe kell venni –

- a) A nemzetiség óvodai nevelésének irányelvét is, ha az óvoda nemzetiségi nevelést végez.
- b) A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is, ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermeket nevel.

A következő idézett sorok meghatározzák nevelő tevékenységünket:

„... a vallásos alapozású erkölcsi értékek nem csupán a vallásos embereké, hanem minden ember, az egész emberiség tulajdona: ezek egyetemes emberi, erkölcsi értékké váltak... mindenki számára hozzáférhetőek elsajátíthatók. Minden embert – hívőt és nem hívőt, egyaránt – gazdagabbá tesznek, világlátásukban, tevékenységükben, jellemükben, egész emberségükben...”

S az is tény, hogy azokban az óvodákban, ahol nem a gyűlöletre, ellenségeskedésre, mások lenezésére, diszkriminálására, hanem megértésre, szolidaritásra, szeretetre nevelnek, ahol minden ember emberi méltóságának tiszteletére és megsegítésére nevelnek, ahol felelősségteljes gyermekkori és felnőttkori szabadságra nevelnek, ahol szilárd belső fegyelmezettségre nevelnek, ahol a szeretet öröme, derűje, vidámságára nevelnek – ott embert alakító, embert Kiteljesítő, embert növelő keresztyén erkölcsi értékeket váltanak át tettekbe, még akkor is, ha közben egyetlen szó sem hangzik el Krisztusról, keresztyénekről, egyházzalról.”

(Dr. Mészáros István: Óvoda és vallás.)

Valamiben mindenki hisz még a „nem hívő” is. Önmagunkban is hinnünk kell, hogy meg tudjuk változtatni a világot. Nem kell nagy dologra gondolni. Ha teljesítem a rám bízott feladatokat erőm és tudásom szerint a legjobban, akkor én, mint a világ parányi pontja, a világnak egy részét építem, s életem értelmet kap.

„A hit az élet ereje az emberben, ha egyszer él, akkor valamiben hisz
Ha nem hinné, hogy valamiért élnie kell, akkor nem élne...”

(Tolsztoj)

Az alapidokumentumban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak a gyermekek között fennálló különbségek ellenére minden gyermek számára szükségesek, és az óvodák között fennálló különbségek ellenére minden óvodában alkalmazhatók. A fogyatékosok a gyermekek között fennálló különbségek olyan formája, amely a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, a szokásostól eltérő eljárások alkalmazását és kiegészítő pedagógiai szolgáltatások igénybevételét teszi szükségessé. Az óvodai nevelés folytatója a családi nevelésnek, új módon kiegészíti – bizonyos esetekben korrigálja – azt, azoknál a fogyatékos gyermekeknél pedig, akik korai gyógypedagógiai fejlesztésben és gondozásban részesültek, arra is épít.”

(Református Pedagógiai Intézet: A református óvodai nevelés keretprogramja.)

„Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon, hogy amikor öreg lesz, akkor sem távozik el attól”

(Péld. 22:6)

Az óvodai nevelés folyamata több nevelési terület feladatait és megvalósítását jelenti. A nevelési feladatok összefüggő egységet alkotnak. Beszédben, írásban, illetve tervezésben külön említést kapnak, mégsem választhatók el egymástól az óvodai nevelés folyamatában.

A Református Óvoda olyan keresztyén nevelési intézmény, melynek testülete elkötelezte magát Krisztusnak, tevékenységét a keresztyén szellemiség hatja át, gyökere a szabadító Istenben van, ezért küldetése elmondani a jövő nemzedékének, de a szülőknek, nagyszülőknek is "hogyan egyszülött FIÁT küldte Isten a világba, hogy éljünk általa".

Alapvető meggyőződésünk, hogy a 3-6-7 éves gyermek tapasztalatait, élményeit cselekvésbe ágyazva, tevékenység közben szerzi meg. Nevelési-oktatási tevékenységünk fő feladatait az **Óvodai nevelés országos alapprogramja, A református óvodai nevelés keretprogramja és a Tevékenységközpontú nevelési program irányelvei alapján dolgoztuk ki.**

Mindezek figyelembevételével tervezzük, szervezzük és valósítjuk meg a differenciált személyiségfejlesztést.

Az óvodai élet megszervezésének elvei

1. Az óvodában a nevelőmunka kulcs-szereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekek számára.

2. Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

3. A nemzeti kisebbséghez tartozó és a migráns gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi, etnikai óvodai nevelés célkitűzéseit.

"Midőn az Úr által feladatomra elhívtam, kedvem ellenére volt, mert éreztem gyengeségemet. De remélve kegyelmes Istenem segítségét és teljes hittel, hogy ő Szent Felsége meg fog segíteni, most már semmit sem fogok elmulasztani, hogy vállalkozásunkat diadalra vigyük az Ő és a nemzet dicsőségére."

(Bocskai István (1557-1606))

Az óvónői párok kiválasztásánál szempont, hogy hasonló személyiségjegyekkel, nevelési attitűdökkel rendelkezzenek. Legyen az óvónő szeretetteljes, kedves, de határozott fellépésű. Alázattal viselkedjék a gyermekek, szülei és kollégái iránt. A nevelőtestület egységes, gyermek centrikus szemléletű, innovatív az új lehetőségek alkalmazására, ha az a gyermek harmonikus fejlesztését segíti elő.

Az óvodai csoportok kialakításakor figyelembe vesszük a gyermek életkorát, fejlettségi szintjét, a szülők igényeit.

Az óvónő személyisége:

Minden óvónő teljes szívéből szereti óvodás gyermekeit. Akár keresztyén, akár nem hívő, akár gyakorolja vallását, akár nem, szeretet nélkül nem tud senki eredményesen gyermeket nevelni. Az embernek jóval több kell a gondoskodásnál, jól értelmezett szeretetre van szüksége. Amely azt jelenti, „hogy elfogadja, sőt tiszteli a másik embert, a gyermeket egyszeriségében megismételhetetlenségében, ezért időt fordít rá és foglalkozik vele. A kisgyermekek akkor lesznek csak képesek Isten szeretetére, ha tudják, milyen az, amikor őket szeretik. Úgy gondoljuk, ez a hitre nevelés alapelve.”

Az óvoda átfogó, globális nevelési terve

1. Gyermekkép

1.1. Az Alapprogram az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

1.2. A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek.

Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

2. Óvodakép

a. Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

b. Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskoláskorba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

c. Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

d. Az óvodai nevelésben alapelv, hogy:

- a gyermeki személyiséget, elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;
- a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
- az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

e. Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmakról, emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

f. A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

g. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

3. Küldetésnyilatkozat

A Miskolc-Szirmai Református Óvoda dolgozói, a gyermekek egyéni képességeit figyelembe véve, érzelmileg kiegyensúlyozott, játékában felszabadult, örömet lelő, társaihoz, a felnőttekhez szívesen közeledő, barátságos, szeretetet adni és kapni tudó gyermekeket szeretnénk nevelni, akik rácsodálkoznak a világra, nyitottak, érdeklődők és igényesek a környezetük iránt. Szeretnénk óvodásaink kibontakozóban lévő személyiségjegyeihez a családi nevelést kiegészítve, a keresztyén erkölcs és hitbeli ismereteket átadni, amelyekre építve önálló, magabiztos, testileg és lelkileg egészséges a jó ügyekért tenni képes emberekké válhatnak.

2. Óvodánk szellemisége

Óvodánk sokban hasonlít a többi óvodához, eltérő a következőkben: a keresztyén ünnepek ünneplése, imádkozás, vallásos énekek éneklése, élő kapcsolat templom és óvoda között.

A keresztyén óvoda és valamely más fenntartó által működtetett óvoda között tehát a lelki karakterben van a különbség, s ez meghatározza a nevelésünk szellemiségét.

Református óvodánk célja, hogy Jézus Krisztus szeretetének megismerésén keresztül a gyermekek elinduljanak a képmutatás nélküli hit és szeretet útján.

Az óvoda egész légköre sugározza az Isten iránti engedelmességet, a megértést, a Krisztusi szeretetet.

A református nevelés világnézeti alapja a Biblia és az abból táplálkozó hitvallásunk.

Keresztyén nevelésünk célja a harmonikusan fejlődő személyiség kialakítása, valamint a keresztyén értékrend átadása, mely elsősorban a gyermek lelki életére irányul, de átszövi az általános nevelési feladatokat és a közösségi nevelést is. Továbbá megfogalmazza a pontos és egyértelmű követelményeket, a békés együttéléshez szükséges szabályokat, a szabadság és a korlátok ésszerű rendszerének egyensúlyát. Ennek a célnak és feladatnak a középpontjában tudatosan a Biblia tanítása és Jézus Krisztus személye áll.

Fontos feladatunk tehát, hogy a látható világ mellett a láthatatlan világra is nyíljon fel a tekintetük.

Az óvodáskor az életnek az a szakasza, amikor az ember a legnyitottabb az őt ért benyomásokra és tanításokra. Ekkor alapozódnak meg ismereteinek azok a rétegei, amit valaha is használni fog élete folyamán, személyiségének és viselkedésének legfőbb jegyei is ebben az időszakban kezdenek gyökeresedni.

Hitvallásunk szerint abból indulunk ki, hogy Isten minden létezőnek Istene és mindenkor gondja van teremtményeire. Hisszük, hogy minden reánk bízott gyermek fejleszhető, erősíthető. Tekintettel vagyunk a gyermekek testi-lelki igényeire, de valljuk, hogy a testi jó közérzet nem csupán a szervezet jó működésén múlik, hanem azt a lelkiállapot is befolyásolja, abból indulunk ki, hogy a test a Lélek tükre.

3. A hitéleti nevelés szinterei

Elképzeléseinket két fő gondolat határozza meg: keresztyén erkölcs és hitbeli ismeretek átadása (bibliai nevelés, keresztyén hagyományok, ünnepek, imádságok, énekek).

Meg kell teremteni az iskolaérettségnek megfelelő feltételeket, emellett meg kell tanítanunk a gyermekeket társaik szeretetére és a helyes értéksorrendre.

Fontosnak tartjuk a következő *erkölcsi erényeket*:

- Gyengédség, udvariasság, figyelmesség, segítőkészség
- Kedves, de árulkodásmentes beszéd,
- Öszinteség, bátorság, megbízhatóság, önzetlenség.

Az óvónő által kezdeményezett tevékenységek:

- bibliai történetek,
- gyermekáhitatok, imádságra nevelés.

4. Bibliai történetek

A Biblia üzenetét közvetítve, annak hatásrendszerében az *értelmi nevelés feladatai*:

A gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése.

Az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése.

Megismerő képességeik fejlesztése az alábbi területeket öleli fel:

- egyre pontosabb, valóság-hű észlelés,
- figyelemösszpontosításra való képesség,
- valósághoz közelítő képzeleti működés,
- reprodukív emlékezet,
- problémamegoldó és kreatív gondolkodás,
- az alakuló fogalmi gondolkodás.

Cél:

A 3-6 év közötti gyermek talán első kézből, az óvodában hall majd Istenről, Jézus Krisztusról. **Ezért rendkívül fontos, hogy a válogatásra került történetek hangsúlyosan, a szerető, a gyermekekre külön figyelmet fordító, imádságot meghallgató Atya Istent emeljék ki.**

Az első óvodai évben a Szentírás gyermekekről szóló történeteit ismerhetik meg, vagy legalábbis egy-egy kiemelkedő személyiség gyermekkorra került feldolgozásra. A kiscsoportosokhoz hasonló korú gyermekek történetei, akik a Biblia lapjairól lépnek elő, közel álló témája a 3-6 éves korosztálynak.

A gyermekség-történetek motiváló erejük, és könnyebb a szereplőkkel az érzelmi azonosulás kialakítása is. Mottója: Gyermekek a Bibliában.

A gyermeket, Istennel való kapcsolatra segíteni a keresztyén hit elemeinek megismertetésével. Ebben segít bennünket a gyermek természetes kíváncsisága, az érzékelésen alapuló tapasztalás

élménye, felfedező és kísérletező kedve, amely ösztönzi arra, hogy kifejezhesse elképzeléseit, s a világ felfedezésében teljes személyiséggel legyen jelen.

Rendkívül fontos a történet kiválasztása, amelyet befolyásol a gyermekek fejlettségi szintje, a csoport aktuális érzelmi problémái vagy eseményei.

A **kiscsoportban** októbertől kezdve 16 történet követi egymást, eltérően a középső és nagycsoport anyagmennyiségétől.

Ennek oka az ún. beszoktatási időszak, amely az először óvodába kerülő gyermekek zökkenőmentes „átállását” igyekszik elősegíteni. A szeptember hónap minden gyermeknél a kapcsolatok felvételének, az óvodai szokások kialakulásának ideje. Az egyházi óvodákban, a keresztyén óvónők a beszoktatási időben is találhatnak olyan pillanatokot, amelyekben módjukban áll a síró gyermekek szívét egy-egy imádsággal, zsolttárral megnyugtatni, félelmüket eloszlatni („A mi Mennyei Atyánk akkor is itt van és vigyáz ránk, amikor apa és anyag dolgoznak...”).

Középső csoportban a 4-5 évesek egész éven át (szeptembertől júniusig) Jézus Krisztus **18 csodálatos tette**n keresztül ismerkedhetnek meg a Megváltónkkal. Ennek az évnek ezért az a mottója: **JÉZUS TETTE...** A történeteken keresztül az a fő cél, hogy az igeszerű elmondással, tanítással a gyermek megszeresse és megismerje Jézust.

Ugyanakkor ne felejtjük el együtt említeni az Atyával, aki azért küldte az emberek közé Jézust, mert nagyon szerette őket. Ez a szeretete örökké tart, tehát soha el nem múlik!

Ne féljünk Isten Fiát hatalmas, titokzatos Úrnak bemutatni, aki erősebb a természetnél, az embereknél, a betegségekénél! Hadd kezdjék csodálni Jézust kisgyermekek!

A **nagycsoportosok** pedig még több ismeretet zárhatnak szívükbe Jézusról, hiszen a következő **18 történet a JÉZUS MONDTA...** címet viseli. Az 5-7 évesek között már komoly evangéliumi és erkölcsi tanításnak számítanak pl. Jézus példázatai, melyeket számukra is érthetővé és befogadhatóvá lehet tenni.

Mind három év tervezetében szerepelnek ünnepek, amelyek a közbeeső óvodai szünetek miatt nem kaphatnak kellő mennyiségű ismétlést. Mégis, ahogyan a csoport fejlettségi szintje megkívánja, a szünetek után egy-egy ismétlő, *elmélyítő foglalkozást beiktathatunk*.

Alapvető kritériumok:

- Az Ige valódi üzenetétől ne térjünk el
- Előadása gyermekszerű legyen, ne keltsen félelmet, számukra feldolgozhatatlan tartalmat és érzelmeket.
- A történet elmondásának célja ebben az életkorban nem annyira az ismeret megszerettetése (bibliai ismeret) hanem az, hogy a történeteken keresztül megtapasztalják, hogy Isten mennyire szeret mindnyájunkat és Ő mindenütt jelen van.
- Az óvodáskor az a legfogékonyabb időszak, amikor egy egész életre meghatározó lehet az Isten szeretetének, közelségének élménye.

Minden történetnél meg kell keresnünk az Ige fő üzenetét. A fő üzenet keresésének két gyűjtőpontja van:

- Mi az Ige fő üzenete? (igeszerűség)
- A gyermek számára mit üzen az Ige, itt és most? (gyermekszerűség)

Az Ige fő üzenete lesz a belső cél, vagyis e köré csoportosítunk mindent. Ezt a gyermekeknek nem áruljuk el, de a történet végére ennek a fő célnak ki kell domborodnia. Ha több üzenet van, keressük ki azt, ami a leginkább gyermekszerű, mindig csak egy belső cél legyen.

A belső cél mindig:

- Igeszerű legyen
- Az Ige belső igazságának megfelelően.
- Valóságos és sajátos
- Döntsük el, hogy törvényt vagy evangéliumot hirdetünk. Óvodáskorban túlnyomórészt evangéliumot, Jézus mit tett érted? (Olykor törvényt: neked mit kell tenned?)
- Igaz legyen.
- Egyszerű
- Egy nézőponttal.
- Feszült
- Drámaian, jelen időben, érdekesen mondjuk el a történetet.
- Életteljes
- Éljük mi is és az alakok is.
- Szemléletes
- Lássa a gyermek azt, amiről szó van.

5. Gyermekáhitatok, imádságra való nevelés

A Bibliai történetekkel való ismerkedésen kívül a másik nagyon fontos dolog az imádság, vagyis a mindennapi áhitatok sora.

Óvodapedagógus feladata:

- A gyermeket megtanítsuk imádkozni (ez tulajdonképpen a szülők és a család feladata lenne, de sok esetben ez hiányzik), vagy továbbfejleszteni azt, amit a szülők elkezdtek. Óvodánkban nincs „Hittan-óra”. A hitre nevelés is beépül a nevelés folyamatába.
- Az imádság az Istennel való kapcsolatfelvétel formája.
- A gyermek számára legyen természetes dolog, hogy ahogyan hozzánk beszélhetnek és elmondhatják kérésüket, vágyaikat, bajaikat stb. ugyanúgy elmondhatják Mennyei Atyjuknak is, aki ugyanúgy figyel rájuk.
- Az imádkozás formáját is meg kell tanítanunk a gyermekekkel, ez is egy folyamat. Eleinte a kötött imádságokkal kezdjük (étkezések előtti, utáni imádságok, napkezdő, hálaadó imádságok, lefekvés előtti ima stb.). Az Úr imádságát a „Mi Atyánk”-ot, csak később tanítsuk meg a gyermekeknek, részletekben és együtt értelmezve, hogy ne csak betanulják, hanem meg is értsék azt. Fontos, hogy a gyermekeket jól tanítsuk meg imádkozni, azaz magyarázzuk meg nekik, hogy Isten minden imádságot hall, de nem mindig úgy hallgatja meg, ahogy mi szeretnénk, nem mindent teljesít.

Az óvodai lelki nevelés közelebbi célja

- A 3-6 éves gyermekek evangéliumi nevelésén keresztül történő harmonikus lelki fejlődése.
- A bibliai történetek, az imádság és ünnepek szeretetteljes, bensőséges légkörével a megfelelő érzelmi biztonság kialakítása.
- Az óvodapedagógus személyén keresztül a gyermeki bizalom kiépítése a szerető Mennyei Édesanya felé.
- A gyermek istenélményein keresztül a család életének kedvező alakulása.
- A szeretet szó rögtön értelmet kap, hitelessé válik, ha megtanulunk egymásra figyelni.

Az óvodai hitoktatás távlati célja

- A gyermek hitre jutása és Jézus Krisztus melletti, korának megfelelő, döntéshez való segítése.
- Majdan tudatos, hívő református gyülekezeti tagokká válása.
- A keresztyén hit ismereteinek elsajátítása.
- Egyik fontos távlati célunk a gyermekek önálló imádkozó életre nevelése, ennek megfelelően éljünk az imádság különböző lehetőségeivel. Tanítsunk legelőször a gyermekeknek kötött imádságokat, amelyeket a foglalkozások előtt-és után csendben, közösen elmondunk. Étkezések, lefekvések előtt és után, a nap bármely szakaszában módunkban áll hálát adni, köszönetet mondani Istennek.
- Hallják a gyermekek a felnőtteket a saját szavaikkal is imádkozni, az imádságaink mindig legyenek rövidek, néhány mondatból állóak, a gyermekek számára is érthetőek és róluk szólóak. Ha már fejlettebb bátrabb gyermekek is vannak a csoportban, idővel megkérhetjük őket, hogy most ők mondják el a kötött imádságot mindenki nevében. Találjuk meg a különféle járható utakat a gyermekek önálló imádságra vezetésében.
- Az aranymondások komoly szerephez jutnak a gyermekek hitre jutásában. Hiszen a hit hallásból van, az Isten ígéje által. S mivel a gyermekek könnyedén és szívesen memorizálnak, így a történetekhez kapcsolódó egy-egy mondatot meg tudják jegyezni. Hasznos, ha a megtanított igéket időről-időre ismételtetjük és kis képekkel, jelekkel készítünk a könnyebb bevésés elősegítésére. Az aranymondásokat – melyek a történetek központi gondolatát kell, hogy összefoglalják – változatosan, színesen, sokféle módszerrel tanítsuk. Ugyanakkor élethelyzetekben, adott szituációkban emlékeztessük is a gyermekeket az igék megcselekvésére, hogy azokat ne csupán az emlékezetükben őrizzék.

A célok megvalósítása

A célok megvalósulása érdekében az *alábbi feladatokat* kell megfogalmazni:

- Az evangéliumi nevelőmunka fogja át az óvodás gyermek személyiségének egészét, vagyis a keresztyén tanítás terjedjen ki az érzelmi (emocionális), értelmi (mentális), közösségi (szociális), valamint testi (szomatikus) szférákra egyaránt. Feladatunk a gyermeki érdeklődés, rácsodálkozás, felismerés elindítása Isten tetteire, megváltó munkájára.
- Keresztyén erkölcsi tartalmak elplántálása, mint személyválogatás nélküli szeretet, megbocsátás, önzetlenség, ragaszkodás, stb.

- Az óvodai hitoktatás tartalmi és formai felépítése illeszkedjen a 3-6 éves gyermek alapvető tevékenységi formáihoz (játék, munka, tanulás).
- Az imádságok meleg, elfogadó, megsejtető atmoszférája az Isten jelenlétét, közelségét éreztesse.
- Az énekek tartalmukkal és dallamukkal egyaránt a bibliai tanítás elmélyülését szolgálják, valamint az esztétikai élmények erősödését.

Az óvodai nevelés feladatai

Az óvodai nevelés általános feladatai:

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- 1. az egészséges életmód alakítása,**
- 2. az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,**
- 3. az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.**

Nevelési célok

- Az egészségtudatos életmód, rekreáció (életmódkultúra) alapozása.
- Mozgásos (speciális, sokmozgásos) tevékenységek megismertetése, megszerettetése.
- Pozitív református személyiségjegyek alakítása, szokás és normarendszer megalapozása érzelmi -, erkölcsi nevelés hatékonyságának növelése.
- A környezeti-és művészeti értékek, szépségek felfedeztetése, ápolása, környezetvédelmi- és megóvási szokások kialakítása.
- A különbözőség tolerálása, elfogadtatása, multikulturális és interkulturális nevelési gyakorlat kialakítása - inkluzív pedagógiai szemlélet erősítése.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek alkalmazkodó képességének, önállóságának, együttműködési képességének fejlesztése, integrált nevelése.
- Az óvoda-iskola közötti átmenet könnyítése.

1. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;

– a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
– megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenció és korrekció testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

- Változatos mozgásfejlesztő eszközök a csoportokban
- Változatos, vitamindús étrend;
- magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, tejtermékekben gazdag étrend kialakítása
- az egészséges életvitel igényének alakítása,
- A családdal való együttműködés (szokásainak ismerete: személyi és mentálhigiéné, öltözködés, napirend, étkezési szokások stb.).

A fejlesztés tartalma

- A napi, illetve heti tevékenységek időben azonos rendje. Részvétel foglalkozásokon, étkezéseken, sétákon, kirándulásokon, rendezvényeken;
- A csoportszoba berendezésének használati eszközeinek, esztétikus és biztonságos kialakítása, azok rendben tartása;
- Az épület egyéb helyiségeinek berendezési tárgyainak felszereléseinek, rendeltetészerű használata;
- A napi tevékenységek egyes mozzanataihoz kapcsolódó eszközök előkészítése és helyretétele és azok használatának tanulása:
 - táplálkozás - étkezésnél (terítés),
 - tisztálkodáshoz szükséges felszerelések,
 - játékeszközök,
 - öltöző rendje,
 - foglalkozásokhoz szükséges felszerelések,
 - mozgáshoz, sporthoz szükséges felszerelések, eszközök,
 - pihenéshez szükséges felszerelések, teremrendezések.
- A teremben és a szabadban való mozgás lehetőségei és módjai, azok rendje;
- Differenciált segítségnyújtás: A speciális eszközöket igénylő gyerekeknek (pl.: szemüveg, stb. esetében), és a mozgásban fejlesztést igénylő gyerekek részére.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére:

ÖNÁLLÓ:

- A tisztálkodásban, a tisztálkodási eszközök megválasztásában és azok használatában,
 - A WC használatakor,
 - A fogápolásban,
 - Öltözködésben, képes megválasztani a helyes sorrendet is,
 - Önkiszolgáláskor,
 - A kimerített étel mennyiségének megítélésében,
- Az adott hőmérsékleti viszonyoknak megfelelő ruházat kiválasztásában.

MEGFELELŐEN HASZNÁLJA:

- Az evőeszközöket (kés, villa, kanál), a játék és egyéb eszközöket;
- Az óvoda és az épület egyéb helyiségeit;
- A környezet tisztántartására szolgáló eszközöket (lábtörlő, gyermek takarítóeszközök).

TUD:

- cipőt fűzni és kötni,
- gombolni,
- teríteni,
- hajtogatni (szalvéta, takaró, ruházat),
- ajtót nyitni, csukni, csendben közlekedni
- természetes ülő testtartással asztal mellett ülni.

ISMERI

- A kulturált étkezés szokásait (csukott szájjal rág, ügyel az asztal rendjére, tisztaságára),
- A zsebkendőhasználat módját,
- Ruházatának tisztántartási lehetőségeit,
- A rendetlenség megszüntetésnek módjait.

SEGÍT:

- A környezet tisztántartására, a rend megőrzésére irányuló tevékenységekben,
- A kisebbeknek a különböző önellátásra irányuló tevékenységekben.

2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

2.1. Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Mindezért szükséges, hogy

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék;
- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

2.2 A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokásos normarendszerének megalapozása.

2.3. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutakozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

2.4. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.

2.5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

FELADAT

- Otthonos körülmények a csoportszobában,
- Lehetőségek a közös élmények, tapasztalatok szerzésére,
- Az óvónők, illetve más dolgozók pozitív, határozott mintaadásai.
- Az óvónők és más dolgozók példamutató keresztyén magatartása

A fejlesztés tartalma

- Napirend szerint tevékenységek (játék, munka, tanulás, tapasztalatok szerzése):
- Befogadás: a leválási nehezítettséggel küzdő gyermekek különleges támogatása a családi háttér ismeretében (szükség esetén szakember segítségének kérése)
- Érzelmi megnyilvánulásokra való reakciók;
- Az egyes gyerekek viselkedésében zavart: okozó tényezők (haláleset, kistestvér születése, stb...) feltárása;
- Játéktevékenységek;
- Az értelmi fejlesztést szolgáló tevékenységek;
- Reális ismeretek nyújtása;
- Kapcsolatteremtés, kapcsolattartás, udvarias viselkedés elemi formáinál: gyakorlása (a felnőttek kérésének elfogadása);
- Munkatevékenységek; a természetes környezet óvása.

Társas kapcsolatok

- A természetes rokonszenv alapján szerveződő csoportok közös tevékenységeinek támogatása;
- Közös élmények átélése (születésnapok, kirándulások, szereplések, színházlátogatások, stb, hitéleti alkalmak...);
- Közös készülődés műsorokra, rendezvényekre;
- Részvétel helyi, illetve egyéb rendezvényeken;

Ünnepi hagyományok

- Gyermek ünnepi: születésnap, gyereknap, anyák napja, évfűzű;
- Természettel, néphagyományokkal összefűgű, és egyházi ünnepi: szűret. Mikulás, Luca, advent, karácsony, farsang, húsvét, pűnkűsd, májusfa állítás;
- Társadalmi ünnepi: nemzeti ünnepi, nyugdíjasok köszűntése;
- Környezetvédelmi jeles napok: Állatok világnapja, Víz világnapja, Fűld Napja, Madarak fűk napja

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

ÖNÁLLÓ:

- A kapcsolatteremtés és kapcsolattartás következő területen; kérés, köszönés, köszönetnyilvánítás, válaszolás, megszólítás;
- A véleménynyilvánításban;
- Döntésekben, választásokban;
- Vállalt feladatai elvégzésében.
- Tiszteletudó a viselkedése.
- Ismeri és érti az óvónő metakommunikatív jelzéseit.
- Igazmondásra törekszik.
- Megkezdett, munkáit befejezi.
- Kénes a belátásra.
- Észreveszi a környezete rendjét megbontó elemeket, korrigálni tudja az ilyen jellegű helyzeteket,
- Együtműködik a közös cél érdekében.
- Örül a csoport közös sikereinek.

Társas kapcsolatok:

- Felajánlja segítségét a felnőtteknek, gyerektársainak, ha ennek szükségét látja,
- Szívesen tevékenykedik: a csoport érdekében.
- Érdeklődik társai és a felnőttek iránt (a csoporton belül).
- Képes egyéni érdekeit a csoport érdekeinek alárendelni.
- Legalább egy társ kapcsolattal rendelkezik a csoporton belül.
- Figyelemmel van a felnőttek és a gyerektársak iránt.
- Igyekszik - a szituációtól függően - elfogadni az alá-, fölé-, és mellérendeltségi helyzeteket.
- Készen állnak az iskolai életre és a tanító elfogadására.

3 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

3.1. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabálykövetéssel az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

3.2. Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra –, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

3.3. Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás – alkotóképesség – fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.”

- A gyermek bő szókinccsel, fejlett kommunikációs készséggel rendelkezzen;
- A mindennapi helyzetben tudjon megnyilatkozni;
- Élményeit, elképzeléseit bátran mondja el;
- Tisztán beszéljen;
- Nyelvtanilag helyesen használja a magyar nyelvet.

FELADA T

- Szóbeli közlést kiváltó derűs légkör;
- Az anyanyelv használata végigkíséri az egésznapos életet;
- Szerves része az óvodai élet minden mozzanatának;
- Átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét;
- Közvetítő elem a nevelési feladatok megvalósításánál;
- A tanév elején minden nagycsoportos fejlettségi szintjének szakember által történő felmérése;
- Elmaradás esetén logopédiai kezelés igénybevétele.

A fejlesztés tartalma:

- Az óvónő modell szerepe érvényesüljön, legyen
 - o elfogadó,
 - o együttműködő,
 - o kapcsolatteremtése modellértékű,
 - o határozott,
 - o következetes;
- Beszéd-és kommunikációs képességfejlesztés különböző tevékenységeken keresztül;
- Beszédtechnikai hibák korrigálása.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére:

A gyermek

- Beszéde összefüggő;
- Elbeszélése folyamatos, logikai összefüggéseket tartalmaz;
- Nyugodtan, figyelmesen hallgatja végig a másik megnyilatkozását;
- Helyesen használja a névmásokat, névutókat, igeidőket és módokat;
- Kialakult a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető, többnyire megfelelő hangsúlyozású, hanglejtéstű és sebességű beszéd;
- Beszédét érzelmek által kiváltott természetes gesztus, arcjáték kíséri;
- Tisztán ejt ki minden beszédhangot;
- Ismeri és érti a néphagyományokból átvett szavak jelentését, ezeket beszéde színesítésére használja;
- A jellemző mesefordulatok kifejezései is jelenjenek meg a mindennapi életben.

Az óvodai élet megszervezésének alapelvei

Óvodai élet megszervezése:

1. A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi - és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

2. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van, az óvodapedagógus gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.

3. Az óvodai nevelés tervezése az OVIADMIN online csoportnaplóban történik. A gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követésének kötelező dokumentumai, - gyermek anamnézise, egyéni fejlettség mérő feladatsor alapján elkészített egyéni fejlődési lap, egyéni fejlesztési terv, továbbá az óvodapedagógusok által készített - nem kötelező - feljegyzések, dokumentumok is szolgálják. A gyermeki teljesítmény eredményéről a szülő írásos tájékoztatása évente két alkalommal valósul meg. Az óvodai nevelés csak a fenntartó által jóváhagyott helyi nevelési program alapján történhet és a gyermek neveléséhez szükséges a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg.

Az óvoda teljes nyitva tartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

"Nagy politikusság a gyermeknevelés. Állandó nehéz egyeztetése a kívánalmaknak, szükségleteknek és lehetőségeknek."

(Szabó Lőrinc)

- Nevelésünk alapfeltétele a családi légkör.
- Óvodai életünk: nyitott, bizalmas, szeretetteljes
- Tiszteletben tartjuk a gyerek: egyéniségét, érdeklődését, adottságait, önállóságát, autonómiáját.
- Segítjük önkifejezésüket, személyiségük természetes fejlődését,

Programunkkal a helyi szükségleteket az óvodánkba járó gyermeket és családját kívánjuk szolgálni.

- Bevonjuk a szülőket az óvodai életbe, szakmai támogatást nyújtunk a családi neveléshez.
- A családokkal közösen gazdagítjuk a gyermek tapasztalatait, élményeit, fejlődésének feltételrendszerét.
- Inkluzív szemlélettel fogadjuk a gyereket érintő családi eseményeket.

Óvodai nevelésünkkel törekszünk a tevékenység központú szemléletmód alkalmazására:

- A gyermek a legkülönbözőbb tevékenységek közül válogathat, a tapasztalatszerzés feltételei rendelkezésére állnak;
- Az óvónők által kezdeményezett tevékenység igazodik az életkor követelményeihez, életkori sajátosságokhoz;
- Eszközök, könyvek, bábok, használata

- Az óvodai tevékenységek alapjai:
 - a természet körforgása,
 - a természet változásai,
 - a hozzájuk kapcsolódó jeles napok, népszokások.
 - a református ünnepek

Komplexitásra törekszünk az óvodai nevelés egész folyamatában. Az ismereteket összefüggéseikben, kölcsönhatásaikban sajátítják el a gyerekek, úgy ahogy a valóságban előfordulnak. A gyermeki hozott tapasztalatokra építünk. Az óvodai nevelés területei tevékenység formái között szoros összefüggés van; A tervező munka során meghatározzuk a cél és feladatrendszer, a fejlesztés tartalmát, a differenciálás lehetőségét, az értékelés formáját, módját.

Meghatározó szerepet szánunk a következő területeknek:

- környezet megismerésének,
- a fenntartható fejlődés,
- néphagyomány őrzés,
- játék,
- mozgás,
- a beszélő környezet

Személyi feltételek

1. Az óvodai a nevelőmunkánk középpontjában a gyermek áll.
2. Az óvodánkban a nevelőmunka kulcsszereplője az keresztyén óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje, keresztyén magatartása modellt, mintát jelent a gyermek számára.
3. Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.
4. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését speciálisan képzett szakember közreműködésével végezzük.
5. A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit.
6. A migráns gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Tárgyi feltételek

Az óvodánk rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épülete, udvara, kertje, berendezései, a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálják, megfelelnek a változó testméreteknek, biztosítja az egészségük megőrzését, fejlődését. Lehetővé teszi a mozgás- és játékihívásuk kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színek, formák, anyagok veszik körül. A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel kerülnek elhelyezésre. Az óvoda egyidejűleg biztosít megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak, és teremt lehetőséget a szülők fogadására. Épületünk akadálymentes.

Az óvodai élet tevékenységi formái

JÁTÉK

Jellemzői az óvodai nevelésben

1. A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék - szabad- képzettségátvitelt követő szabad játékfolyamat - a kisgyerek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyerek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, kreativitásukat erősítő, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

2. A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt - a szülő és az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítőt, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyerekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

3. A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlétszámot, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus - szerepjátékokhoz, a konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

4. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.

5. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában is meg kell mutatkoznia.

FELADAT

1. Játékirányítás általános elvei:

- legyen közvetett,
- ismeretek állandó bővítése, elmélyítése,
- pozitív érzelmek alakítása,
- saját élmények, érzelmek, fantázia megvalósítására lehetőség biztosítása.
- közbelépés testi épség veszélyeztetése. konfliktusmegoldás, technikai tanács, nem kívánatos viselkedési forma esetén, ha a gyerekek zavarják egymást, fejlettségi szinthez való igazodás,
- állandó felügyelet,
- játéklehetőség megteremtése a szabadban az udvaron,
- a gyerekek játékkedvére, aktivitására, érdeklődésére való építés,

Az óvodapedagógus feladata:

A feltételek megteremtése:

- Nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése,
- önállóság elősegítése játékok kezdeményezésében, eszközök kiválasztásában, játékok elmélyítésében, konfliktusok megoldásában,
- közös játék kibontakozásának elősegítése,
- állandó és ideiglenes játszóhelyek kialakítása, csoportszobában és a szabadban,
- játékidő összefüggő legyen,
- a játékszerek legyenek esztétikusak, könnyen tisztíthatók, veszélytelenek, egyszerűek, variálhatók,
- a játékszerek legyenek könnyen elérhetőek.

A tapasztalatszerzés irányítása az élmények szerepe:

- környezetünk minél mélyebb megismertetése;
- tapasztalat - és ismeretszerzés pozitív érzelmeket váltson ki, élménnyé váljék;
- a tapasztalatszerzés biztosítása a szabadban;
- a gyermek óvodán kívüli tapasztalataival való megismerkedés.

A gyermek tevékenységei

3-4-5 éves korban:

a/ GYAKORLÓJÁTÉK:

- ismétléses cselekvések közben anyagok, eszközök megismerése;
- szöveg-, dallam-, mozgásismétlő játékok;
- ritmusjátékok, egyszerű szabályjátékok - játékszabályok megismerése, elfogadása, követése;

b/ SZEREPJÁTÉK:

- egyszerű szabálykövetések (egyénenként és csoportokban);

c/ BARKÁCSOLÁS:

- játékjavítások, közreműködés apró hibaelhárításokban óvónői irányítással;

d/ ÉPÍTŐ, KONSTRUÁLÓ JÁTÉK:

- összerakosgató, összeszerelhető játékok egyéni elképzelések alapján;

4-5-6-7 éves korban

a/ GYAKORLÓJÁTÉK:

- a részképességekben enyhe lemaradást mutató gyerekeknél (szerepjátékok és konstruáló játékok)

b/ SZEREPJÁTÉK:

- a játékszabályok elfogadása és betartása;
- a környezet jelenségeinek, eseményeinek beépítése önálló vagy csoportos játékba;

c./ BARKÁCSOLÁS:

- játékok egyszerű javítása;
- játékkészítések;
- ajándéktárgyak készítése.

d./ DRAMATIZÁLÁS, BÁBOZÁS:

- bábkészítések;
- önálló bábozások (mese, történet és bábválasztás).

e./ ÉPÍTŐ KONSTRUÁLÓ JÁTÉK:

- összerakosgatások, szerelések, egyszerű, az élethelyzeteknek megfelelő tárgyak elkészítésével (a valóság és a képzelet közelítésével).

f./ SZABÁLYJÁTÉK:

- verbális, mozgásos, manipulatív játéktevékenységek során önálló szabályra figyelések.

A gyermeki fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- játék elgondolása szélesedik, és ezáltal megjelenik a többféle ötletből kialakított tartalmú játékok,
- játékában dominánsan jelentkezik a szimbolikus játék,
- képes kitartóan, több napon keresztül egyazon játéktémában részt venni,
- megérti és elfogadja játszótársai elgondolásait, tevékenységük logikáját, együttműködő, alkalmazkodik játszótársaihoz,
- szabályjátékot játszik, alkalmazkodik a játék szabályaihoz, figyelmezteti társait a szabályok betartására,
- játékában jelen van az egészséges versengés,
- képes a játéktevékenység megszervezésére, játékeszköz kiválasztására, felhasználására,
- a szerepekből fakadó magatartási formákat betartja,
- megfelelő tapasztalatok élmények birtokában együttműködő a játék előzetes, közös tervezésében, a szerepek kiválasztásában, elosztásában, változtatásában,
- vállalja a számára kevésbé érdekes, kedvezőtlenebb szerepeket is,
- le tud mondani egy-egy kedves játékszerről,
- tud a játékelemekből játékszereket is készíteni, és ezt felhasználja játékában,
- szerepjáték közben épít, szerel, szerkeszt, barkácsol, a létrehozott alkotás hatására képzeletileg magát különböző élethelyzetekbe

VERSELÉS-MESÉLÉS

Az érzelmi biztonság megteremtésének és az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszköze. A mindennapos verselés, mesélés, mondókázás az óvodáskorú gyermekek alapvető szükséglete. A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermekeknek érzéki-értelmi élményt adnak. A mese a gyermek érzelmi, értelmi és etikai fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. Tájékoztatja a külvilág és az emberi belső világ legfőbb viszonyatairól, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákról, ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra. A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának, világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál, a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A gyermekek saját vers - és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik igen fontos módja.

Célja, jellemzői az óvodai nevelésben

1. A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermekeknek érzéki-érzelmi élményeket adnak.
2. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és sok alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese - képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel - feltárja a gyermek előtt a

külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

3. A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, áttelekítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

4. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

5. A gyermek saját vers-és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

6. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

7. Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A tevékenység célja:

A gyermekek érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődésének segítése, biztonságos önkifejezésének fejlesztése a nyelv szépségének, kifejező erejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, mondatszerkesztéssel, valamint irodalmi érdeklődésük felkeltése és a magyar kultúra értékeinek átörökítése.

- A beszéd fonológiai (hangrendszer és prozódiai rendszer), grammatikai jelentéstani valamint motorikus rendszereinek fejlesztése életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vételével;

- Hallási és beszédhallási figyelem és a hallási differenciáló képesség fejlesztése;

- Az akusztikus verbális emlékezet fejlesztése;

- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése a beszéden keresztül;

- A beszéd eszközként való használatának fejlesztése

- Szókincs bővítés;

- A beszéd megértés képességének fejlesztése

- A beszéd szervek megfelelő mozgásának fejlesztése;

- A beszéd kedv felkeltése és megőrzése;

- Metakommunikációs elemek jelentésének megismertetése;

- Irodalmi fogékonyság megalapozása

- Könyv iránti vonzódás kibontakoztatása.

Az óvodapedagógus feladatai

- A gyermek irodalomhoz fűződő pozitív viszonyának kialakítása.

- Naponta többszöri kezdeményezés a gyermek kérésének, érdeklődésének, az adott szituációnak megfelelően, az életkori sajátosságok figyelembe vételével. Mesehallgatási szokások kialakítására törekszik, a mesemondást a nap kiemelkedő eseményévé igyekszik tenni.

-Törekszik a vers és a mese megszerettetésére, a művek kifejező hangulatos előadására, a beszéd zenei elemeinek érvényesítésére.

- A mesével, verssel kapcsolatos spontán kérdésekre való válaszadás;

Mindennapi meséléssel elősegíti a gyermek belső képalkotási képességének fejlődését, érzelmeinek mesén keresztül történő feldolgozását, mentálhigiéniás fejlődését.

- A mese - és versmondás spontán adódó helyzetekre, a kedvező körülmények tudatos kivárására, előidézésére való építés;

- Az élő vers, mese legyen természetes a gyermek számára. Biztosítja a gyermek számára a szabad választás lehetőségét, eléri, hogy a gyermeknek legyen kedvenc meséje.
 - A meseélmények játékkal, rajzzal való kifejezése. A gyermeket önkifejezésre ösztönzi saját mozgással vagy ábrázolással kísért vers- és mese alkotásán keresztül.
 - A mindennapi tevékenységek színesítésére, gyermekköltészeti alkotásokkal való megismertetésre törekszik.
 - Bábozáshoz, dramatizáláshoz kellékeket biztosít.
 - Nyugodt feltételeket teremt a meséléshez, verseléshez szükséges hangulat kialakításához.
- A mese élményszerű előadásával, drámapedagógiai eszközök beépítésével inspirálja a gyermeket az önálló dramatizálásra, bábozásra.

A fejlesztés tartalma

- Beszélgetések a napi tevékenység során;
- Beszédművelés:
 - beszédhallás, beszédmegértés és beszédmozgás fejlesztése
 - helyes ejtési gyakorlatok; légző gyakorlatok, hangadás gyakorlatok, zöngés - zöngétlen hangok differenciálása mintaköveteléssel, artikulációs gyakorlatok. Nyelvtörők, gyorsasági gyakorlatok, ritmusgyakorlatok. Időtartam gyakorlatok, hangsúlygyakorlatok, hangerőgyakorlatok;
- Idő - és térbeli egymásutánosság felfogása, felismerésének és kivitelezésének fejlesztése (történeti sorba rendezések);
- Vers-és mesemondások;
- Irodalmi művek hallgatása:
 - mondókák (népi mondókák, kiszámolók, hintázók, altatók, stb...);
 - mesék (állat -, tündér -, tréfásmesék, népmesék, műmesék, folytatásos mesék), verses mesék;
 - versek (népköltészeti alkotások, klasszikus és mai gyermekversek);
- Irodalmi művek dramatizálása: tevékenységek, cselekvések megfigyelése, eljátszása, mozgással, testtartással, érzelmek kifejezése mimikával. Gesztikulációval irodalmi művek eljátszása
- dramatizálás, bábozás;

Amennyiben a népi, vagy irodalmi művek válogatásánál gondolunk a heti bibliai történet üzenetére, mondanivalójuk erősítheti egymást. Természetesen sohasem keverhetjük össze a kettőt (az előadásmódban sem!), csupán a morális gondolat komplexitására gondolunk. Olyan meséket kell tehát választanunk, amelyeknek tanulsága, hangulata nem zavarja meg keresztyén szellemű nevelésünket.

Az Biblia üzenetét tolmácsoló verseket különösen keresztyén ünnepi alkalmakra tervezzük. „Tanulásukat nem ajánlatos más versekkel összekeverni. „(református kerettanterv 1998)

Könyvek, folyóiratok nézegetése:

- Színházi élmények nyújtása
- gyerekelőadások, bábszínházi előadások;

A gyermek tevékenységei

A gyermek:

- képeskönyvet nézeget,
- mondókát és verset mond,
- mesét és verset hallgat, ismert mesét mond, kitalál mesét,
- ismert verset, mesét, történetet, kitalált cselekményt dramatizál,
- drámajátékot játszik,
- kedvenc meséit szimbolikus játékban megjeleníti,
- bábozik,
- színházi- és bábelőadáson vesz részt,

- cselekményt ábrázoló képekről történeteket talál ki.

A gyermeki fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermekek játék közben szövegeket, ritmusokat mondogatnak;
- Az elhangzott vers, mondóka ismétlését igénylik;
- Társak, az óvónő improvizáló játékközvetítései;
- Hangzás, hangulat, érzelem és alkalom egységében kezdik felfogni a mondott, hallott vers témáját, költői képét;
- Segítenek a mesemondás, hallgatás feltételeinek kialakításában;
- Megszilárdultak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokások, a figyelem fenntartásának és ellenőrzésének játékos, egyezményes jelzései;
- Folytatásos mesék, verses mesék szálait össze tudják kötni;
- Van néhány kedvelt mesehősük, a velük megtörtént dolgokat beleviszik játékukba;
- A meséskönyvet önállóan nézegetik, utánozzák az olvasást;
- A könyvekben a képek alapján megtalálják legkedvesebb meséiket.

ÉNEK-ZENE, ÉNEKES JÁTÉKOK, GYERMEKTÁNC

Célja, jellemzői az óvodai nevelésben

1. Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok az éneklés, az énekes játékok a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömeit. A népdalok éneklése, hallgatása a gyermek néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

2. Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

3. A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

4. A felnőtt minta spontán utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének.

- A gyermekek zenei élményekhez juttatása;
- Az éneklés, zenélés megszerettetése:

„ Zenét művelő, zenét élvező és értő magyar közönség kiművelése, amely a kisgyermekkorban kezdődik, ”

(Kodály Zoltán)

Az óvodapedagógus feladatai

- Zenei nevelés alapvető feltételeinek megteremtése (tér és eszköz biztosítása);
- A gyerekek zenei érdeklődésének felkeltése, élménynyújtás;
- Hallás, éneklési készség, ritmusérzés fejlesztése;
- Harmonikus, szép mozgás kialakítása.
- Az óvónő zenei eszköztárának folyamatos fejlesztése, bővítése.

A gyermek tevékenységei

- Magyar népi énekes-mozgásos játékok (egy- és kétszemélyes játékok);
- Más népek dalai, játécai;
- Altatók, hintáztatók, simogatók, hajladozók, lovagoltatók, tapsoltatók, höcögtetők, stb.;
- Közjátékok és dalaik (párválasztó, fogyó és gyarapodó);
- Magyar népszokások, a hagyomány dalai, játécai;
- Táncos játékok (lakodalmas, kapuzó, kapcsolódós játékok, stb.);
- Ünnepekhez kapcsolódó dalok;
- Halk-hangos éneklés;
- Gyors-lassú tempó érzékelése;
- Magas-mély közötti különbség felismerése;
- Dallamfelismerés, dallambujtatók;
- Ritmustapsolás, egyenletes lüktetés;
- Zörejangok és zenei hangok felismerése;
- Egyszerű hangszerek bemutatása (furulya, dob, stb.);
- Egyenletes járás körbe szép testtartással, kézfogással;
- Egyszerű táncos, mozgásos elemek (dobbantás, koppantás, páros forgás).
- A néptánc alaplépéseinek megismerése (csárdáslépés, elől - hátul keresztezés, csapások, érintő lépések);
- Élőzene és gépzene hallgatás;
- Egyszerű népdalok tanulása.

A gyermeki fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- a gyermeki fejlődés jellemzői az óvodáskor végére.
 - A gyermekek egyénileg, szívesen szépen, tisztán énekelnek;
 - Belső hallásuk kifejlődik;
 - Visszaénekelnek dallamot;
 - Megkülönböztetik a halk-hangos, mély-magas, gyors-lassú fogalom párokat dallamban, ritmusban;
 - Felismernek dallamotívumokat;
 - Térformák kialakítására és visszaalakítására képesek (kör, csigavonal, stb.);
 - Felismernek zörejangokat és zenei hangokat;
 - Felismernek egyszerű hangszereket, próbálják használni;
 - Tapsolnak egyszerű ritmusokat;
 - Egyenletesen járnak körbe, érzik az egyenletes lüktetést;
 - Megtanulnak népi énekes és mozgásos játékokat;
 - Megismerkednek más népek dalaival;
 - Tudnak mondókákat, kiszámolókat, stb.;
 - Játszanak körjátékokat, párválasztós, fogyós, stb. játékokat;
 - Tudják néhány magyar népszokás, néphagyomány dalait;
 - Ismernek néhány népi táncos játékot (pl.: lakodalmas, kaputartós, stb.);
 - Megismerik az egyszerű táncos, mozgásos elemeket;
 - Sok zenét hallgatnak, szeretik, az élőzenét, műzenei szemelvényeket;
 - Szívesen énekelnek egyszerű népdalokat;
 - Szívesen énekelnek és hallgatnak evangéliumi dalokat

- Ünnepekhez kapcsolódó szokásokat, dalokat, zenéket ismernek meg;
- Megkülönböztetik az egyenletes lüktetést a dal ritmusától;
- Formálódik alkotóképességük.

RAJZOLÁS, FESTÉS MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA,

Célja, jellemzői az óvodai nevelésben

1. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására

2. Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán biztosít teret, lehetőséget. Maga a tevékenység - s ennek öröme - a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

3. Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi plasztikai kifejezőképesség, komponáló -, térbeli tájékozódó - és rendezőképességek alakulását, gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek térforma és szín képzeteinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

4. Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás és a kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

Az óvodapedagógus feladata

- Vizuális tapasztalatok nyújtása életkornak megfelelően;
- A vizuális jelrendszer megismertetése (pont, vonal, folt, színek, fonnák);
- A képi, plasztikai, konstruáló kifejezőképességek kibontakoztatása;
- A vizuális percepció fejlesztése;
- Tapintási ingerek erősítése;
- Az ingerek más ingerekkel történi integrálása;
- Szín-és formavilág gazdagítása;
- Egyszerű munkafogások és eszközhasználat elsajátítása;
- Érdeklődés felkeltése az ábrázolás tevékenységei iránt;
- Kézmozgások finomítása;
- Az alkotás örömeinek megtapasztalása;
- Sokféle lehetőség megmutatása, a képi, térbeli megjelenítése;
- Képi gondolkodás fejlesztése;
- A térbeli tájékozódó képesség fejlesztése;
- Az íráshoz szükséges mozgáskoordináció alakítása.

- Az egyes gyermekek közötti ábrázolás képességbeli különbözőségek figyelembevétele;
- Differenciált tervezés megvalósítása, a képességbeli lemaradás és a tehetség ígéret megmutatkozása esetén.
- Az ábrázolás anyagaival, eszközeivel való tevékenység vágyának felkeltése;
- Sokféle lehetőség biztosítása az élményszerzésre, a fantázia és megfigyelések képi és térbeli megjelenítésre;
- Szabadidős tevékenység során állandó hely-és eszköz biztosítása az ábrázolásra -A gyermekek kreativitásának érvényre juttatása;
- Figyelemfelhívás az esztétikus környezetre, annál; óvására, alakítására;
- Minél több természetes anyaggal való megismertetés (pl.: agyag, fa, só - liszt gyurma, textil, fonal, termések, stb.);
- Ábrázolási technikákkal való sokoldalú megismertetés;
- A gyermekmunkák elemzése, ellenőrzése;
- Nyugodt légkör, eszközök biztosítása.

A fejlesztés tartalma, a gyermek tevékenységei

VIZUÁLIS PERCEPCIÓ:

- Alak, háttér:
Keresztezett vonalak felismerése, rejtett formafelismerés, keresztezett fonák differenciálása alak és háttér cseréje.
- Alakállandóság:
Fonna állandóság, geometriai formák különböző nagyságainak összehasonlítása.
- Terheli helyzet:
Tárgyak szemlélőhöz viszonyított kapcsolatának felismerése, figurák fordítása, forgatása, részek helycseréje, tárgyak egymáshoz viszonyított helyzete.
- Térbeli viszonylagosság:
Két tárgy helyzetének megnevezése, alak kiegészítése, részek összeillesztése, célirányos útkeresés,

VIZUÁLIS NYELV:

- Kép alakítás a vizuális elemek használatával (vonal, folt, fonna, színek);
- A képfelület kitöltése;
- A vizuális elemek egymáshoz való viszonyának megfigyelése, rendezése a képfelületen (soralkotás, hasonlóságok, ritmus);
- Ujjfestés.

KIFEJEZÉS:

- Táj, terek viszonyainak megfigyelése, ábrázolása;
- Egyszerű természeti és mesterséges fonál: megfigyelése, ábrázolása;
- Képalakítás saját élmények emlékezet után;
- Képző - és népművészeti alkotások, képek nézegetése;
- Technikák megismerése (rajzolás, festés, papírragasztás, mintázás, papírhajtogatás, egyszerű nyomhagyások).

VIZUÁLIS KOMMUNIKÁCIÓ:

- Színek keresése;
- A mindennapokban használt információs jelek megismertetése (közlekedési jelzőtáblái, egyszerű ábrák, járművek jelei...).

TÁRGY-ÉS KÖRNYEZETKULTÚRA:

- Tárgyalkotás szabadon;
- Térrendezések;
- Mintázás;
- Konstruálás;
- Anyagalakítások (gyurma, agyag, textil, fonal, dobozok, papír, gyöngyfőzés, termékek, kavicsok, homok, hó).

A gyermek tevékenységei:

- firkálgat, homokot formáz, gyurkál, nyomot hagy,
- ismerkedik a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka anyagaival, óvónői segítséggel a felhasználási lehetőségekkel,
- szívesen alkalmazza a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka eszközeit, hogy saját elképzeléseit megvalósítsa, örömét lelje az alkotásban,
- játékidőben kedve szerint, rajzolgat, gyurmázik, hajtogat, fest, mintáz különböző eszközökkel, ujjal, ecsettel,
- egyre nagyobb részletességgel ábrázol embert,
- tapasztalatokat gyűjt a környező világ formái, színbeli tulajdonságairól,
- az agyagozás, szövés, fonás, gyöngyfűzés, batikolás alaptechnikájával, s
- gyakorolja azokat,
- egyéni és közös kompozíciókat alkot,
- játékeszközöket, tárgyakat, kellékeket készít játékához, dramatizáláshoz, bábozáshoz, társai,
- szülei megajándékozásához, környezete szebbé tételéhez,
- különféle természeti tárgyakat gyűjt, ezeket felhasználja plasztikai munkák **készítéséhez,**
- részt vesz szűkebb és tágabb környezete alakításában, díszítésében,
- mintáz tárgyakat, állatokat, növényeket, embereket egyéni elképzelései alapján,
- papírt hajtogat, tép, vág, ragaszt, díszítő elemeket alkalmaz a kézimunkában,
- akvarellal fest, festéket csöpögtet textilre, folthagyással kollázst, montázst készít,
- az óvodapedagógus segítségével makettet, terepasztalt készít természetes anyagok felhasználásával,
- változatos formákat mintáz agyagból, gyurmából, homokból, hóból,
- saját élményt, hozzá közel álló cselekményes témát képi- plasztikai formában lerajzol, fest□
- saját élményt, hozzá közel álló cselekményes témát képi- plasztikai formában lerajzol, fest,
- megformáz,
- festékekkel fest a hóban,
- egyszerűbb technikákkal varr.

A gyermeki fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Bátrak, ötletesek az építésben, téralakításban;
- Sokféle tapasztalattal rendelkeznek változatos alakú zárt és nyitott terek elkerítésében, lefedésében, az építmények egyensúlyának megteremtésében;
- Tevékenyen részt vesznek az őket körülvevő tér, valamint a térbeli makettek berendezésében;
- Többnyire biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit;
- Képalakításaikban egyem módon jelzik az elemi térviszonylatokat;
- Szóhasználatukban érvényesítik kedvelt színeiket;
- Formaábrázolásuk változatos, többnyire képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat;
- Emberábrázolásban jelen vannak a részformák, megjelenítik a legegyszerűbb mozgásokat;
- Szóbeli véleményt nyilvánítanak saját műveikről és a műalkotásokról;
- Saját elképzeléseik alapján formákat mintáznak megfigyeléseik segítségével;
- Egyszerű kellékeket, játékokat, modelleket készítenek;
- Fokozott önállósággal alkalmazzák a megismert technikákat;
- Önállóan díszítenek tárgyakat;
- Készítést érzik arra, hogy figyelmüket összpontosítsák, technikai tudásukat aktivizálják;
- Szívesen vesznek részt óvodai környezetük szépítésében.

MOZGÁS

Jellemzői az óvodai nevelésben

1. A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás), testi képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés.
2. Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró-képességét és az egyes szervek teljesítőképességét. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.
3. A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodóképességet.
A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének - a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás - fejlődésére.
4. A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

Az óvodapedagógus feladata:

- Törekszik a gyermek természetes mozgáskedvének megőrzésére, a mozgás megszerettetésére.
- Lehetőséget teremt az óvodai nevelés minden napján az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe vevő játékos mozgásra, irányított mozgásos tevékenységre.
- A mozgás változatos eszközeivel, lehetőségeivel segíti elő a test egészséges fejlődését, az egészséges életvitel, egészségmegőrző szokások kialakulását, a gyermek mozgás- és játékigényének kielégítését.
- Irányított mozgások alkalmával a fejlesztési célok megvalósításához a gyermeket legjobban fejlesztő kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására törekszik.
- Szem előtt tartja, hogy az irányított mozgásos tevékenységek legértékesebb része a játék.
- Folyamatosan figyelemmel kíséri, fejleszti a testi képességek, fizikai erőnlét-fejlődését, idejében reagál a visszaesésekre.
- Fokozatosan szoktatja hozzá a gyermeket az együttes, irányított mozgástevékenységekhez.
- Bővíti a gyermek mozgástapasztalatait, alakítja a mozgáskészséget.
- Az alapmozgások eredményes elsajátítása érdekében fejleszti a motoros képességeket, a koordinációt.
- Rendszeresen szervez udvari mozgásos játékokat, játékos versengéseket, amelyeken az óvoda valamennyi gyermeke részt vehet.
- Változatos és megfelelő számú balesetmentes eszközt biztosít a mozgásos tevékenységekhez, gondoskodik a tornaszerek balesetmentes elrendezéséről, használatáról.
- Felhívja a szülő figyelmét a mozgásos tevékenységhez szükséges tornafelszerelés fontosságára.
- Jó levegőt, tiszta környezetet biztosít csoportszobában végzett mozgásos tevékenységekhez.
- A mozgáson keresztül fejleszti a gyermek értelmi struktúráit, szociális képességeit.
- Csoportszobai játékidőben is biztosítja a mozgás lehetőségét, az egyéni mozgási igény kielégítését a meglévő tornaszobai eszközökkel, az erre kialakított helyen.
- A mozgás tervezése, szervezése során tekintettel van az évszakok adta lehetőségekre.
- Alakítja a gyermek mozgással kapcsolatos és a mozgáshoz kapcsolódó szókészletét, utasításait egyszerű felszólító módban adja.
- Él a környezeti és tárgyi feltételek adta lehetőségekkel (különböző tornaszerek, eszközök, udvar, udvari fajtékok).
- Lehetőség szerint a mozgást, a mozgásos játékokat a szabadban szervezi.
- Az irányított mozgásos tevékenységek tervezése során törekszik a differenciált feladatadásra, lehetőséget ad az öndifferenciálásra.
- Biztosítja a szabad játék lehetőségét a meglévő tornaszerekkel, tornaeszközökkel.
- Törekszik arra, hogy az irányított mozgásos tevékenységek végzése során a várakozási idő minél kevesebb legyen, folyamatosan mozogjon a gyermek.
- Optimális gyakorlási időt, helyet biztosít, hogy a gyermek egyéni fejlettségének megfelelően gyakorolhassa a különböző mozgásformákat.
- A mozgásformákat, gyakorlatokat a pozitív minta kiemelésével javítja.
- A gyakorlatok, mozgásformák esztétikus bemutatására, bemutattatására törekszik.
- Épít a gyermek meglévő mozgástapasztalataira, játékos kedvére a különböző mozgásos játékok tervezése során.
- Stressz oldó mozgásos tevékenységeket tervez, szervez.
- Használja a speciális fejlesztő tornaszereket.
- Használja a zenét, mint a mozgáskoordináció fejlesztésének eszközt.
- Felfigyel a gyermek mozgásában fellelhető különleges képességekre.
- Törekszik versenytapasztalatokhoz, sikerélményhez juttatni a gyermeket.

- Törekszik arra, hogy változatos helyszíneken biztosítson lehetőséget irányított mozgásos tevékenység végzésére (sportpálya, iskolai tornaterem, sportcsarnok).

A FEJLESZTÉS TARTALMA:

- **JÁTÉKOK:**
- **RENDGYAKORLATOK:**
- **SZABADGYAKORLATOK:**
- **KONCENTRÁCIÓS MOZGÁSGYAKORLATOK**
- **JÁRÁSOK. FUTÁSOK:**
- **SZÖKDELÉSEK UGRÁSOK:**
- **DOBÁSOK, LABDÁS GYAKORLATOK:**
- **TÁMASZ-, FÜGGÉS-ÉS EGYENSÚLYGYAKORLATOK**

A gyermek tevékenységei :

- természetes mozgásokat végez az óvoda bármely területén/pl.: fára mászik, dombon, csúszik, kúszik, játékpályán kerékpározik, hóembert épít, szánkózik, csúszik a havas dombon, sík területen/,
- jár és fut különféle módon, alakzatokban,
- fut természetes módon, kötetlenül, a járásnál megismert alakzatokban, versenyszerűen is,
- csúszik, kúszik, mászik változatos eszközökön és módon,
- különböző testhelyzetekkel ismerkedik,
- gimnasztikai gyakorlatokat, rendgyakorlatokat végez,
- egyensúlyozik természetes és mesterségesen létrehozott helyzetekben,
- távol-, magas-és mélyugrást végez,
- erő, ügyesség, állóképességet, gyorsaságot fejlesztő gyakorlatokat végez,
- láb-és testtartást javító gyakorlatokat végez játékosan,
- gurul a test hossz tengelye körül, guruló átfordulást végez különböző kiinduló helyzetekből,
- az óvoda eszköztárával különféle mozgásfejlesztő feladatokat végez, az elsajátított mozgásformákat változatos helyzetekben gyakorolja,
- futó- és fogójátékokat, szabályjátékokat, és labdajátékokat játszik,
- többféle méretű, anyagú, súlyú labdával dob, játszik.
- mozgásos, vagy alakoskodó, szerep- vagy utánzó játékot, szabályjátékot, stressz oldó mozgásos gyakorlatokat játszik,
- az udvaron és csoportszobában rendelkezésre álló mozgásos eszközöket igényének megfelelően használja.

A gyermeki fejlődés jellemzői óvodáskor végére.

- Szeretik és igénylik a mozgást;
- Kifejlődött ellenálló képességük, alkalmazkodó képességük szabályokhoz és társhoz;
- Mozgásuk összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá vált;
- Cselekvőképességük gyors, mozgásban kitartóak;
- Tér-és időbeli tájékozódó képességük egyre fejlettebb;
- Egyéni, csoportos sor-és váltóversenyt képesek játszani a szabályok pontos betartásával:
- Megértik az egyszerűbb vezényszavakat;
- Kialakult a testséma, ismerik testrészeit;
- Magatartásukban fellelhetik egyes erkölcsi tulajdonságok, mint pl. felelősségérzet, segítőkészség;
- Ismerik az eszközök nevét;
- A rendszeres mozgás következtében a gyermek légző-és keringési rendszerének teljesítőképesége valamint a csont-és izomrendszer teherbíró képessége megnőtt;

- A gyakorlatokat egyöntetűen végzik;
- A testi képességek egyre fejlettebb formát öltenek.
- Képesek alkalmazkodni társaikhoz megváltozott helyzetekben is.
- Tudnak dönteni versenyhelyzetekben, egyéni képességeiknek megfelelően,

A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

CÉLJA, JELLEMZŐI AZ ÓVODAI NEVELÉSBEN

1. A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti – emberi - tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését, a fenntartható fejlődésért való felelősségvállalást.

2. A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok szokások a családi a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

3. A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík-és mennyiség szemlélete.

4. Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat-és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.

Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

- tevékenység biztosítása a tapasztalatszerzéshez;
- a gyermeki hozott és közösen szerzett tapasztalatainak rendszerezése;
- összefüggések megláttatása;
- a valóság objektív bemutatása;
- a gyermeki ítélőképesség fejlesztése;
- értelmi képességek fejlesztése:
- a fenntartható fejlődésért való felelősségvállalás megalapozása;
- néphagyományok ápolása;

„ Földünket nem őseinktől örököltük, hanem unokáinktól kaptuk kölcsön „

(Indián mondás)

A külső világ tevékeny megismerésének témakörei

- Család
- Felnőttek munkája
- Testünk
- Érzékszerveink
- Egészséges táplálkozás, egészségvédelem
- Szűkebb és tágabb környezet
- Közlekedés

- Idő múlása: napszakok, napok, hetek, hónapok
- Évszakok,
- Növények, állatok
- Színek
- Nemzeti ünnepek
- Iskolások leszünk
- Környezetvédelmi jeles napok
- Ünnepeink, hagyományaink

Az óvodapedagógus feladata

- Elegendő időt, alkalmat, helyet biztosít a spontán és szervezett tapasztalat - ismeret szerzésére, a környezeti kultúra megismerésére.
- A gyermekeket az élet tiszteletére, a természet szeretetére, az egészséges életvitel igényére, valamint, az ezekhez szükséges önfegyelemre neveli.
- Az egészséges életmód igényének kialakítása érdekében segíti a családok szemléletváltását.
- Gyümölcs és zöldségnapokat szervez,
- Ösztönözi a gyermekeket a tiszta ivóvíz fogyasztására.
- Épít a gyermekek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, érzelmeire, megismerési vágyára.
- Elősegíti a gyermekekben az önálló döntésképesség alakulását a környezet alakításával kapcsolatban.
- Törekszik arra, hogy az állat-és növényvilág megismerése során a felelős magatartás gyakorlására is sor kerüljön (téli madáretetés, virágültetés). }
- Kapcsolatot keres a munkáját segítő szervezetekkel, intézményekkel /Vadaspark, Madártani Egyesület, Arborétum, Baráthegyi Majorság, MIREHU, Csanyiki Erdészeti Erdei Iskola stb. /.
- A jeles környezeti napokhoz igazítva fejleszti az óvoda dekorációját.
- Megalapozza a gyermekekben a fenntartható fejlődésért való felelősségvállalást megalapozó magatartást.
- Épít a gyermekek családból hozott természeti- társadalmi környezetre vonatkozó ismereteire, meglévő tapasztalataira.
- Meglátatja a gyermekekkel a természet szépségét, hatékony kommunikációjával, környezettudatos magatartásával bemutatja a környezetvédelem és környezethigiéna szerepét az ember, és minden más élőlény szempontjából.
- Megismerteti a gyermekeket természetes anyagokkal.
- A környezetvédelmi jeles napokon különféle tevékenységeket, játékos feladatokat, a helyi lehetőségeknek megfelelően kirándulásokat szervez.
- Séta, kirándulás alkalmával megtanítja a gyermekeket a szabadban, a természetben való kulturált viselkedésre, a környezettudatos magatartásra.
- Törekszik arra, hogy amit csak lehet helyszínen, a természetben, élőben figyeltessen meg.
- Kialakítja a csoportszoba egyéni arculatát természetsarok létrehozásával, a természet által adott kincsekkel. }
- A játékos tevékenységekhez, tapasztalatszerzésekhez, kísérletezésekhez változatos eszközöket (nagyító, távcső, mikroszkóp, térkép, földgömb) biztosít.
- Megismerteti a gyermekekkel az óvoda különböző helységeit, azok funkcióit.
- Lehetővé teszi, hogy a gyermekek megismerkedhessenek az óvodapedagógus, dajka és más felnőttek munkájával.

- Szituációs játékok segítségével ösztönözi a gyermekeket arra, hogy a személyes adataikat ismerjék meg.
- Lokálpatrióta szemlélet kialakítására törekszik közvetlen városunk, lakóhelyünk megismertetésével.
- Sétákat szervez az óvoda környékén a gyalogszerrel könnyen megközelíthető intézmények, szolgáltatók, természeti környezet megismerésére
- Élményszerző alkalmakat szervez a pályaudvar, tűzoltóság, mentőállomás, illetve az ott dolgozók munkájának megismerésére.
- Megismerteti és gyakoroltatja a közlekedés alapvető szabályait.
- A gyermekeket a vízzel, árammal, papírral történő takarékoskodásra ösztönzi.
- Szelektív hulladékgyűjtés szervezésével erősíti a gyermekekben és a családokban a környezet megóvása iránti elkötelezett magatartást.
- Megismerteti a gyermekeket a környezetkímélő tisztítószeres fontosságával.
- A szülőket aktivizálja a közös kirándulásokra

A gyermek tevékenységei

A gyermek:

- megismerkedik: a család szó fogalmával, saját testével, a közlekedés eszközeivel,
- figyelemmel kíséri az évszakok változását, rácsodálkozik az időjárás, a természet jellemzőire, változásaira, a színek, formák, fények szépségeire,
- figyel a hónapok, napok, napszakok változásait, ehhez kapcsolódóan tevékenykedik,
- megismerkedik a növény-és állatvilággal,
- rendszeresen gyűjt természetes anyagokat,
- egyszerű kísérleteket végez,
- eteti a télre itthon maradt madarakat,
- részt vesz a szelektív hulladékgyűjtésekben, ismerkedik az óvodában dolgozó felnőttek munkájával,
- séták, kirándulások alkalmával megismerkedik szűkebb és tágabb környezetével, gyakorolja a közlekedés szabályait,
- megismerkedik az óvoda helyiségeivel, azok funkciójával,
- élményeit, ismereteit szituációs játékokban, rajzaiban, szóban kifejezésre juttatja,
- aktívan részt vesz az óvodai környezet szebbé tételében,
- elsajátítja az egészség megóvásához szükséges ismereteket, szokásokat, gyakorolja azokat,
- megkóstolja a közösen elkészített salátákat, szükségletének megfelelően fogyaszt tiszta ivóvizet,
- kirándulás után tisztán hagyja a környéket.

A gyermeki fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A gyermek

- tudja személyes adatait-lakása címét, szülei foglalkozását, munkájukról van elképzelése,
- fel tudja sorolni a fő testrészeket az emberi test felépítése szerint, az érzékszervek funkcióit, védelmét,
- ismeri és képes alkalmazni az elemi gyalogos közlekedési szabályokat,
- ismeri a különböző közlekedési eszközöket,
- ismeri szűkebb, tágabb környezetét,
- ismeri és biztonsággal tájékozódik az óvoda helyiségeiben,

- ismeri a környezetében lévő néhány intézmény rendeltetését,
- felismeri és megnevezi a színeket, azok sötét és világos változatait,
- felismeri és segítséggel megnevezi a napszakokat, megnevezi a hét napjait, hónapokat, évszakokat, különbséget tesz azok között, megfogalmazza jellemzőiket,
- rendelkezik ismeretekkel, hogy gyermekként mit tehet környezetünk megóvása érdekében, gyakorolja az óvodában elsajátított szokásokat, tisztában van a környezetszennyezés ártalmaival,
- ismeri a növény, állat és más gyűjtőfogalom tartalmát,
- ismeri a növények fejlődésének feltételeit, tudja, hogy a növények fejlődése és az időjárás között összefüggés van,
- ismeri a jeles napok tartalmát, átérzi az ünnepek jelentőségét, munkájával aktívan részt vesz környezete szebbé tételében,
- rendelkezik ismeretekkel egészsége megóvása érdekében gyakorolja az óvodában elsajátított szokásokat.

Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése

A matematikai tartalmú tapasztalatszerzést nem az elvont ismeretek alkotják, hanem a környezet megismerése során szerzett élmények, tapasztalatok.

Ezek feldolgozásával, a felderítés, a kutatás, keresés, felfedezés, a problémamegoldás módszerével, az egyéni képességek figyelembe vételével alapozzuk meg a matematikai tartalmú ismereteiket.

A gyermek az őt körülvevő környezeti valóság mennyiségi és térbeli viszonyait, formáit a mindennapi élethelyzetben, játékos formában megfigyeli, felfedezi, megtapasztalja.

A megismerő, felismerő képességek /érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezet, tapasztalás, megértés, probléma megoldás/ mindeközben fejlődnek.

A külső világ tevékeny megismeréséhez kapcsolható matematikai tartalmak:

- Halmazok, részhalmazok keletkeztetése, összehasonlítása tulajdonság szerint (tárgyak szétválogatása és összehasonlítása megadott szempont szerint, saját szempont szerint)
- Halmazok keletkeztetése számlálással, növekvő számsor kialakításával, kiegészítéssel
- Homogén és heterogén elemű halmazok számosságának megállapítása, tőszámnevek (több-kevesebb-ugyanannyi megállapítása)
- Különböző számosságú halmazok egyenlővé, egyenlőtlené tétele (hozzáadás, elvétel, ugyanannyivá tétel) Rendezett sor alakítása, sorszámnevek
- Műveletek végzése halmazokkal: halmaz részhalmazokra bontása, részhalmazok nagyságának változtatása, halmaz egységességének megfigyelése
- A külső világ tárgyainak megfigyelése jellemző kiterjedésük (hosszúság, magasság, szélesség) tekintetében
- A tárgyak kiterjedésének összehasonlítása (hosszabb-rövidebb, alacsonyabb-magasabb, keskenyebb-szélesebb), sorba rendezése térben és síkban
- A külső világ geometriai testeinek (gömb, téglatest, kocka) és síkidomainak (kör, téglalap, négyzet) megismerése Szimmetrikus formák létrehozása
- Térbeli relációk megismerése és gyakorlása (alul-felül, alá-fölé, elől-hátul, elemögé stb.)
- Mérések különféle egységekkel (hosszúság, magasság, terület, űrmérték stb.)

Az óvodapedagógus feladata

- Figyelemmel kíséri a gyermekek érdeklődését, matematikai megnyilvánulásait, erre alapozva újabb jelenségek, összefüggések megláttatására, matematikai tartalmú tevékenységek végzésére ösztönzi őket. } Megteremti a feltételeket a matematikai tartalmú tapasztalatok megszerzéséhez játékelményhez, élethelyzetekhez kapcsolódva.
- Lehetőséget biztosít a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalásra, felfedezésre. } Úgy szervezi a tevékenységeket, hogy sikeres feladatmegoldásra minden gyermeknek legyen lehetősége. } A gyermekek kutató kíváncsiságára, érdeklődésére épülve matematikai tartalmakat közvetítő tevékenységeket tervez és szervez.
- A gyermekek aktivitását és érdeklődését fenntartó eszközöket biztosít.
- Tudatosan kihasználja a matematikai tapasztalatszerzés, tevékenység fejlesztő hatását a gyermek értelmi képességeinek – különös tekintettel a gondolkodás-fejlesztésére.
- Problémaszituációk megteremtésével segíti a gyermekek problémamegoldó gondolkodásának fejlesztését. } Problémaszituációk megoldása során teret enged a gyermekek sajátos, kreatív problémamegoldásának érvényesülésének.
- Változatos, érdeklődést keltő szituációk megteremtésével és felfedeztetésével eléri, hogy a gyermekek érzékenyvé váljanak az ismeretlen, újszerű helyzetek iránt és szívesen vállalkozzanak azok megoldására.
- Differenciált fejlesztéssel segíti a matematikai tevékenységek szervezésének az eszközével is az értelmi képességek területén elmaradást mutató gyermekeket.
- Felfigyel a kiemelkedő képességű gyermekekre, fejlesztésük irányvonalához szükség szerint szakember segítségét kéri. } Ösztönzi a gyermekeket arra, hogy tevékenységeik során alkalmazzák a megszerzett matematikai tartalmú ismereteket.
- Megismeri a csoport és ezen belül az egyes gyermekek értelmi képességeinek egyéni fejlettségi szintjét. } A gyermek tevékenységei A gyermek } a külső világ tevékeny megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatokat szerez, matematikai kifejezéseket ismer meg,
- a különböző tevékenységek során matematikai ismereteket szerez, ezek az ismeretek segítik őt környezetének matematikai viszonyai között az eligazodásban, } megfigyelések, tevékenységek alkalmával észreveszi, hogy a létrehozott halmazok összehasonlíthatóak, szétválaszthatóak tulajdonságaik szerint illetve sajátos szempontok alapján, } problémaszituációk felfedezésében, megoldásában részt vesz, egyszerű problémákat felismer, megold.
- képes játékos cselekvés közben matematikai műveletek végzésére
- (számolás, mérés, összemérés),
- sorba rendez mennyiségek, tulajdonságok, illetve felismert szabályosság szerint, } tapasztalatokat szerez a szimmetriáról,
- tájékozódik térben és síkban, ismerkedik mértani testekkel (kocka, téglatest, gömb), síkmértani alakzatokkal (négyzet, téglalap, kör),
- összkép alapján ismerkedik a kis számokkal (0,1, 2, 3),
- játékos matematikai feladatok keretén belül, 10-es számkörben elemi műveleteket végez, } párosít, } ellentétpárokat hoz létre, } ítéleteket alkot.

A gyermeki fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A gyermek:

- tud halmazokat létrehozni, szétválogatni, részhalmazokra bontani, összeméri azok elemeit becsléssel, számolással, párosítással, másolással mennyiségi tulajdonságok, felismert szabályosság, megadott szempont alapján,
- érti és helyesen használja a mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatos kifejezéseket (több, kevesebb, ugyanannyi),
- önállóan össze tud hasonlítani becsléssel, méréssel mennyiségeket (magasság, hosszúság, tömeg, űrtartalom, terület, szélesség, vastagság),
- a relációs szavakat készségszinten használja,
- ismeretei vannak a szimmetriáról, felismeri a szimmetrikus alakzatokat, tud sorba rendezni,
- használja a tő és sorszámneveket,
- megkülönbözteti az irányokat térben és síkban, érti és használja a névutókat,
- egyre nagyobb biztonsággal használja a jobb- bal irányokat,
- képes térbeli és síkbeli alakzatokat megkülönböztetni, megnevezni,
- kialakult a számfogalma, elemi műveletekre képes 10-es számkörön belül,
- kis számoknál, számlálás nélkül, számkép alapján felismeri a számosságot, érti a semmi (0) fogalmát,
- tud ellentétpárokat képezni,
- megjelennek játékában a matematikai ismeretek,
- szívesen vesz részt matematikai játékokban.

MUNKAJELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

CÉL

1. A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tanulással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység (az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény-és állatgondozás stb.).

2. A gyermek munkajellegű tevékenysége

- önként - azaz örömmel és szívesen - végzett aktív tevékenység;
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (mint például a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság) alakításának fontos lehetősége;
- a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

3. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

Az óvodapedagógus feladata:

- A gyermek egész személyiségének alakítása, fejlesztése;
- A munkában vállalt önkéntesség és a közösség érdekében végzett tevékenység örömeinek megérettetése
- Egymást segítő kapcsolatok kialakulásának elősegítése;
- Munkamegosztásra nevelés;
- A már meglévő tapasztalatok erősítése, új ismeretekkel való bővítése;
- A gyermek kitartásának, önállóságának, célirányos figyelmének, kötelezettség vállalásának, céltudatosságának, felelősségének alakítása;

- A munka eredményének megbecsülésére nevelés;
- Egyes munkafolyamatok, illetve azok részmozzanatainak megismertetése a célszerű sorrend betartásával;
- Jártasságok alakítása az eszközök, szerszámok használatában.

1. A munka irányításának elvei:

- Az óvónő tanítsa meg a munkaeszközök ésszerű, használatát, a munka legcélszerűbb fogásait, azok sorrendjét, a munka ellenőrzésének módjait;
- Önálló munkavégzés lehetőségének biztosítása;
- Fokozatosság betartása;
- A gyermek tényleges aktivitásának biztosítása;
- Egyéni sajátosságoknak megfelelő munkafeladatokat végezzenek a gyermekek;
- Az értékelés ösztönözze a gyermekei az adott feladat jobb megoldására, ébresszen kedvet a további munkához;
- Az értékelés ösztönözze a gyermek önértékelésének alakulását, igény szintjének növekedését;
- -A munka a napi tevékenységek természetes részét alkossa.

a) Feltételek megteremtése

- Munkalehetőségek megteremtése életkornak, fejlettségi szintnek megfelelően;
- Tartalmilag gazdag, változatos feladatok biztosítása melyek fejlesztik készségüket, képességeiket gazdagítják személyiségüket;
- Eszközök, szerszámok biztosítása;
- Tapasztalatszerzés útján fedezzék fel a gyermekek a munka hasznosságát, szükségességét;
- Nyugodt, kiegyensúlyozott légkör kialakítása, elegendő idő biztosítása;
- "Én csináltam"-"Mi csináltuk" sikerélmény biztosítása,
- A munkavégzés során a higiéniai és balesetvédelmi szabályok betartása, egészség, testi épség megővésének biztosítása.

A gyermek tevékenységei:

3-4-5 éves korban:

a./ Önkiszolgáló munkák:

- megteríti magának, majd leszed maga után étkezések alkalmával

b/ Alkalomszerű munkák:

- Egyszeri vagy ismétlődő tevékenységek óvónői segítséggel;
- Megbízások önkéntesség alapján;
- Ünnepi készülődések ajándéktárgy készíttéssel, díszítési munkákkal;
- Udvar - és teremrendezés (rendrakás, kisebb tárgyak szállítása, helyretétele);
- Üzenetátadások;
- Óvónői segítséggel játék, javítás.

c ./ Növények gondozása;

- Megfigyeli, tevékenységek irányítással;
- Közreműködés növényápolásban óvónői segítséggel;
- Segítségadás a nagyobbaknak.

-5-6-7 éves korban:

a./ Önkielgáló munkák:

- megterít magának, majd leszed maga után tizórai és uzsonnánál
- fogkrémet önállóan nyom magának

b./ Alkalmoszerű munkák:

- Üzenetközvetítés;
- Rendrakás; tisztogatás, kisebb javítások;
- Ajándékkészítés, díszíti munkák egyéni ötletek alapján is;
- Segítségadás a bátortalanabb gyermekeknek kérésre, önálló indíttatásra.

c. / Növények gondozása:

- Folyamatos növényápolás (ültetés, átültetés, öntözés, csíráztatás, hajtatás,)
- Környezetrendezés;
- Gyűjtőmunkák (gyűjtött anyag elhelyezése, rendezése),

d. / Naposi munka:

- Étkezés előkészületeinek teendői (terítőt tesz, majd hajtogat, megterít az asztalánál ülő társainak, kancsót asztalra készít, majd kivisz, asztalt seper, padlót seper)
- Terem - és udvarrendezésben való részvétel (játékok, eszközök, előkészítése, elrakása).

A gyermeki fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- igényévé válik az esztétikus környezet megteremtése saját munkájával,
- a vállalt naposi munkáját önállóan, örömmel végzi,
- önállóan ellátja a maga körüli teendőket,
- szívesen vállalja és teljesíti a felnőttől kapott megbízásokat,
- észreveszi, ha a társa segítségre szorul és segíti,
- a csoport játékait elrakja, elrendezi a csoportszobában és az udvaron,
- szívesen és önállóan végzi felelősi munkáját,
- örömmel és aktívan részt vesz környezetének tisztán tartásában és díszítésében,
- ismeri és óvja az óvodapedagógus, dajka és más felnőttek munkáját,
- ötleteivel és tevékenységeivel bekapcsolódik a csoportszoba átrendezésébe,
- részt vesz a játékszerek tisztításában, csoportszoba takarításában,
- egyéni ötleteit felhasználva végez munka jellegű tevékenységeket,
- alkalmoszerűen, segítséggel megtisztítja, felszeleteli a zöldségeket, gyümölcsöket,
- az élősarokban lévő növények gondozásában, átrendezésében, a növények, termések gyűjtésében vesz részt,
- segít az udvar, az óvoda környezetének rendben tartásában, szépítésében

A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

C É L

- Sokoldalú cselekedtetés (tevékenység) közben fejlesztjük a gyerekek értelmi képességeit, a tanuláshoz való pozitív viszony kialakításával az iskolai életmódra való előkészítés segítjük.
- Óvodáinkban a szervezett tanulás alatt a játékba integrált tanulást értjük, mely a nap egészét áthatja. A tevékenységek közben újabb és újabb tapasztalatokhoz juttatjuk a gyermekeket, folyamatosan követve és segítve az egyes gyermekek tanulási képességeinek alakulását.

- **A gyermeki kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire**

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodapedagógus feladata

- A tudás, a tanulás iránti vágy felébresztése;
- A tanulás feltételeinek megteremtése;
- A tanulás megtervezése, megszervezése;
- A tanulás irányítása;
- Problémahelyzetek megoldatása,
- Képszerű és szemléletes gondolkodás kialakítása;
- A beszédészlelés és beszédértés, szóbeli kifejezés fejlesztése;
- Feladattudat kialakítása;
- A szándékos figyelem időtartamának növelése:
- Az önfegyelm kialakítása.
- Pozitív visszajelzés, egyéni értékelés
- Differenciált feladatadás
- Adaptív módszerek alkalmazása
- A református személyiség értékek közvetítése a tanulási folyamatban
-

A fejlesztés tartalma:

- Tapasztalatszerzés, gondolkodás örömeinek átéltetése;
- Kötetlen szerkezeti formában a játék adta lehetőségek alkalmával, valamint játékos helyzetek megteremtésével folyamatos időkeretben történik, valamennyi tevékenységi formában;
- Figyelemirányítás a lényeges, közös jegyekre;
- Élmények, benyomások felfogása, emlékezetből való felidézése;
- Kreatív gondolkodás, képzeletmozgósító tevékenységek végzése;
- Beszédfejlesztés, szókincsbővítés;
- A mese és a valóság elemeinek elkülönítése;
- Tapasztalatszerzések következtetések levonása,
- Ok - okozati viszonyok, összefüggése feltárása,
- A megoldások lehetőségeinek megmutatása;
- Önellenzésre való rávezetés;
- Egymás megoldásának értékelése.

A gyermek feladata:

- Képességeinek megfelelően vegyen részt a tevékenységekben
- Az eszközöket gondosan és takarékosan használja
- Tartsa be a tevékenység szabályait
- Tevékenységében működjön együtt társaival és az óvodapedagógusokkal

A fejlődés várható jellemzi óvodáskor végére:

- Képesek azonosulni az óvónő által meghatározott feladattal;
- Kialakul bennük az igény, a sikeres megoldásra;
- Tudnak önállóan konkrét, elemi ismert jelenségek esetében következtetni, ítéletet alkotni megismert modellek alapján;
- Kialakul a feladattudat, kitartás a feladatmegoldásban;
- Felfedeznek összefüggéseket, ok-okozati viszonyokat;
- Többféle megoldásra törekednek;
- A szándékos figyelmük tartama eléri az iskolai életre szükséges időtartamot;
- Képesek a gondolataikat mondatba foglalni;
- Figyelmük ráirányul a lényeges és közös jegyekre;
- Hozzászoknak saját tevékenységük ellenőrzéséhez;
- Segítőkézséggel értékelik egymás megoldásait;
- Kialakulnak a közösségi együttéléshez szükséges normák, szabályok, (egymásra figyelés, egymás meghallgatása, segítségadás, stb,...);

Rendelkeznek az iskolai tanulás megkezdéséhez szükséges készségekkel, képességekkel.

Az értékelés és jutalmazás

- **Célja:** a gyermek helyes megnyilvánulásainak kialakítása, pozitív motiváció biztosítása
- **A gyermekek jutalmazásának elvei és formái:**
- A jutalmazás mindig konkrét, a gyermekek számára érthető, a társak számára is motiváló hatású.
- Tárgyi jutalmazást csak ritkán, indokolt esetben alkalmaz.
- **Az óvodában alkalmazott jutalmazás:**
- a verbális és nonverbális kifejezések,
- kommunikációs eszközök,
- érzelmek kifejezése,
- kiemelt-megtisztelő feladatadás,
- kedves tevékenység biztosítása.
- **Fegyelmező intézkedések:**
- Mindig a gyermekek viselkedésének közösségellenességére irányul, a pillanatnyilag adott magatartást ítéli el és nem a gyermeket. Elkülönítés /csoport területéről/, étel, levegőzés vagy szeretetmegvonás nem alkalmazható. A fegyelmező intézkedés az életkori sajátosságokból fakadóan
- mindig pozitív irányba ható:
- mintaadás,
- áttétel,
- motiválás,
- megbeszélés,
- szélsőséges esetben tevékenység megállítása.

- **Az óvodapedagógus feladata**
- Az értékelést fontos személyiség és közösségalkotó tényezőként alkalmazza.
- Az óvodában a pozitív értékelést alkalmazza elsődlegesen, melynek formája a jutalmazás és ennek előlegezett formája, a biztatás.
- Erősíti a gyermekek helyes megnyilvánulásait, és ezzel alakítja a pozitív motivációkat.
- Évente két alkalommal írásban átfogó értékelést készít a fejlődési napló alapján.

A GYERMEKI ESÉLYEGYENLŐSÉGET SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése.

Óvodánk inkluzív nevelést folytat, mely tágabb, mint az integrált nevelés, mert a befogadott gyermekekhez igazítja a nevelés – fejlesztés módszerét.

Ebben a folyamatban egyrészt neveli azokat az óvodáskorú gyermekeket, akik már szakértői véleménnyel rendelkeznek, s ez alapján óvodai integrációjuk megvalósítható, másrészt ellátja a nevelési év folyamán sajátos nevelési igényűvé váló gyermekeket is.

Óvodánk tudatosan és felkészülten fogadja be a beszéd fogyatékos, valamint a pszichés fejlődés zavarai miatt a tanulási képességek, a beilleszkedés-, valamint a magatartás problémáit mutató gyermekeket.

Cél:

- Az integrált nevelés folyamatában a prevenció (megelőzés), a korrekció (javítás, korrigálás),
- A gyermekhez igazított pedagógiai módszerek, fejlesztési eljárások alkalmazása azzal a céllal, hogy a gyermek az óvodáskor végére képességeinek megfelelően megkezdhesse iskolai tanulmányait.
- A sikeres iskolakezdés segítése átvezetési terv megvalósításával.

Az óvodapedagógus feladata

- A sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni szükségleteihez igazodó napirend biztosítása,
- A kommunikáció és elemi szociális viselkedés kialakítása, a viselkedésproblémák kezelése. A sajátos nevelési igényű gyermekek terhelhetőségéhez igazított nevelés, fejlesztés megvalósítása.
- Az óvodapedagógusi kompetenciákkal hátránykompenzáció megvalósítása a fejlesztési irányt meghatározó szakértői vélemény diagnózisa, javaslata illetve, a gyógypedagógussal való folyamatos konzultáció alapján.
- A fejlesztés elemeinek, felépítésének a gyermekek fejlettségi szintje, fejlődési üteme alapján történő meghatározása, melyben a sajátos nevelési igény típusnak megfelelően más – más terület kap nagyobb hangsúlyt.

Fejlődésbeli elmaradások korrekciója, korai elemi készségek és kognitív funkciók kialakítása.

Beszéd fogyatékos gyermekek fejlesztése:

- A beszéd fogyatékos gyermek óvodai nevelésében építünk a korai fejlesztés eredményeire, együtt működünk a logopédiai terápiát végző szakemberrel.
- A beszéd- és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképességzavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

Fejlesztés célja, feladatai:

- A anyanyelvi nevelést középpontba állító, az aktív nyelvhasználatot segítő, speciális terápiákat alkalmazó beszélő környezet biztosítása, a gyermek komplex állapotfelmérése alapján.
- A gyermek egyéni képességeihez igazodó **egyéni fejlesztési terv készítése**, intenzív fejlesztőmunka során fontos, hogy az ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel tesszük lehetővé, amely segíti a társas kapcsolatok kialakulását és a személyiség fejlődését is.

Az óvodai nevelés, fejlesztés egész időtartama alatt kiemelt feladatunk:

- az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása,
- az értelmi fejlesztés,
- a mozgás és észlelési funkciók fejlesztése,
- a vizuomotoros koordinációs készség javítása,
- az érzelmi élet fejlesztése,
- speciális eszközök és módszerek alkalmazása
- egyéni és kiscsoportos fejlesztési forma alkalmazása.

A speciális nevelés keretében biztosított fejlesztés segíti az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint elérését.

A gyermek fejlődéséről a szülőket folyamatosan tájékoztatjuk, a gyermek fejlesztése a szülőkkal való együttműködés keretében, egyéni fejlesztési terv alapján valósul meg.

Azoknál a beszéd fogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszéd fogyatékosághoz a pszichés fejlődés zavara társul, az eredményes fejlesztés a logopédia és a társuló fogyatékoság módszereinek kombinációjával valósul meg.

1.2 A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek fejlesztése

- A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású - az ismeretsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő - részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi.
- Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárást okozta feszültségeket, a váratlan zajokat.
- Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak.
- Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.
- A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti.

Az óvodapedagógus feladata:

- A gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával.
- A fejlesztés szakmai teamben, utazó gyógypedagógus és a szülő aktív bevonásával történik.
- Szükséges megelőzni a teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készültséget.
- Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizzük, és amennyiben szükséges, a fejlesztés további menetét erre alapozva kell meghatározni.
- Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció a pszichés fejlődési zavar jellegét megállapító, komplex - gyógypedagógiai, pszichológiai és orvosi - szakértői véleményben foglaltak alapján történik.
- Megfigyelések, mérések elvégzése, dokumentálása.
- A gyermek kontroll vizsgálatának előkészítése.
- Folyamatos kapcsolattartás és konzultáció a szülővel.

1.3 Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek nevelése

- Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a Pedagógiai Szakszolgálat szakértői véleménye alapján az életkoráhozviszonyítottan jelentősen alul teljesít.
- Közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.
- A gyermek fejlesztő foglalkozáson való részvétele szükséges. A fejlesztő foglalkozás a pedagógiai szakszolgálat irányításával és az általa készített szakvélemény alapján, az óvodai nevelés keretében fejlesztőpedagógus részvételével valósítható meg.

Cél:

- A gyermek társas kapcsolatai kialakításának gyermek társas kapcsolatai kialakításának, magatartás szabályozási hiányosságainak csökkentése.
- A sajátos tendenciát mutató személyiség fejlődésének figyelembevételével a közösségbe történő integrálása, megismerő funkcióinak differenciált fejlesztése.
- Az óvodai nevelés, fejlesztés valamint a szakemberek fejlesztésének hatására a gyermek képességeinek optimális fejlődése, sikeres beilleszkedése a csoportba.

Az óvodapedagógus feladata

- Elfogadó, befogadó óvodai légkört alakít ki.
- Differenciált bánásmóddal, pozitív megerősítéssel, társas kapcsolatokat alakít ki.
- Óvodapedagógusi kompetenciáival segíti a gyermek fejlesztését.
- gyermek sajátos tendenciát mutató személyiség fejlődésének figyelembevételével valósítja meg a közösségbe történő integrálást, fejlesztést.
- Csökkenti a gyermek magatartásszabályozási hiányosságait.
- A fejlesztő óvodapedagógus a szakvéleményben foglalt iránymutatásoknak figyelembevételével
- tervezi (egyéni fejlesztési terv) nevelő, fejlesztő munkáját a gyermek életkori sajátosságaihoz és
- egyéni képességeihez igazodva.
- Nevelő, fejlesztő munkája során törekszik egyéni- és kiscsoportos foglalkoztatási keretek között
- történő differenciált fejlesztésre.
- Megfigyeléseket, méréseket végez, dokumentál.
- Egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres.
- Együttműködik a gyermeket ellátó más szakemberekkel (logopédus, pszichológus, fejlesztő
- pedagógus)
- Folyamatosan tájékoztatja a szülőt gyermeke fejlődéséről.

Várható eredmények:

- A gyermek beilleszkedik a csoportba, a szokás-szabály rendszert elfogadja, alkalmazkodik hozzá.
- Magatartása az életkor szerinti elvárható viselkedési formák felé közelít.

Az elfogadó gyermekcsoport kialakulása

1.4 Tehetséggondozás

„Tehetségen azt a velünk született adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakozott képességet értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos vagy több területén az átlagot messze túlhaladó teljesítményeket tud létrehozni.”

(Harsányi I)

Célunk:

Tehetség támogató környezet alakítása, munkacsoportunk szervezi a tehetség foglalkozásokat. Innovatív szemlélet megvalósítása a gyermeki tehetség felismerésében, a kompetenciák fejlesztése.

A tehetségígéretes gyermek kreatív megnyilvánulásainak, átlagon felüli kognitív képességeinek (figyelem, megfigyelőképesség, érzékelés-észlelés, emlékezet, gondolkodási funkciók), speciális képességeinek, (zenei, nyelvi, mozgás, matematikai, rajz, szociális), feladat iránti elkötelezettségének, illetve gyenge képességeinek sokoldalú fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladata

- Felismeri - szükség esetén kolléga vagy szakember segítségével- a tehetség megjelenési formáit.
- Pedagógiai megfigyelésekre alapozva, céltudatos tervezéssel fejleszti és erősíti a gyermek tehetségével összefüggő erős területeket.
- A gyermek gyenge területét (ami gyakran szocializációs probléma) tudatosan fejleszti.
- Sokféle kreatív tevékenység biztosításával bátorít az egyéni megoldásokra, dicsérettel,
- Lehetőségeket teremt a gyermek tehetségének óvodában, óvodán kívüli megmutatkozására (rajzpályázat, sportverseny, Bozsik-program, Matematika verseny).
- Tájékoztatja, és együttműködő kapcsolatot alakít ki a szülőkkel a tehetséges gyermek tovább
- fejlődésének érdekében.
- A tehetség specifikumának megfelelően irányítja a gyermeket szakemberekhez.
- Segíti a szülőket a tehetség ígéretet mutató gyermek megfelelő iskolatípusba való irányításában.

Várható eredmények:

- A gyermek személyisége, erős és gyenge képességei, sokoldalúan, folyamatosan fejlődnek. Önkifejező és önérvényesítő törekvések során a gyermek kiemelkedő teljesítményre lesz képes.
- A szülők támogatják a gyermeket tehetségük kibontakoztatásában.
- Tehetségének megfelelő iskolatípusban kezdi meg a tanulmányait

EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM

Az egészségfejlesztési program az alábbi jogszabályok felhasználásával készült:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény
- 363/2012. (XII.17.) Kormány Rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

1. BEVEZETÉS

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja az óvodai nevelés alapvető feladatának a gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítését jelöli meg. Ezeknek a szükségleteknek kielégítése biztosíthatja a kisgyermek egészséges fejlődését. Az egészségvédő potenciál fejlesztése megköveteli, hogy az óvodai nevelés segítse az egészséges életvitel iránti igény kifejlődését, az egészséges életmód választását, az egészséget károsító magatartások visszaszorítását.

Az egészség védelme és karbantartása tanítható, fejleszhető. Óvodáskorban az egészségre nevelésnek az élet további szakaszaira is kiható jelentősége van, melynek sajátos jellemzői az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságaira vezethetők vissza.

A program elkészítésének célja az, hogy az intézmény használói köréhez, a helyi adottságokhoz igazodva megfogalmazzuk a korszerű egészségnevelés céljait és feladatait, mely iránt mindannyian elkötelezettek vagyunk és felelősséggel vállaljuk.

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszeresen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

A nevelési intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermekek és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

A mindennapos működés során kiemelt figyelmet fordítunk a gyermek, egészségéhez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra. Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgás igényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír - tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;

Az óvodai egészségnevelési feladatainkat két részre oszthatjuk- egészségfejlesztés (promóció) és megelőzés (prevenció), melyek azonban elválaszthatatlanok és az óvodai nevelés valamennyi szakaszára vonatkoznak.

A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok az alábbi területekre terjednek ki: a) az egészséges táplálkozás,

- a mindennapi mozgás, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi és környezeti higiéné

A teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermekek biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beilleszthető a nevelési-oktatási intézményben megvalósuló átfogó prevenció programokba.

Testi és lelki egészség

Az óvodára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a gyermekek egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével az óvoda segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek egészségi állapotát javítják. Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésre és a harmonikus élet értéként való tisztelésére is nevel. A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani.

Alapelvek, célok

A környezet és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természeti környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti -, környezeti szennyezések károsan hatnak vissza a saját szervezete működésére. Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyerekeket, és programunkkal a szülők és környék lakóinak környezet-és egészségtudatos magatartását is fejleszteni kívánjuk

2. HELYZETKÉP

Az intézmény környezete:

Környezetünk megismerésének és óvásának igényét, óvodai hagyományait tudatosan alakítjuk a gyermekekben a foglalkozásokon és a rendszeres környezetvédelmi tevékenykedtetés során is.

Humán erőforrások:

A nevelő testület elfogadja, és magáénak vallja az egészséges életvitelre és környezetbarát gondolkodásra nevelés alapelveit. Az óvodapedagógus feladata, hogy segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatban és a környezet alakításában.

A tágabb és szűkebb környezet közvetlen, tapasztalati úton történő megismerésével lehet elérni, hogy a gyermek tisztelje a környezetét, és bátran alakítsa azt anélkül, hogy kárt okozna benne.

Nevelési célunk, hogy az óvodáskorú gyerekek környezettudatos viselkedését megalapozzuk. Ebben a folyamatban a gyerekeket körülvevő felnőttek, a szülő, a pedagógus, a dajka példája elengedhetetlen.

Az intézmény személyi összetétele:

1 fő	Intézményvezető
4 fő	Óvodapedagógus
3 fő	Dajka
1 fő	Konyhás
1 fő	Pedagógiai asszisztens

Az egészségnevelést segítő külső szakemberek:

Gyermekorvos
Védőnő
Logopédus

Tárgyi feltételek:

Intézményünkben 3 csoport működik. Csoportszobáink tiszták, esztétikusak, a gyermek életkori sajátosságainak megfelelő minden terem, öltöző, mosdó. Felszereltségük jó, folyamatosan fejlesztjük azokat.

Tárgyi eszközök, játékok, szemléltető és szakmai eszközök, tekintetében óvodánk jól felszerelt. Rendelkezésre áll az előírt eszköz, ill. felszerelés, ami a pedagógiai program végrehajtásához szükséges.

Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon alakítottuk ki, hogy szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfeleljen testméreteinek, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. Lehetővé teszi mozgás-és játékgényük kielégítését, és a gyermekeket, harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal veszi körül.

3. A KÖRNYEZETI ÉS EGÉSZSÉGNEVELÉSI INTÉZMÉNYI ALAPELVEK, CÉLOK

HOSSZÚ TÁVÚ CÉLJAINK

Rendszerszemléltre nevelés elve

Tegyük képessé a gyermeket arra, hogy a megszerzett ismereteiket össze tudják kapcsolni az életben tapasztalt valós dolgokkal, lássák meg a problémákat és az azok közötti összefüggéseket, keressenek választ, megoldást azokra.

Természet és társadalom harmóniájának elve

(Tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés)

Alapozzuk meg gyermekeinkben a természet, az épített és társadalmi környezet- benne az ember-harmóniájának megőrzését szolgáló szokásrendszert (értelmileg, érzelmileg, erkölcsileg, esztétikailag). Felelős, elkötelezett, környezettudatos és kulturált magatartással működjenek közre a szülőföld, a lakóhely, az óvoda esztétikus környezetének kialakításában, megőrzésében.

Fenntarthatóság elve

Alakítsuk ki gyermekeinkben a szűkebb és tágabb környezetért felelős, aktív, együttműködésre alapozott magatartásformákat, életvitelt, a jövőre, a fenntarthatóságra irányuló személyes attitűdöket.

Testi- lelki egészség elve

Az intézmény minden dolgozója törekedjen a komplex testi- lelki- szociális értékek védelmére, az ökológiailag fenntartható, egészséges élő és élettelen környezet kialakítására. Tudatosodjon gyermekeinkben, hogy az egészség érték- tenni kell érte. Értsék meg az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságát. Alakuljon ki gyermekeinkben az egészséges életmód utáni igény.

Társas készségek fejlesztésének elve (tolerancia és segítő életmód)

Ismertessük meg gyermekeinkkel a konfliktuskezelés, együttműködési készség, döntési képesség, érzelmi, indulati állapot, kapcsolati zavarok kezelésének, fejlesztésének módszereit a foglalkozások, és szabadidős-tevékenységek nyújtotta lehetőségek maximális kihasználásával. Alakuljanak ki gyermekeinkben a társas környezetükre és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek.

Foglalkozásközi integráció elve

Legyünk képesek a különböző ismeretek anyagát összekapcsoló, harmonizáló pedagógiai módszerek alkalmazására, a környezeti és egészségnevelés kapcsán a pedagógusok közti együttműködés új formáinak, módszereinek alkalmazására.

RÖVID TÁVÚ CÉLJAINK

- Az egészséget támogató, biztonságos, esztétikus munkakörnyezet kialakítása és védelme.
- Környezettudatos magatartásformák kialakítása
- Alapvető higiéniai normák megismertetése és betartatása.
- Helyes napirend és életrend kialakítása.
- Az étkezési kultúra fejlesztése, az egészség tudatos táplálkozás szorgalmazása.
- A szabadidő hasznos eltöltése.
- Testi-lelki egészségvédelem a gyermekek és dolgozók körében.

4. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS FELADATATAI

- Szomatikus egészségfejlesztés (egészséges életmódra nevelés)
- Pszichohigiénés egészségfejlesztés (lelki egészségfejlesztés)
- Szociohigiénés egészségfejlesztés

• Szomatikus egészségfejlesztési feladatok

Általános cél és feladat:

A szomatikus nevelés felöleli a test, a szervezet megismerésére, és megismertetésére vonatkozó nevelési feladatot, mint az egészség megvédésének, a tudatos egészségvédő magatartás ismereti alapját, továbbá a mentálhigiénét és a mozgásszokások alakítását.

Óvodai nevelésünk megvalósítja az Óvodai nevelés országos alapprogramjában megfogalmazottakat, valamint felöleli a gyermek egészségvédelmét, egészségfejlesztését, az élet és a testi épség megőrzését.

A szomatikus nevelés területei

- személyi higiénia fejlesztése
- környezeti higiénia fejlesztése
- az egészséges táplálkozás igényének kialakítása
- a betegségek megelőzésére nevelés
- napi rendszeres testmozgás, testedzés
- balesetek megelőzésére nevelés, elsősegélynyújtás

Személyi higiénia fejlesztése:

A személyi higiénés nevelés magában foglalja a gyermek testi gondozását, testi szükségleteinek kielégítését és a testi épség védelmét. Ezen a test tisztán tartását értjük, a bőr,

fogak, szájüreg, haj, érzékszervek, körmök ápolását. A legintimebb higiénés tevékenységet, a WC-használatát és a WC-papír használatát.

Fontosnak tartjuk még az egészséges ruházat és helyes öltözködés szokásának alakítását, valamint ruházat higiéniját, tárolási feladatait.

Célunk: a személyi higiénia iránti igény kialakítása, a gyermekek egészségének, testi épségének védelme

Feladatunk: az alapvető higiéniai tennivalókra való szoktatás, gyakoroltatás, ellenőrzés és folyamatos korrekció.

A feltételek biztosítása:

Minden gyermek számára biztosított a saját személyi felszerelés- jellel ellátott törölköző, fésű, fogmosó felszerelés, tornafelszerelés, ágynemű.

A gyermek öltözőkben minden gyermek rendelkezésére áll jellel ellátott rész, ahol a saját ruházat, váltóruha, cipő tárolása megoldott.

Tisztálkodáshoz rendelkezünk elegendő számú, a gyerekek méretének megfelelő mosdókagylóval, folyékony szappantartóval, körömkefével.

A gyermekmosdókban biztosított az elegendő számú gyermek-méretű WC.

A gyermekek számára biztosított orrtörüléshez, orrfújáshoz a mindig elérhető helyen lévő papír zsebkendő, melynek higiénikus tárolására szintén gondot fordítunk.

A nap bármely szakában minden gyermek számára rendelkezésre áll a vízfogyasztás lehetősége, melyhez a jellel ellátott poharakat elérhető helyen találják. Járványos időszakban fokozottan figyelünk a higiéniai szabályok betartására.

A gyermekek a napi első csoportba lépés előtt kezet mosnak.

Csapadékos időjárás esetén a szülők lábszákat használnak.

Környezeti higiénia fejlesztése

Az egészségnevelés feladatai csak egészséges óvodai környezetben valósulhatnak meg, melynek színterei a csoportszoba és kapcsolódó helyiségek, valamint az óvoda udvara.

Célunk a környezeti higiénia iránti igény, fogékonyság kialakítása a gyermekekben, a környezettudatos, környezetbarát életvitel megalapozása.

Feladatunk az óvoda és szűkebb környezetünkben jelentkező környezetvédő tennivalók felismertetése, pozitív viszony kialakítása környezetünkkel és a környezetvédő magatartás szokásainak kialakítása. Példamutatással, a munkába történő bevonással, gyakoroltatással a helyes környezeti higiénés tevékenységre szoktatás.

A feltételek biztosítása

Lehetőségeinkhez mérten feladatunk a gyermekek környezetének optimális kialakítása, elrendezése mellyel a tevékenységekhez szükséges elegendő helyet biztosítjuk.

A gyerekek környezetében lévő, és a gyerekek által használt berendezési tárgyak megfelelnek testméreteiknek, ugyanakkor stabilak, biztonságosak, könnyen tisztán tarthatók.

Az eszközök, játékok tárolásának feltételei adottak, tisztán és rendben tartásukat folyamatosan elvégezzük.

A helyiségekben folyamatosan biztosítjuk rövid, gyakori szellőztetésekkel a természetes levegőcserét.

Gondoskodunk a helyiségek megfelelő mesterséges és természetes megvilágításáról.

A rendszeres takarítás, portalanítás és porszívózás mindenki számára elemi követelmény. Az egészségre ártalmas anyagokat a gyermekektől jól elzárható helyen, az előírásoknak megfelelő módon tároljuk.

Az óvoda udvarának rendszeres és előírásoknak megfelelő karbantartásáról gondoskodunk biztosítva a szilárd burkolatok balesetmentességét, a füves részek gondozását.

Az udvari homokozót rendszeresen karbantartjuk, a homokot rendszeresen cseréljük.

Az egészséges táplálkozás igényének kialakítása

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 50. § (3) bekezdése előírja, hogy a gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésben, az élettani szükségleteknek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani. Az élettani szükségletnek megfelelő étrend biztosításához a táplálkozás- egészségügyi előírások kidolgozása az OÉTI feladata. Az OÉTI elkészítette a táplálkozástudomány mai állásának megfelelő táplálkozás, a rendszeres étkezést biztosító, szervezett ételmezési ellátásra vonatkozó ajánlást. Az ajánlás hatálya kiterjed valamennyi közétkeztetést nyújtó szervre. A közétkeztetők feladata ezen ajánlás szerint az élettani energia- és tápanyagigényeknek megfelelő összetételű és jellegű táplálék biztosítása. Intézményünk szerves részét képezi a Főzőkonyha, ahol ételmezésvezető irányításával készítik az ételeket. Kiszállítás után óvodánk tálalókonyhájában történik meg az adagolás és a tálalás előkészítése. Diétás étkezést igénylő gyermekek számára biztosítjuk a megfelelő allergén mentes ételeket/külső beszállító/.

Óvodában nem az étel elkészítése, hanem az étkezés lebonyolítása alkotja az óvodapedagógus egészségnevelési feladatait- így az étkezés előkészületeinek lebonyolítása az egészséges táplálkozás megkedveltetése, új ízek, ételféleségek megismertetése.

Célunk, hogy egészségesen táplálkozó felnőtt váljék gyermekeinkből, és a korszerű táplálkozás iránti igényt felkeltsük bennük.

Feladatunk a megfelelő étkezési szokások kialakítása, egészséges táplálkozásra nevelés, és a helyes táplálkozásból eredő egészségmegőrző tevékenység.

További fontos feladatunk a családdal való szoros együttműködés kialakítása az egészséges táplálkozás szokásainak terén.

A feltételek biztosítása:

A gyermekekkel közösen végzett előkészületek során biztosítjuk a kulturált étkezés feltételeit a szükséges eszközök (tányérok, evőeszközök, poharak, terítő, szalvéta) megfelelő méretben és mennyiségben elérhető helyen, biztonságosan tárolva rendelkezésre állnak. A feltálatl ételek elnevezését megtanítjuk a gyerekeknek, egy-egy ismeretlen étel bevezetésénél gondolunk arra, hogy a gyermek először kóstolja meg, így kedvcsináló ismereteket nyújtunk az ételről.

Nem erőltetjük az ételt, de kínálunk, ezzel igyekszünk megszerettetni az új ízeket.

Megismertetjük a gyermekeket a természetes vitaminforrásokkal, gyümölcsökkel, zöldségfélékkel, a különböző ásványi anyagokban gazdag növényi magvakkal.

Az egészséges táplálkozás megkedveltetése érdekében a szülők támogatásával zöldség és gyümölcsnapokat szervezünk a csoportokban.

Biztosítjuk a nap bármely szakában a folyamatos folyadékpótlást.

Fokozott figyelmet fordítunk a gyerekek (közvetett módon a családok) étkezési szokásaira, Táplálkozási rendellenesség –túlsúlyos, kórosan válogatós gyerekeknél a családdal való együttműködés fontosságát tartjuk szem előtt.

A betegségek megelőzésére nevelés

Kiemelt óvónői feladat a fertőző betegségek megelőzésére nevelés. A megelőzés alapja a személyi higiénia betartása, a rendszeres kézmosás, zsebkendő használat, a közös használati tárgyak, játékszerek tisztántartása.

Célunk az egészségvédő jó szokások kialakítása.

Feladatunk ismeretek közlésével, a helyes magatartás begyakoroltatásával a gyerekek felkészítése a gyakrabban előforduló betegségek megelőzésére, a védekezéshez szükséges magatartásformák begyakorlása.

A feltételek biztosítása:

A minden gyermek számára biztosított a jellel ellátott egyéni tisztálkodási eszközöket (törölköző, fogkefe, fogmosó pohár, fésű) melyek tisztításáról, fertőtlenítéséről rendszeresen, szezonális betegségek időszakában fokozottan figyelünk, elhasználódás esetén gondoskodunk pótlásukról (pl. fogkefe.)

A higiénés szabályok betartásával, a betegségek megelőzésével kapcsolatos helyes magatartási szokások begyakorlásával biztosítjuk a gyermeki szervezet általános védekezőképességének fokozását, a betegségmegelőzést.

Szezonális fertőző betegségek megelőzésére- intézményünk - vitaminban gazdag zöldségeket és gyümölcsöket biztosít, hangsúlyozzuk ezek fogyasztásának fontosságát. Ebben az időszakban a higiéniai szabályok betartására fokozottan odafigyelünk. (intenzív szellőztetés, zsebkendőhasználat, fertőtlenítés... stb.)

A betegségek megelőzése érdekében az évszakoknak megfelelően megteremtjük a gyermekek edzéséhez, rendszeres mozgáshoz szükséges feltételeket, minden adódó lehetőséget kihasználunk a levegőzésre, sétára, kirándulásra.

Az egészséges gyerekek védelmében az óvodában észlelt megbetegedéskor a gyermeket elkülönítjük, és gondoskodunk róla, hogy minél előbb megfelelő ellátásban részesüljön. A betegségből történő felgyógyulásakor a közösségbe való visszatérés szabályait érvényesítjük.

Rendszeres kapcsolatot tartunk fenn az óvoda védőnőjével, indokolt esetben többszöri szűrést iktatunk be (pl. fejtetvesség)

A mindennapi mozgás megvalósítása

A modern kor és az azzal együtt járó technológiák a felnövekvő nemzedéket mozgásszegény életmódra kényszerítik. A fizikai teljesítmény romlása hosszú távon a szellemi képességek hanyatlásához vezethet.

Ennek megakadályozása, a gyerekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése érdekében óvodánk biztosítja a mindennapi mozgást. A mozgás sokoldalú tevékenység és feladatrendszere az egész óvodai életünket átszövi. A mozgásos versengések során a gyermekek átéli a sikert és a kudarcot egyaránt. Így tanulják ezek kezelését is. A közös örömmel végzett mozgás közben társas kapcsolataik is kiszélesednek.

E nevelési terület a mozgásszervek alakítását, alapvető mozgáskészségek kimunkálását, az önálló testedzésre történő nevelést, a változatos mozgástevékenységek megvalósulását jelenti. Magába foglalja a szervezet edzését, a hideghez, meleghez való szoktatást, a fokozatos fizikai megterhelést, az óvodai testnevelés foglalkozásokat.

Célunk a testmozgás, a szabadban való tartózkodás igényének felkeltése, rendszeres testedzés szokássá alakítása, az egészséges életvitel megalapozása.

Feladatunk a gyermekek mozgásigényének kielégítése, a természetes mozgáskedv megőrzése, a szervezet edzése, a rendszeres kondicionálás, ezen belül a testi erő és állóképesség fejlesztése, az időjáráshoz való alkalmazkodás és a teherbíró képesség fejlesztése.

A feltételek biztosítása:

A tornára, a játékos mozgásra teremben és szabad levegőn, eszközzel és eszköz nélkül, spontán vagy szervezett formában minden nap lehetőséget biztosítunk.

Folyamatos feladatunk a mozgásos tevékenységek pozitív megerősítése, a szükséges és elégséges szabályok megtanítása, valamint a gyerekek teherbíró képességének, fizikai fejlődésének, ügyességének, állóképességének nyomon követése.

A mozgásos tevékenységek szervezésénél a legfőbb alapelveket érvényesítjük, így az életkori sajátosságokat és az egyéni képességeket messzemenően figyelembe vesszük. Lehetőség szerint szabadban szervezzük ezeket a tevékenységeket, és legnagyobb részben mozgásos játékok keretében valósítjuk meg, a feladatok fokozatos nehezítésével.

Fokozottan ügyelünk a gyermekek biztonságérzetének kialakítására, a balesetvédelmi és higiéniai szabályok betartására. Elegendő, átlátható helyszín, biztonságos eszközök, jó szellőztetés, tiszta padló.

Figyelemmel fordulunk a betegségből lábadozó, gyenge fizikumú gyerekek foglalkoztatására, illetve a kiemelt figyelmet igénylő gyerekekre.

A mozgásos játékok fejlesztik:

a gyermekek természetes mozgását és testi képességeit, mint erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés, kedvezően befolyásolják a gyermekek teljesítő képességét, felerősítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatékonyságát,

Az egészségfejlesztő testmozgás hatékonysága érdekében az alábbi egészségügyi és pedagógiai szempontok figyelembe vétele szükséges a konkrét feladatok megszervezése során:

Lehetőség szerint minden gyerek minden nap vegyen részt a szervezett mozgásban
Az eltérő adottságú gyerekek számára is jelentsen sikerélményt a testmozgás (pozitív megerősítés)

Érvényesüljön a sport személyiség és közösségfejlesztő hatása

A testmozgás az életkori sajátosságok figyelembe vételével játékos, táncos elemeket is tartalmazzon

A mindennapi mozgás az életminőség javítását szolgálja

A napi tevékenység részeként 10-20 perces frissítő mozgás a szabadban

Tudatos, a nagymozgások, finommotorika, egyensúlyérzék fejlesztésére, a tér mozgásos megismerésére irányuló mozgások

Kondicionális (erő, gyorsaság, állóképesség) és koordinációs képességek fejlesztése

A prevenció torna biztosítása, orvosi szakvélemény alapján heti egy alkalommal.

A mozgásos játékeszközök biztonságos használatának életkori szinten történő megismertetése

Szülők bevonása a mozgásos tevékenységekbe (sportnap, egészségvédelmi napok)

Balesetek megelőzésére nevelés és elsősegélynyújtás

Nem elég az egészséget megvédeni, de a váratlan események, balesetek megelőzésével az életet is szükséges védeni. Mivel az óvodás korú gyermekeknek életkori sajátosságából eredően nincs veszélyérzete, ezért a mi feladatunk testi épségük megőrzése, és figyelmük ráirányítása a környezet veszélyeire.

Gyermekbalesetnek minősül minden olyan baleset, ami akkor történik, amikor a gyermek az óvoda felügyelete alatt áll. A gyermek testi épségének megővására és erkölcsi védelméről történő gondoskodás az óvodába történő belépéstől annak jogszerű elhagyásáig terjed, valamint az óvodán kívül tartott programok ideje alatt.

Célunk a gyermekek egészségének és testi épségének védelme.

Feladatunk egészségvédő, balesetmegelőző ismeretek, egészségvédő készségek kialakítása, gyakorlása, ellenőrzés, folyamatos korrekció.

A feltételek biztosítása:

Év elején és a továbbiakban szükség szerint megbeszéljük az óvoda belső és külső terének balesetvédelmi szabályait, a helyes és helytelen viselkedésmódokat.

Megismertetjük gyermekeinkkel azokat a helyes magatartási formákat, amelyek betartására a balesetek elkerülése végett szükség van.

Megismertetjük gyermekeinkkel a játék és taneszközök, valamint a tevékenységek során használt egyéb eszközök biztonságos használatát. Ezen eszközök használatának biztonságossá tétele gyakorlással történik olló, tű, kés, villa-.

A közlekedés szabályainak megismertetését séták során a valós környezetben ismertetjük meg a gyerekekkel, szituációs, valamint szabályjátékok során gyakoroljuk.

Az előírt szabályzók betartásával gondoskodunk az óvodában használatos vegyszerek zárható szekrényben történő elhelyezéséről, és minden egyéb, a balesetvédelmi és tűzvédelmi utasításban foglalt tudnivaló betartásáról.

Ez minden óvodai dolgozó kötelessége!

Az óvoda, és az óvodapedagógus feladatai:

- A 20/2012. (VIII.31.) rendelet 168. §-a rögzíti, hogy a nevelési-oktatási intézményben a nyitvatartási időben biztosítani kell a gyermekek, tanulók felügyeletét, védelmét, figyelemmel a baleset-megelőzés szempontjaira.
- Olyan környezetet kell teremteni, amely alkalmas a balesetbiztonsággal kapcsolatos szokások, magatartási formák kialakítására, és fejleszteni kell a gyermek, a tanuló biztonságra törekvő viselkedését.
- Amennyiben az óvodában baleset történik, az elsősegélynyújtást követően azonnal mentőt, orvost kell hívni, illetve a szülőt értesíteni kell.
- Az óvoda alapidokumentumaiban rögzíteni kell az intézményi védő, óvó előírásokat.
- A nevelési-oktatási intézményben bekövetkezett tanuló- és gyermekbaleseteket nyilván kell tartani. A nyolc napon túl gyógyuló sérüléssel járó tanuló- és gyermekbaleseteket haladéktalanul ki kell vizsgálni.
- Az intézménynek meg kell tenni a szükséges intézkedéseket a hasonló balesetek megelőzésére.

II. Pszichohigiénés egészségfejlesztés

A testi, lelki mentális egészség fejlesztésének célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermekek környezetéhez történő alkalmazkodást, és pozitív hatást gyakoroljon a gyermek személyiségének fejlődésére. A református értékrend, a hitre jutás érzelmi biztonságot ad a gyermekek számára, pozitív személyiség kialakulását erősíti

A Nkt.62.§ (1) bekezdés g) pontja értelmében a pedagógus kötelessége, hogy a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében megtegyen minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő- és szükség esetén más szakemberek- bevonásával.

A lelki egészségfejlesztés az óvodai nevelés mindennapos gyakorlatában nem tekinthető különálló feladatnak, hanem minden egyes nevelési mozzanatnak szerves része. A lelki egészség érdekében törekszik az optimális napirend, a szellemi munka higiénéjének megvalósítására, továbbá az egészséges életmód elveinek megfelelő életvitel igényének kialakítására.

Általános cél olyan személyiség szerkezet fenntartása, mely alkalmassá teszi társadalmi feladatainak maradéktalan teljesítésére, miközben önmagával belső harmóniára és környezetével (természeti és társadalmi) pszicho szociális egyensúlyra törekszik.

Feladata a gyermekek szociális biztonságának, adottságainak, képességeinek, törekvéseinek, személyiségtulajdonságainak szabad kibontakozásának elősegítése, a tartós pszichés stressz feldolgozását, a harmonikus társkapcsolatok és az empátiás készség alakítását.

A pszicho higiénés egészségfejlesztés területei

- Egészséges életvezetés
- Stressz elhárítás
- Egészségre káros szokások megelőzése
- Érzelmi nevelés
- Hitéleti nevelés

Egészséges életvezetés

Az egészséges életvezetés óvodai tartalma az egészséges életmód szabályainak megtartását, a társas kapcsolatok zavarainak megelőzését, a korai prevenciót és az egészségtelen szokások korrekcióját jelenti.

Célunk, megóvni a gyermeket az idegrendszerére ható káros hatásoktól.

Feladatunk az egészséges személyiségfejlődés biztosítása a gyermek idegrendszerének és lelki életének megóvása a káros hatásoktól, az idegrendszeri-pszichés túlterheléstől, kimerültségtől.

A feltételek biztosítása:

Óvodai napirendünk kialakításánál minden esetben arra törekszünk, hogy biztosítsa a folyamatosságot, ugyanakkor rugalmas legyen.

A napirend egyes tevékenységei biztosítják a gyermekek számára a cselekvés és a pihenés lehetőségét.

A rendszeresen visszatérő és ismétlődő tevékenységek érzelmi biztonságot jelentenek a gyermekek számára.

Törekszünk a kiegyensúlyozott társas kapcsolatok kiépítésére és megőrzésére, az antiszociális viselkedésmódokat igyekszünk megelőzni és kirekeszteni (düh, harag, agresszió) Minden adódó lehetőséget kihasználunk, mellyel a családi életre nevelést segítjük elő, így a családi munkamegosztás fontosságára, az apai és anyai hivatás szépségét emeljük ki.

Stressz-elhárítás

A stressz a szervezetnek a külső ingerekhez való alkalmazkodó képessége, amely véges és kimeríthető. Elhárításának fontossága a károsodást előidéző, idegrendszert megterhelő, viselkedési zavarokat, pszichoszomatikus panaszokat okozó hatások elhárításában rejlik.

Célunk az idegrendszeri,- lelki egészségvédelem.

Feladatunk a stresszhelyzetek kiküszöbölése a stressz - hatások és helyzetek elkerülésével, illetve a stressz- hatások kompenzációja.

A feltételek biztosítása:

Törekszünk rá, hogy az óvoda külső és belső terei biztonságot sugározzanak, berendezési tárgyai a gyerekek méretéhez igazodjanak.

Igyekszünk kiküszöbölni minden zavaró ingert, mint a folyamatos erős zajforrás, vibráló fény. Napirendünk minden esetben biztosítja a rendszerességet és a rugalmasságot. Kerüljük a sűrűtést és a várakozást.

A konfliktusokat igyekszünk csökkenteni, kizárjuk a megkülönböztetést és az agressziót. Nevelési elveink között kiemelt szerepet kap a beszélgetés, meghallgatás, személyre szóló figyelem.

Egészségre káros szokások mellőzése

A pszichohigiénés nevelési feladatok körébe tartozik az egészségre káros szokások (alkoholfogyasztás, dohányzás), az indokolatlan mértékű gyógyszerfogyasztás és az egyre terjedő drogfogyasztás, az elhízás és a cukorbetegség megelőzése.

Célunk, hogy olyan egészségvédő modellt ismertessünk meg a gyermekekkel, mely későbbi életük során megvédi őket a káros szenvedélyektől.

Feladatunk, hogy a gyermekek megismerjék az egészség megvédéséhez, megerősítéséhez vezető tevékenységeket, a helyes táplálkozás a testedzés, a személyi és környezeti higiénia fontosságát.

Legjobb propaganda a jó példa, a helyes életvitel és harmonikus, derűs létünk.

Érzelmi nevelés

Az óvodás korú gyermek jellemző tulajdonsága, a magatartás érzelmi vezéreltsége. Ezért elengedhetetlen, hogy az óvodai élet során biztonság, otthonosság, derűs, szeretetteljes keresztyén szellemiségű légkör vegye körül.

Célunk állandó értékrendünk megteremtésével az elvárt érzelmi, erkölcsi és közösségi normáknak megfelelő személyiségjegyek, viselkedési formák kialakítása.

Feladatunk a gyermek képességeinek fejlesztésével optimális érzelmi és szociális attitűd megalapozása. A szeretet, a tisztelet közvetítésével érzelmi biztonság megteremtése, mely elősegíti az önbizalom, a pozitív én-kép kialakulását.

A feltételek biztosítása:

Kiemelt feladatunk a gyermekek beilleszkedési képességének elősegítése, csoportba történő integrációja.

Különös gonddal figyelünk a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű gyerekek beilleszkedésére.

A csoportban történő alkalmazkodás képességének fejlesztése fontos feladat, ilyen az egészségvédő, szabálykövető magatartás, a természeti és társadalmi feltételekhez alkalmazkodó viselkedés kialakítása, az emberi kapcsolatok tiszteletben tartása, az udvarias viselkedés, az együttműködés elfogadása.

Teljes óvodai nevelésünket áthatja a gyermek-felnőtt tiszteletre épülő bizalmas, tapintatos és elfogadó viselkedése és a szeretet.

Törekvünk, hogy a gyermek-gyermek kapcsolatban is jelen legyenek ezek az értékek.

III. Szociohigiénés egészségfejlesztés

A szociohigiénés egészségfejlesztés az egészségnevelésnek a társas együttélésből adódó feladatait öleli fel. A társas, közösségi együttélésközös értékrend, közös cél és cselekvés jellemzi. Az óvoda a család mellett a kisgyermek első szervezett közössége, amely szociális nevelő funkciója körében a társas-társadalmi életének beszabályozását végzi.

Célunk, hogy a gyermeket a közösségbe való befogadásra, egyenértékű emberként való elfogadásra készítse elő, szeretetteljes együttműködésben együttműködésbe való részvétellel nevelje.

Feladatunk, hogy zavartalan, kiegyensúlyozott pedagógiai légkörben harmonikus kapcsolatok alakítása az egyén és a közösség között, a konfliktusok megoldása a személyiség kreatív kibontakoztatásával megfelelő mintát követve- utánzás, azonosulás, belsővé válás után ösztönzéssel, motivációval olyan szokások kialakítása, melyek segítik a más társadalmi közösségbe való beilleszkedést.

A szociohigiénés egészségfejlesztés területei:

- Esélyegyenlőség biztosítása és integráló nevelés
- Egészségpropaganda

Esélyegyenlőség biztosítása és integráló nevelés

Célunk a gyerekek közösségbe való befogadása, egyenértékű emberként való elfogadása, szeretetteljes együttműködésben való óvodai légkör megteremtése.

Az óvodai integrált nevelés célja, hogy az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazott lehetőségek alapján a 3-7 éves integrálható Sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési és magatartás zavarral küzdő gyerekek számára a normál óvodai nevelés során részükre folyamatos és elégségesen biztosított speciális fejlesztés mellett a gyermeki jogokat gyakorolva szociálisan, értelmileg, érzelmileg az iskolai életre érette váljanak.

Feladatunk az óvodapedagógus részéről a máságnak a gyermekközösség irányába történő elfogadtatása, minden gyermeket ugyanazok a jogok illetik meg, származására, nemére, nemzetiségére, vallására, testi-lelki sérüléseire tekintet nélkül!

Az óvodai nevelés azon sajátos nevelési igényű gyermekek részére nyújt adekvát fejlesztési lehetőséget, akiknek lemaradása olyan mértékű, hogy a közösségi nevelés feltételei között a beilleszkedésre képesek, ismereteik, jártasságaik, készségeik fejleszthetők.

A feltételek biztosítása:

Biztosítjuk a biztonságos, szeretetteljes légkört, és az önérvényesítés helyes szabályainak kialakításán túl az egymáshoz való alkalmazkodás helyes módját következetesen betartjuk. Törekszünk arra, hogy a szervezett óvodai programokban minden gyermek hasonló jogokkal vehessen részt, ennek segítése minden óvodapedagógus feladata.

A törvényben megfogalmazottak szerint nyitottak vagyunk az integráló nevelés feladataira, intézményünk objektív lehetőségeit szem előtt tartva.

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált neveléséhez a megfelelő szakemberek segítségére számítunk.

Egészségpropaganda

Az egészségpropaganda az egészségpolitikai intézkedések széles körű terjesztését, a szociálpolitikai határozatok, döntések megértését, megkedveltetését, a megvalósításra irányuló mozgósítást jelenti. Ez valamint, az egészségügyi ellátás időben történő igénybevételére való mozgósítás, illetve felesleges igénybevételének elkerülésére irányuló felvilágosítás a feladata.

A betegségek korai felismerése, a szűrővizsgálatokra történő mozgósítás, az időszakos és rendszeres gondozás igénybevétele az egyén és a társadalom egészség-védelmének, az egészségfejlesztésnek a feladata.

Az óvodában az egészségpropaganda elsősorban a szülők felé irányul segítségével az óvoda valamint a szülői ház egészségnevelésének összehangolására törekszünk (pl: dohányzás, drog,

alkoholizmus elleni propaganda, a szív védelme, az egészséges táplálkozásra való figyelem felhívás, stb ...).

Célunk a betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése.

Feladatunk modell értékű felnőtt viselkedési minta nyújtása, egészségpropaganda a szülők körében- az egészségesebb választására való törekvés képességének fejlesztése.

RENDSZERES EGÉSZSÉGÜGYI VIZSGÁLATOK, SZŰRÉSEK

A gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezése az intézményvezető feladata az SZMSZ –ben leírtak alapján. Lehetőség szerint évente egyszer fogászati és általános szűrővizsgálat megszervezése javasolt.

A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ LEGFONTOSABB FELADATOK, TEVÉKENYSÉGEK

Feladat	A tevékenység tartalma:
Természeti környezettel kapcsolatos anyag feldolgozása foglalkozásokon képességfejlesztő tevékenységgel	<ul style="list-style-type: none"> - A természet folyamatos megfigyelése az évszakok változásával kapcsolatban. - Az időjárás jellegzetességeinek követése. - Hazánk növény és állatvilágának bemutatása. - Gyümölcsök, zöldségek megismertetése, megszerettetése. - Természetvédelmi jeles napok megünneplése. - Ismerkedés saját testünkkel, testrészek, érzékszervek funkcióinak megismertetése.
Társadalmi környezettel kapcsolatos anyag feldolgozása foglalkozásokon képességfejlesztő tevékenységgel	<ul style="list-style-type: none"> - Lakóhelyünk megismerése - Nemzeti ünnepeink, hagyományaink megismerése, megünneplése. - Orvos gyógyító munkájának megismerése, látogatás a gyógyszertárba. - Könyvtárlátogatás - Lakóhelyünk templomának megismerése - A közlekedés szabályainak megismerése, közlekedési eszközök.
Személyes higiéné elsajátítása	- Helyes szokások kialakítása az étkezések, az öltözködés, a tisztálkodás, a testápolás és az illemhely használatával kapcsolatban.
Egészséges étkezés	- A gyermekek friss gyümölcsöket és zöldségeket fogyaszthatnak minden nap.
Az egészséget befolyásoló környezeti tényezők felismertetése	<ul style="list-style-type: none"> - A rossz minőségű levegő, a szmog megismertetése, okai. - A vízszennyezés következményeinek bemutatása.

A sokoldalú mozgás lehetőségének biztosítása	<p>e) Hetente kötelező szervezett mozgás a csoportokban, ahol megvalósul az eszközökkel végzett képességfejlesztés.</p> <p>f) Mindennapi mozgás beillesztése a napirendbe.</p> <p>g) Mozgással kísért énekes játékok, drámajátékok szervezése.</p> <p>h) évente egy alkalommal vízhez szoktatás szervezése</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - Udvari mozgás, szabad játék az udvari játszóeszközök felhasználásával. - Élményszerző séták és kirándulások az óvoda szűkebb és tágabb környezetében
Környezettudatos életmód elemeinek szocializációja	<ul style="list-style-type: none"> - Természetbarát anyagok használatának megismertetése. - Természeti környezetünk védelme, óvása. (szemétszedés, madáretetés stb.) - Energiatakarékosság (víz, villany) fontosságának folyamatos hangsúlyozása.
Csoportszoba, öltözők, folyosók mellékhelyiségek, udvar tisztasága	<ul style="list-style-type: none"> - Az óvoda helyiségeinek takarítása napi rendszerességgel, illetve szükség szerint gyakrabban. (dajkák) - Mellékhelyiségek folyamatos fertőtlenítése tisztántartása, tisztálkodási szerek biztosítása. - Törölközők, ágyneműk rendszeres mosása a szülők feladata. - Az udvar tisztántartása, gondozása, évszaknak megfelelő feladatok ellátása mindennapi feladat. (seprés, lombgyűjtés, fűnyírás, locsolás, homokozók karbantartása, hó eltakarítás, balesetmentesítés)
Kirándulások szervezése	<ul style="list-style-type: none"> - Évszakonként rövid kirándulások az óvoda közelében. - Évente két nagy kirándulás szervezése a szülőkkel közösen.
Az óvodán kívüli ismeretterjesztés lehetőségeinek kihasználása	<p>A városban szervezett rendezvények látogatása. Állatkerti látogatások Erdei iskolai kirándulások</p>
Hulladékgyűjtés	<ul style="list-style-type: none"> - A csoportokban megismertetjük a gyermekekkel a szelektív hulladékgyűjtést, az ehhez használatos színes konténereket.
Baleset megelőzési intézkedések	<p>Minden csoportban rendszeresen balesetvédelmi oktatást tartunk a gyermekeknek. Elsősegélynyújtás tárgyi és személyi feltételeinek biztosítása.</p>

KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM

A külső világ tevékeny megismerése

„A környező világ iránti érdeklődésünk velünk születik. Születésünk pillanatától egy bonyolult és elkápráztató világ felfedezői vagyunk. Vannak emberek, akikben ez a szenvedély az idők múlásával, vagy az élet megpróbáltatásai közepette kihűl, de vannak szerencsések, akiket életük végéig hevít.”

(Gerald Durrell)

Az Isten által teremtett világ az, ami a legközelebb áll az emberhez, s megfelelő alapot teremt a fejlődéshez. A fenntartható fejlődésért való felelősség vállalását megalapozó nevelés megvalósítása nevelőtestületünk feladata.

Nevelésünk alapvető színtere, szűkebb és tágabb környezetünk. Naponta változó csodái, gazdagsága változatos lehetőséget biztosít a játékhoz, munkához és a tanuláshoz egyaránt. Környezeti nevelésünk egy nyitott, sokoldalú, minden irányból építkező rendszer. Nincsenek működési, alkalmazási megkötései, mégis van rendszere.

Környezeti nevelésünk alapozó jellegű, így meghatározó szerepet játszik az egyén környezet kultúrájának alakításában. A környezeti nevelésünk fontosságát, személyiségformáló, szokásalakító szerepét tekintjük nevelésünk egyik meghatározójának, a tevékenységeket (játék, mese-vers, énekes játék, rajzolás, mintázás, mozgás, hitéleti nevelés) is áthatja. Nevelésünket komplexitás jellemzi, mellyel megalapozzuk az óvodánkba járó gyermekek környezetben szerzett tapasztalatait, melyek ismeretté, majd életre szóló tudássá alakulnak. Az óvodáskor az érzelmek időszaka, az érzelem vezéreltség jellemző a gyermek személyiségére, az érzelmek határozzák meg a gyermekek kapcsolatát a környezettel és a benne élőkkel. Valljuk, hogy a keresztyén szellemiségben nevelődő, természetbarát gyermek csak természetet óvó környezetben nevelődhet.

Környezeti nevelésünk jellemzői:

- környezettudatos, környezetre figyelő keresztyén szellemiségű magatartás megalapozása
- azokat a szokásokat, magatartásformákat alakítjuk, amelyek a környezettel való harmonikus együttélést biztosítják a gyermek későbbi életvitelében.
- környezeti nevelésünk egyfajta környezeti kultúrára nevelés, amely kultúra magában foglalja a környezetre vonatkozó ismeretektől a környezetbarát életvitelig tartó teljes skálát.

Óvodánkban a környezeti nevelés a tevékenységformákon keresztül az óvoda mindennapjait áthatja. Céljaink elérése érdekében felhasználjuk a játékot, a kommunikációt, az anyanyelvet, a mozgást, a művészeteket, az attitűdök formálását és a kiszélesített értelemben vett tanulást is.

A tágra értelmezett tanulást a gyermek és környezete kölcsönhatásában értelmezzük, ahol a gyermeknek aktív, befogadó, konstruáló szerepe van.

Eredményét tekintve a tanulás a gyermekben nem elsősorban az ismeretszintjére, hanem a viselkedésére, magatartására, értékrendjére, attitűdjeire irányul.

Ebben a tanulási folyamatban fokozatosan megismerik a gyermekek önmagukat, társaikat, épített és természeti környezetüket.

Környezeti nevelésünk során megjelennek a különböző nevelési területek, integrálódnak és sajátos kölcsönhatásban felerősítik egymást, ennek lehetőségeit használjuk ki nevelésünk folyamatában.

Elsősorban a pozitív élményeket kiváltó tapasztalatszerzésre építünk, a játékban, a játékos megoldásokban mindez együtt megtalálható.

Az élményalapú, átéléses tapasztalatszerzésben fontos szempontnak tartjuk, hogy a gyermekeknek olyan tanulási helyzeteket teremtsünk, ahol természetes környezetben ismerkedhetnek meg az őket körülvevő világgal.

Környezeti nevelésünk területei, helyi értékek:

1. *A külső természeti környezet*

: természet, víz, levegő, talaj, állatok, növények, stb.

2. *A külső, az ember által alkotott, épített környezet*

: épületek, tárgykultúra, műemlékvédelem, téralkotás, az anyagok és eszközök ökológiája, környezetbarát szokások, hulladékkezelés, emberi kapcsolatok, városi környezet, stb.

3. *A belső természeti környezet: a „belső világ”:*

az egészséges életmód, a megfelelő napirend, az egészség megőrzését segítő szokások megalapozása, a helyes táplálkozás, a mozgás, stb.

4. *A belső személyes környezet*

: mentálhigiéne, a lelki egészség, önértékelés, énkép, keresztyén szemléletmód

E négy rész szorosan és szétválaszthatatlanul összetartozik, egymásra épülve adják meg a lehetőséget a környezeti nevelés helyszíneinek, „színtereinek” kiválasztására.

Környezeti nevelésünk szinterei:

- az óvoda belső tere
- a csoportokban található természetsarkok
- a közös és egyéni kirándulások és az ott gyűjtött „kincsek”
- az óvoda udvara
- a családi környezet.

A környezetvédelmi tapasztalatok szervezése:

- az élethez vízre, levegőre és táplálékra van szükség
- víz nélkül nincsen élet
- a hulladék, a szemét kezelése
- energia takarékos magatartás

- természetvédelem – védett fajok fogalma
- környezetvédelmi jeles napok
- kirándulások,
- munkajellegű tevékenységek a környezetvédelem területén.

„Nem az életnek, hanem a megszerzett élet által tanulunk”

/ Freinet /

CÉLUNK:

A személyiség kibontakozásában fontos szerepet játszik a természet közelség, az élet közelség, életszerűség, a munkálkodás, alkotás és a szabad önkifejezés. Becsüljük és óvjuk az Isten által teremtett természet értékeit. Nevelésünk célrendszere túlmutat az óvodáskoron. Környezetünk jelenlegi állapota szükségessé teszi a fenntartható fejlődésért való felelősségvállalás szemléletének megalapozását, amely gyermekeken keresztül fejt ki hatását a családon, a családon át a tágabb környezetre.

A megszerzett ismeretek oly mértékben interiorizálódnak, hogy azokat a gyermekek a lehető legtermészetesebb módon alkalmazzák a mindennapok során. Olyan pedagógiai folyamat kialakítása, amely elősegíti és megalapozza a gyermekek környezettudatos magatartását, életvitelét, életmódját.

Alakítani érzelmi viszonyulásukat, értékrendjüket, s képessé tenni a gyermekeket az együttműködésre, toleranciára, empátiára, a másság elfogadására.

Érzelmi, cselekvési, környezettudatos magatartási minták megalapozása. Tapasztalataik segítsék a környezetben való eligazodást, az értékek védelmét, a szülőföld és az ott élő emberek megismerését, szeretetét, tiszteletét. Olyan pedagógiai folyamat kialakítása, melynek során képesek elsajátítani, alkalmazni, a hulladékokkal, a hulladékszelektálással kapcsolatos ismereteket, szokásokat.

Óvodapedagógus feladatai:

- Biztosítsunk változatos tevékenységeket, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhetnek a természeti és a társadalmi környezetről.
- A természeti és társadalmi környezethez fűződő pozitív viszony alakítása.
- A gyermekek közvetlen környezetében lévő világ megismertetése, megszerettetése.
- Az élő és élettelen környezeti tényezők leglényegesebb összefüggéseinek megmutatása a helyi sajátosságok bemutatásával.
- Olyan, az életkoruknak megfelelő szokásrendszerek, viselkedésformák alakítása, olyan képességek tudatos fejlesztése, melyek szükségesek a természetes és az ember által létrehozott környezettel való harmonikus kapcsolat, a környezeti problémák iránti érzékenység, a helyes értékrendszer, a környezettudatos életvitel megalapozásához.

- A spontán és szervezett tapasztaltszerzés során ismerjék meg a gyermekek a közvetlen és a tágabb természeti, emberi, tárgyi környezet formai-, mennyiségi- és téri viszonyait.
- Használjuk ki a különböző élethelyzetek kínálta lehetőségeket a matematikai fogalmak megismertetésére, a fokozatosság elvének figyelembevételével
- Ismerkedünk a vadon élő állatokkal, növényekkel, megtanuljuk tisztelni és védeni élőhelyüket.
- Nem szennyezzük az élővizeket.
- Becsüljük a tiszta, jó levegőt.
- Őrizzük a természet, illetve a környezetünk tisztaságát.
- Növényeket ültetünk és gondozunk.
- Arra törekszünk, hogy tevékenységeinkkel ne zavarjuk a természetet.
- Az állatokkal kíméletesen bánunk (nem felemeljük, hogy a vendégem legyél, hanem a lehajolok hozzád, hogy a vendéged lehessen elvét követjük).
- Törekszünk rá, hogy minél több állat- és növényfajjal megismerkedhessünk és ne okozzunk kárt a védett, ritka fajokban.
- A lehetőségeket kihasználva szelektáljuk a hulladékot, komposztálunk. takarékosan használjuk a vizet és az elektromos áramot.

GYERMEKVÉDELMI FELADATOK, SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSE,

Nevelési rendszerünkben a gyermekvédelem célja a prevenció, a gyermekek hátrányos helyzetének javítása és a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetésében segítségnyújtás, együttműködés az illetékes szakemberekkel, szakhatóságokkal.

Az óvodai gyermekvédelem elvei

Az eltérő szociális háttérrel rendelkező gyermekek megsegítése, harmonikus fejlődésének biztosítása kiemelt jelentőségű, ennek érdekében a családokkal való szoros együttműködésre törekszünk.

A gyermekek érdeke minden esetben elsőbbséget élvez.

Az óvodapedagógus feladata

- Elsődleges feladata a prevenció, amikor a problémák még megoldhatók.
- A rászoruló gyermekek gondozásához, neveléséhez differenciált ellátást biztosít.
- Olyan óvodai életet szervez, amely támogatja a szocializáció fejlődését, az én-tudat

alakulását, a másság elfogadását.

- A gyermekvédelemmel kapcsolatos információkat, pályázatokat figyelemmel kíséri.
- A hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett gyermekek érdekeit, jogait képviseli.
- Odafigyel a gyermekek teljesítmény-, viselkedés-, és magatartászavaraira, lelki, testi problémáira.
- Szükség esetén igénybe veszi a szakemberek segítségét (Gyermekjóléti Szolgálat, védőnő, gyámhatóság, szociális segítő stb.), hatékony kapcsolatot alakít ki a családgondozókkal, védőnőkkel.
- Biztosítja a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek körében a tehetséggondozást, az esélyegyenlőséget.
- Ideális kapcsolatot alakít ki a családokkal, megértő, segítő, elfogadó attitűd érvényesítésével. (Családlátogatások, fogadóórák, beszélgetések, nyílt napok, családokkal közös programok.)
- Napra készen vezeti a nyilvántartásokat.
- Mentálhigiénés szemléletmódot érvényesít.
- Olyan légkört teremt, amely kizárja annak lehetőségét, hogy bármely gyermek hátrányos, kizáró helyzetbe kerüljön.
- A veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében való aktívan közreműködik.
- Biztosítja az egészséges és balesetmentes környezetet.
- Részt vesz a gyermekvédelmi belső jelzőrendszer működtetésében.

Gyermekvédelmi felelős feladata

- Működteti a gyermekvédelmi belső, külső jelzőrendszert.
- Szükség esetén konzultál a szülővel, családot látogat, környezettanulmányt készít.
- Kapcsolatot tart a gyermekvédelmi szervekkel.
- Vezeti a nyilvántartásokat, havi és éves statisztikákat.
- A törvényi előírásoknak megfelelően tájékoztatja a szociális juttatások lehetőségeiről a szülőket.

AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

1. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való együttműködés, az inkluzív szemléletmód alkalmazása. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

2. Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda legyen nyitott és kezdeményező.

3. A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekeket is neveli óvoda kapcsolatot tart az érintett kisebbségi önkormányzatokkal, kisebbségi szervezetekkel.

4. A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

1. Az óvoda és a család kapcsolata

A gyermekek fejlődéséhez elengedhetetlennek tartjuk az érzelmi biztonság megteremtését, amelyet elsősorban a családnak kell megadni, de az óvodának kötelessége azt folytatni, kiegészíteni.

E felelősségteljes feladatnak csak a szülővel karöltve tudunk megfelelni, hiszen mindenkor a felnőtt generáció felelőssége, hogy mit ad át, milyen módszerekkel, hogy attól valóban fejlődjék, és egyre fejlettebb legyen a felnövekvő nemzedék. A gyermekek életvitelét a családok szokásrendszere határozza meg, ezért fontosnak tartjuk, hogy megismerjük azt, illetve törekszünk az óvodai szokásrendszer megismertetésére, hogy a kettőt összehangolva, közösen együttműködve fejlesszük a gyermekeket.

Óvodánk nagy hangsúlyt fektet az óvoda és család kapcsolattartására, tükröztetve az egyéni sajátosságokat, de ezen túl intézményi szinten is mindent megteszünk, hogy erősítsük, mélyítsük a szülőkkal a kapcsolatot.

Nyitottak vagyunk a családok problémái iránt, lehetőségeinkhez mérten mindenben partnerként segítünk, a jó kapcsolat kialakításában kezdeményezők vagyunk, de mi is elvárjuk az őszinte, segítőkész együttműködést.

A család és az óvoda jó kapcsolatának kialakítása során első lépés, hogy az óvoda elfogadja a családok anyagi lehetőségeinek, kulturáltságának, emberi kapcsolatainak, nevelési elképzeléseinek különbözőségeit.

Ebben a munkában csak akkor lehetünk eredményesek, ha megismerjük partnereink igényeit-, elégedettségét-és elégedetlenségét.

Partnerközpontú működésünknek alapvető feltétele, hogy a szülővel, gyermekkel, mint közvetlen partnerekkel megfelelő kapcsolatot alakítsunk ki.

Az együttműködés egy folyamat, amelyet nem csak időszakos cselekvések sorozatának tekintünk. Pontosán kell tudnunk, hogy **mit várunk el egymástól**, amelynek alapja a rendszeres vélemény feltárás, ami a minőségbiztosítás megvalósításának is egyik fontos alappillére.

Az együttműködés célja

- A szülő, gyermek, pedagógus hatékony együttműködése.
- Az óvoda és családok egymás iránti tiszteletének, bizalmának erősítése.
- Kölcsönös segítségnyújtás, a pedagógiai együttműködési formák, lehetőségek feltárása.
- A gyermekeken keresztül pozitív hatás gyakorlása a szülőkre.

Az együttműködés feladatai

- Az óvoda alapelveinek, céljainak, feladatainak összehangolása az együttműködés érdekében.
- A családok életében azon pontok megkeresése, amelyen keresztül a gyermekek mélyebb megismeréséhez, megértéséhez vezet az út.
- A hagyományos együttműködési formák felülvizsgálata, a jól működik továbbfejlesztése, a kevésbé jól működői formák elhagyása.
- A gyermek személyiségének fejlesztéséhez kitűzött alapelvek, célok, feladatok egységes értelmezése és megvalósítása.
- Konkrét feladatok meghatározása az eredményes együttműködés érdekében.
- Az együttműködés koordinátorainak (felelőseinek) megválasztása, rögzítése.
- Együttműködési tartalmak meghatározása
- A partneri igények, elégedettség-és elégedetlenség mérési módjának meghatározása.

- A gyermeki, szülő és pedagógus jogok és kötelezettségek megismertetése. (Gyermekek jogai: 1993. évi LXXIX. tv. 10.§, Szülők jogai és kötelességei: 1993. évi LXXIX. tv. 13.-14. §., Pedagógus joga, kötelessége: 1993. évi LXXIX. tv. 19. §.)

Az együttműködés formái:

A szülőkkel történő együttműködés már az óvodába lépés előtt megkezdődik, a változó társadalmi környezet és az a szemlélet, hogy az óvodai nevelés, szolgáltatás, feltételezi a menedzser szemléletű hozzáállást az óvoda részéről.

Az óvodai felvétel, átvétel jelentkezés alapján történik. Az óvodába a gyermek harmadik életévének betöltése után, /vagy 2.5 életévé betöltése/ után vehető fel.

A szülő gyermeke óvodai felvételét, átvételét bármikor kérheti, a gyermekek felvétele folyamatos.

Az óvodai beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek személyazonosítására alkalmas,**
- a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt,**
- a szülő személyi azonosító és lakcímet igazoló hatósági igazolványát.**
- a gyermek keresztlevelét és vagy lelkész ajánlást /amennyiben rendelkeznek vele/**

Az óvodai nevelőmunka hatékonyságát a családi neveléssel összhangban valósíthatjuk meg.

A család, és az óvodai nevelés elveinek megismerése, kölcsönös segítése fontos feladatunk. A családban és óvodában nevelkedő gyermekért mindkét környezet felelős. Az óvoda csak a családdal együtt tudja nevelő szerepét betölteni. Ennek alapja a kölcsönös bizalom és segítségnyújtás, nevelő partneri viszony.

Az első szülői értekezlet alkalmával tájékoztatjuk a szülőket az óvodába lépés feltételeiről, melyek a következők:

- Szobatisztaság
- Képes legyen minimális kommunikációra a felnőttekkel és a gyermekekkel
- Mutasson hajlandóságot az alapvető önellátó szokások (étkezés, tisztálkodás, öltözködés elvégzése terén).
- Orvosi vizsgálat a gyermek általános egészségi állapotáról.

Az óvoda – család együttműködése során hangsúlyt helyezünk az alábbiakra:

- Az **inkluzív nevelés értékeinek** indirekt közvetítése mellett a direkter módszerek alkalmazására (pl. előadás, vitaindító, cikkek ajánlása, cikkek a faliújságon-, intézmény honlapján, stb.).
- A családon belüli arányos munkamegosztás működtetése érdekében a gyermek szabad választási lehetőségének biztosítására a szigorú nemi szerepek korlátozása nélkül (pl. lányokkal babázó, kézműveskedő, főző fiú; fiúkkal építkező, autózó, szerelő lány).
- Hangsúlyozzuk, hogy **az iskolára való előkészítés** az óvodában nem külön feladat, foglalkozás, hanem a gyermeki személyiséget kibontakoztató három – négy éves nevelési folyamat eredménye. Az iskolai beilleszkedés közvetett segítségével az óvoda kiegészíti a családi nevelést.

- A **környezettudatos magatartás kialakítására** közös tevékenységekkel (pl. papírgyűjtés, komposztálás, szelektív hulladékgyűjtés, a háztartásban fölöslegessé vált csomagoló anyagok gyűjtése óvodai felhasználásra, kirándulások, stb.)
- A **gyermek fejlődésének folyamatos nyomon követésére**, a fejlődésről történő szülői tájékoztatásra.

Az óvodapedagógus kettős feladata a fejlesztés során

- a **gyermekek fejlesztésének céltudatos megvalósítása**
- a **szülő felé gyakorolt rendszeres, szervezett kapcsolattartás.**

Az intézmény menedzselése a szülő, a gyermek felé:

- **nyílt napok szervezése a leendő óvodásoknak;**
- **szülő fogadása, az óvoda bemutatása;**
- **szülői fórumszervezés, a leendő óvodások szülei számára szülői értekezlet szervezése;**
- **útmutatók, kiadványok, küldetésnyilatkozatok eljuttatása a leendő szülőknek, melyből megismerhetik a helyi nevelési program fő vonalait (helyi sajtó, közösségi médiák, TV, rádió stb. igénybe vételével).**

A kapcsolattartás módjai intézményünkben

FORMÁLIS	INFORMÁLIS
Családlátogatás / igény szerint/	napi beszélgetések
Értekezletek (réteg szülői értekezletek)	falitáblán közérdekű hírek
Fogadóóra igény szerint	Közösségi online csoportok
SZMK	esetmegbeszélő találkozások szakemberek bevonásával
Kérdőívek a szülők számára	szülő rendszeres tájékoztatása gyermeke egyéni fejlődéséről
Szabadidős programok	szülői online zártcsoportok
Közös ünneplések	
Munka délutánok	
Sport délutánok	

Az együttműködés tartalmi formái (Gyermek – szülő – pedagógus közös programjai)

Kapcsolattartás formája	Cél, tartalom	Munkaforma
Beiratkozás	<ul style="list-style-type: none"> - anamnézis felvétel - ismerkedés az óvodával - az óvoda programjának megismertetése 	- egyéni beszélgetés

Családlátogatás igény szerint, szükséges esetben	<ul style="list-style-type: none"> - gyermek életkörülményeinek megismerése - szülők szemléletmódjának megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> - egyéni beszélgetés - játék a gyermekkel
Óvodakezdés	<ul style="list-style-type: none"> - ismerkedés az óvoda szokásrendszerével - szülő-gyermek kapcsolatának megismerése - kölcsönös bizalomépítés - „fájdalommentes” elválás biztosítása 	<ul style="list-style-type: none"> - közös játék - közös tevékenykedés a szülővel, gyermekkel
Nyílt napok	<ul style="list-style-type: none"> - 1-2 nap betekintés az óvoda mindennapjaiba 	<ul style="list-style-type: none"> - megfigyelés - közös megbeszélés - egyéni problémák megbeszélése - nevelési tanácsadás
Családi játék délutánok	<ul style="list-style-type: none"> - közös élménnyel az óvodai kötődés erősítése - a játék fontosságának erősítése a szülőben 	<ul style="list-style-type: none"> - közös játék (versenyjátékok, társasjátékok, ügyességi játékok, stb.)
Családi sport rendezvények	<ul style="list-style-type: none"> - életmódkultúra alakítása - a közösségi szellem ápolása, erősítése - az egészséges életmód szemléletének alakítása 	<ul style="list-style-type: none"> - csoportokon belüli, óvodán belüli, intézményi szintű vetélkedések
Családi kirándulás	<ul style="list-style-type: none"> - egészséges életmódra nevelés - közös élménnyel az óvodai kötődés erősítése - a szabadidő hasznos eltöltésének szorgalmazása 	<ul style="list-style-type: none"> - kirándulások - túrák - közös játékok - közös főzés
Anyák, apák, nagyszülők, vagy családok napja	<ul style="list-style-type: none"> - meghitt közös együttlét - közös játékélmény - családi kapcsolatok mélyítése 	<ul style="list-style-type: none"> - közös együttlét - közös munka - beszélgetés
Egy gyermek, egy szülő, egy virág akció	<ul style="list-style-type: none"> - közös természetszépítés - közös munkálkodás 	<ul style="list-style-type: none"> - növények ültetése - közös beszélgetés
Ünnepek, rendezvények	<ul style="list-style-type: none"> - az ünnepek és előkészületek közös megszervezésével, lebonyolításával az óvodacsalád kapcsolatának mélyítése - hagyományápolás 	<ul style="list-style-type: none"> - szervezés - közös ünneplés - vidám vetélkedés - közös tánc

Egyházi alkalmak	- a gyülekezet és a szülők közötti kapcsolat	- szervezés - közös templomi alkalom
-------------------------	--	---

Szülőknek szervezett programok

Kapcsolattartás módja	Cél, tartalom	Munkaforma
Értekezletek, szülői találkozók Szülői fórum	- az óvoda életével kapcsolatos információk megbeszélése - jellemző problémákra (egy-egy probléma köré csoportosult szülők fóruma) szakemberek bevonása	- tréning - előadás - csoportos beszélgetés - mikrocsoportos esettanulmányozás
Munkadélutánok	- kellemes hangulatú közös játék- és tevékenységi eszközök készítése - az elkészített eszközök hasznosságának bemutatás - egymás megismerése	- közös munkatevékenység - beszélgetés
SZMK	- szülői feladatok koordinálása - szülői kezdeményezések megvalósítása - szülők érdekképviselője	- megbeszélés - tájékoztatás
Alapítványi bál	- az óvoda támogatási lehetőségének bővítése - közösségépítés - szülők-dolgozók kulturált kikapcsolódásának biztosítása	- szervezés - kulturált szórakozás

A családdal való együttműködés

Befogadásra azért van szükség, mert minden esetben új környezettel, emberekkel találkozik a gyermek. A befogadás a későbbi közösségi életet is meghatározza. Ezért törekszünk a biztonságot nyújtó, nyugodt, szeretetteljes, családi légkör megteremtésére.

A gyermek óvodai élményein keresztül a család is kialakít egy képet a csoportról, óvodapedagógusról, óvodáról. A felmerülő napi kérdésekre pontos, megbízható választ kapnak, így megbíznak bennünk.

Közös programok, ünnepek lehetőséget teremtenek a család és óvoda közötti kapcsolat elmélyítésére, egymás szokásainak, értékrendjének még jobb megismerésére, a nevelési elvek közelítésére. Fontos, feladata a hagyományok, népszokások ápolása, értékeinek megőrzése, továbbadása.

Közös programok: őszi köszöntő, egészség hét, karácsonyi ünnep megtartása, farsang, anyák napja, évváróval egybekötött ballagás, kirándulások, közös imaórák.

- Nyílt napon a szülőknek lehetőséget biztosítunk a napi életbe való betekintésre. A szülők személyes élményeik alapján képet alkotnak gyermekük közösségben elfoglalt helyéről, viselkedéséről, teljesítőképességéről egyúttal módjuk van társaikkal való összehasonlításukra is.

Szülői értekezleten az óvodát, a csoportot, a gyermeket, a szülőket érintő legfontosabb témákat, feladatokat, programokat, problémákat beszéljük meg. Feladatunk a szülők véleményének meghallgatása, javaslataik figyelembe vétele. Szülői szervezet alakítása, évente két alkalommal megbeszélés a szülők képviselőivel a közösséget érintő kérdésekről.

Az óvodába lépés pillanatától kezdve az óvoda a családdal együtt felelős azért, hogy a gyermekek jól érezzék magukat, képességeik fejlődjenek, személyiségük alakulása megfeleljen társadalmunk elvárásainak.

Az óvodába újonnan érkező gyermekek szüleinek lehetőséget adunk, hogy a gyermekkel közösen ismerkedjenek az óvodai élettel.

A gyermek személyiségének alakulására hatással van minden esemény, amely a család életében zajlik, ezért a gyermekeket saját élethelyzetükkel összefüggésben kell megismernünk és elfogadnunk.

A gyermeknek elsősorban a szüleitől kell kapnia a szeretetet, a megértést és a nevelést, melyre szüksége van.

A Biblia, amikor a nevelésről szól, mindig a családot helyezi előtérbe. A keresztyén pedagógustól ez fokozott alázatot kíván.

A jobb együttműködés megszervezéséhez ismernünk kell:

- a család értékrendjét, életvitelét, nyitottságát;
- a család szerkezetét, generációk, szülők kapcsolatát;
- a gyermek helyét a testvérkapcsolatban;
- a szülők ambícióit, szokásait, hobbyját;
- a szülők gyermekismeretét, nevelési kérdésekben való jártasságukat, elképzeléseiket, nevelési problémáikat;
- a család anyagi helyzetét (lakásmegoldás, munkanélküliség);
- az óvodai neveléssel szembeni elvárásaikat.

Az együttműködés és kapcsolattartás formái:

- Felkészítjük a szülőket is az óvodai életre, pl. hogyan könnyítsék meg az elválást gyermeküknek, legyenek nyíltak, őszinték, türelmesek velük.
- Kérésükre bármikor nyitva áll az óvoda, beszoktatási időben, ha igénylik, bejöhetnek gyermekükkel a csoportba.
- Meghívjuk a szülőket is egyházi ünnepeinken való részvételre.
- Meghívjuk a szülőket a bibliaóraira.
- A családokat meglátogatjuk otthonaikban, amennyiben ezt igénylik.

- Minden évben egyszer a kiscsoport kivételével nyílt napot/hetet szervezünk, hogy még jobban betekinthessenek óvodánk életébe.
- Keresztyén irodalom terjesztése.

Az óvoda a gyermek fejlesztése útján hat a családra. A nevelési célok, feladatok közvetítésével kezdeményezi és segíti az óvodai és a családi nevelés összehangolását, melynek alapja és nélkülözhetetlen feltétele a gyermek érzelmi biztonsága és a szülő kiegyensúlyozott óvodai közérzete.

A nevelési színtereken érvényesülő hatások dialektikus egysége és kölcsönhatása nélkülözhetetlen az óvoda nevelési céljainak elérésében.

Az együttműködés várható eredménye

- ✓ Megteremtődnek azok az együttműködési formák, melyekkel közösen segítik a szülők és az óvoda a gyermekek személyiségfejlesztését, képességeik kibontakoztatását.
- ✓ Az óvoda a szülőkkel karöltve, azonos célokkal, követelményekkel biztosítja a gyermekek fejlődéséhez a legoptimálisabb környezetet.
- ✓ A szülők naprakész információhoz juthatnak gyermekeik fejlettségéről.

AZ ÓVODA ÉS AZ ISKOLA KAPCSOLATA

Az együttműködés alapelvei:

- Az óvodából az iskolába történő zavartalan átmenet megkívánja a két intézmény nevelőmunkájának összehangolását;
- Az óvónő szoros együttműködést, nevelőpartneri viszonyt alakítson, ki az iskolai pedagógusokkal, jellemezze őket a kölcsönös nyitottság;
- Az óvoda tegye lehetővé, hogy a gyermekek pozitív élmények útján megismerkedjenek az iskolai életmóddal;
- Az iskolai tanulmányokat előkészítő feladatok, illetve a zökkenőmentes iskolai átmenet szükségessége indokolja, hogy összefüggő szakasznak tekintsük az óvoda befejező és az iskola kezdő éveit;
- Érvényesüljön a kölcsönös bizalom, egymás munkájának ismerete és megbecsülése.

Az együttműködés tartalma:

- Nyújtson lehetőséget az: óvoda a tanítóknak az óvoda napi - és heti rendjének az egészséges életmód, a közösségi élet szokásainak, a helyi hagyományoknak, a nevelési eszközök, módszerek, eljárások és a családdal való együttműködési tónák megismerésére;
- Az óvónő adjon tájékoztatást a gyerekek fejlődéséről, egyéni fejlődési üteméről, az esetleges várható alkalmazkodási nehézségekről.
- Az óvoda a gyermeki utánkövetés eredményét dokumentálja, értékeli, az adatokat a következő tervek elkészítéséhez használja.

AZ ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI

Az iskolába lépés feltételei, az óvoda sikerkritériuma

(A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére, illetve az alapprogram gyermekkép részében megfogalmazott elvárásokra épül óvodáink sikerkritériuma)

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére hat-hét éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodából iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek mindegyike egyaránt szükséges a sikeres iskolai munkához.

a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz.

Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordinációja és a finommotorikus képességei. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek.

Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.)

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő - szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondatstruktúrákat, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán-és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.

- Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.
- Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtellel és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi. A szociálisan érett gyermek - egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

3. Az ötéves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

4. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

5. A különleges gondozásra jogosult gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben. A gyermek, ha eléri az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget, - legkorábban - abban az évben, amelyben a hatodik, - legkésőbb - amelyben a nyolcadik életévét betölti, tankötelessé válik. Ezáltal a gyermek 7. életévének betöltése után is óvodában maradhat még egy évig, abban az esetben, ha ez a szülő kezdeményezésére történik, az óvoda rendelkezik a nevelési tanácsadó, vagy a szakértői rehabilitációs bizottság javaslatával, illetve a nevelőtestület is egyetért mindezzel. A rugalmas beiskolázás lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Programunkban kitűzött célok az optimumot tartalmazzák, melyet a gyermekek változó fejlődési üteme - és az egyéni eltérések miatt nem lehet egységesen megvalósítani. A gyermeki teljesítmény mérés eredményét évente minden nevelési területen értéklik az óvodapedagógusok. A csoport eredményének összegzése korosztályonként való számszerűsítése mutatja a sikerkritériumok megvalósulását. Az eredmények képezik az alapját a következő évi tervek elkészítésének.

Az iskolába lépés elsődleges feltétele a gyermek érettsége, amely különböző életkorban alakulhat ki, ezáltal nagy egyéni eltéréseket mutatva. Mindezt figyelembe véve tárjuk fel, mikor válik stabilá a gyermek, - testileg, lelkileg, szociálisan, pszichikusan - a sikeres iskolai élet megkezdésére, illetve ehhez kapcsoljuk mindazon mutatók összességét, amelyek az óvodáskor végére a fejlődés várható jellemzőjeként jelennek meg pedagógiai munkánk eredményeként.

Testi fejlődés alakulása

- ✓ Az egészségesen fejlődő hatéves korú gyermek eljut az első alakváltozáshoz.
- ✓ Teste arányosan fejlett, teherbíró lesz.
- ✓ Mozgása összerendezett, mozgás - koordinációja és finommotoros képessége fejletté válik.
- ✓ Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan tudja irányítani.
- ✓ Ismeri az irányokat, jól tájékozódik a térben.

Egészséges életmód szokásainak alakulása

- ✓ Kialakul az igénye az egészséges életmódra, az egészségmegőrzés szokásai iránt.
- ✓ Igényli a tisztaságot, ápoltságot, a rendet.
- ✓ Tisztálkodási, öltözködési teendőit önállóan, szükség esetén segítséggel végzi.
- ✓ Étkezési szokásaira a kulturáltság jellemzi.
- ✓ Az önkiszolgálás természetes igényévé válik.

Érzelmi-, akaratni élet, szocializáció alakulása

- ✓ Megfelelő önállósággal, önbizalommal és önértékelő képességgel rendelkezik.
- ✓ Képes önálló problémamegoldásra, az esetleges kudarcélmény elviselésére.
- ✓ Képes kapcsolatot teremteni gyermek és felnőtt viszonylatban egyaránt.
- ✓ Igénye a helyes viselkedési szabályok betartása.
- ✓ A helyes „Én” kép kialakulásával párhuzamosan kifejlődik kritikai érzéke, képes a különbözőség iránti toleranciára.
- ✓ Erkölcsi érzelme fejlett, akarata és kitartása erősödik, megszilárdulnak a pozitív akaratni tényezik.
- ✓ Társadalmi szerepkészítetése sokrétű.
- ✓ Az egyén sikere közös élménnyé válik, a közösség sikere büszkeséggel tölti el az egyént.
- ✓ Alkalmassá válik az iskolai élet elfogadására.

Az egyes tevékenységi területek fejlődési mutatóinak alakulása

Játék

- ✓ A játék segítségével pontossá válik érzékelése, észlelése, kialakul szándékos figyelme.
- ✓ Képes konstrukciókat előre megtervezni, majd játék végén produktumot felmutatni.
- ✓ Megérti és alkalmazza a játék szabályait, képes egyszerűbb szabályok alkotására.
- ✓ Igényli a társakkal való együttjátszást, képes szerepet vállalni.

Mozgás

- ✓ Mozgásigénye, mozgáskedve életvitelének részévé válik.
- ✓ Kialakul testsémája.
- ✓ Biztonságosan mozog, mozgását képes irányítani.
- ✓ Ismeri a téri irányokat.
- ✓ Finommotoros fejlettsége révén felkészül az írás tanulására.
- ✓ Akarata, bátorsága, önuralma, figyelme és egyéb jellembeli tényezői megerősödnek.
- ✓ Betartja a szabályokat, kialakul egészséges versenyszelleme.
- ✓ Mozgásos játékokat önállóan kezdeményez, esetleg szervez is.

Anyanyelv, kommunikáció, vers, mese, bábjáték, drámajáték

- ✓ A vers, mese igényéhez kapcsolódik a bábozás, dramatizálás, improvizálás, stb. ezeket önállóan kezdeményezi, szervezi.
- ✓ Műalkotásokra érzékeny, befogadó, beleéli, érzelmeket-, képzeletet működteti.
- ✓ Képes szorongásait feloldani, belső élményeit kiadni.

- ✓ Önmagát képes jól kifejezni, gazdag szókinccsel rendelkezik, szituatív.
- ✓ Anyanyelvi fejlettsége révén képes gondolatait, érzelmeit kifejezni.
- ✓ A kommunikatív jeleket értve és használva képes a folyamatos beszédre.
- ✓ „Beszédes” mozgáskultúrával rendelkezik.
- ✓ Művészeti értékekre érzékenyen reagál.
- ✓ Életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal fejezi ki magát.
- ✓ Minden szófajt használ, tisztán ejti a magán-és mássalhangzókat.
- ✓ Végig hallgatja és megérti mások beszédét.

Rajzolás, mintázás, kézi munka

- ✓ A vizuális eszközöket, technikákat készség szintjén kezdi alkalmazni.
- ✓ Képessé válik mondanivalóját képi megjelenítésben kifejezni.
- ✓ Környezete iránt igényessé-, a szép iránt nyitottá válik.
- ✓ Kialakult esztétikai érzéke alapján képes a szép meglátására.
- ✓ Formagazdagon építkezik, változatos eszközöket használ.
- ✓ Képes szóban kifejezni véleményét a látott alkotásokról.

Ének – zene, énekes játékok

- ✓ Felfedezi a hangok szépségét, képes másokkal együtt énekelni, dalos játékokat játszani.
- ✓ Kifejlődik zenei képzelete, alkotókedve alapozódik.
- ✓ Felismeri a ritmusváltozásokat, megkülönbözteti a hangszínek árnyalatait, felismeri és megnevezi a környezet hangjait, zörejeit.
- ✓ Esztétikusan, egy ütemben képes együttmozogni, változatos térformában „táncolni”.
- ✓ Önállóan használja a ritmushangszereket.
- ✓ Szívesen hallgat zenét és fakad dalra.

Külső világ tevékeny megismerése

- ✓ Pontos ismeretekkel rendelkezik önmagáról és a családjával kapcsolatos alapvető adatokról.
- ✓ Képes esztétikusan hatni környezetére.
- ✓ A természetes környezethez való viszonyulását pozitív attitűd jellemzi.
- ✓ Szereti és védi a természetet, növényeket, állatokat.
- ✓ Rendelkezik a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez és megóvásához szükséges magatartási formákkal és szokások ismeretével.
- ✓ Képes felismerni elemi matematikai ok-okozati összefüggéseket (mennyiség, nagyság, tér, forma, szín, számfogalom tekintetében).
- ✓ Megkülönbözteti az irányokat, érti és helyesen használja a névutókat (alá, fölé, közé, stb).

Munka

- ✓ Örömmel végez munkát minden olyan területen, ahol arra szükség van.
- ✓ Munkavégzése igényessége tükrözi.
- ✓ Kialakul feladattudata, munkavégzésében kitartó.
- ✓ Segít önmagán, észreveszi, ha valamit el kell végezni.

Pszichikus fejlődés alakulása

- ✓ Érzékelése, észlelése differenciálódik.
- ✓ A közvetlen felidézés mellett kialakul a szándékos bevésés és felidézés.
- ✓ Megjelenik a szándékos figyelem és emlékezés.
- ✓ Kialakulóban van az elemi fogalmi gondolkodása.
- ✓ Kreatív, önálló, tisztában van saját érkeivel, képes a konfliktusok kezelésére.

Nyitott, érdeklődő, problémamegoldó, tanulásra fogékony, alkalmas az iskolába lépésre.

Kapcsolat óvodákkal

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

Református óvodákkal való szakmai kapcsolatok alakítása, programok, találkozók szervezése gyermekek és óvodapedagógusok számára.

A NEVELŐ MUNKA TERVEZÉSE, SZERVEZÉSE

A nevelő munka tervezésének, szervezésének, értékelésének a nevelőtestület által elfogadott dokumentumai, munkaformái:

- a./ Az általános éves terv- tevékenységi terv
- b./ Heti terv
- c./ Napirend
- d./ Nevelési terv
- e./ Gyermekek egyéni fejlesztési terve

a./ **Az általános éves terv**, mely a pedagógus által összeállított útmutató.

Többek között tartalmazza:

- a kiemelt feladatokat,
- az alapvető szokásokat,
- szabályokat,
- képesség és részképesség fejlesztés területeit,
- a feltételrendszer fejlesztésének ütemezését,
- a feldolgozandó, előre ismert témaköröket,
- az ünnepeket,
- a már kialakult helyi hagyományokat vagy az újonnan kialakíthatókat.
- a szervezési feladatokat,
- a napi-és heti rendet,
- valamint minden olyan információi, amely segíti a csoport közös munkáját, az általuk kitűzött célok elérését.

HETIREND

A hetirend, pedagógiai programunknak megfelelően a komplexitás elvét követi. Alapja a kötetlenség, kivétel a szervezett mozgás, melyet heti egy, illetve két alkalommal, kötelező jelleggel, előre megtervezett napokon tartanak a csoportok.

HETIREND

Tevékenységek	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
Tanulási tevékenységek	ÁHÍTAT MOZGÁS KÜLSŐ VILÁG	ÁHÍTAT MOZGÁS KÜLSŐ VILÁG	ÁHÍTAT MOZGÁS KÜLSŐ VILÁG	ÁHÍTAT MOZGÁS KÜLSŐ VILÁG	ÁHÍTAT SZERVEZETT
	TEVÉKENY MEGISMERÉSE RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC VERSELÉS, MESÉLÉS ANYANYELVI NEVELÉS	TEVÉKENY MEGISMERÉSE RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC VERSELÉS, MESÉLÉS ANYANYELVI NEVELÉS	TEVÉKENY MEGISMERÉSE RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC VERSELÉS, MESÉLÉS ANYANYELVI NEVELÉS	TEVÉKENY MEGISMERÉSE RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC VERSELÉS, MESELÉS ANYANYELVI NEVELÉS	MOZGÁSFEJLESZT ÉS KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC VERSELÉS, MESÉLÉS ANYANYELVI NEVELÉS

c./ Napirend

- A gyerekek étrendjét, időbeosztásai tartalmazza 10:órás nyitva tartás esetén.
- A napirend időtartamainak felosztása a korcsoport fejlettségi szintjéhez mérten csoportvezető óvónő feladata.
- Gyülekezés 7-8 óráig.

NAPIREND

szeptember 01-től –május 31.

7:00 – 7:30	Ügyelet, játék, szabadon választott tevékenység
7:30 – 8:30	Gyülekező, JÁTÉK, szabadon választott tevékenység, mozgásos percek
8:30 – 9:00	Testápolási teendők, előkészületek a tízóraihoz, TÍZÓRAI ÁHÍTAT
9:00 – 10:30	Játékba integrált kötött és kötetlen foglalkozás: <ul style="list-style-type: none"> - Rajzolás, mintázás, kézimunka - Ének – zenei készségek fejlesztése, énekes játékok - Környezetben szerzett élmények, tapasztalatok rendszerezése - Mese-vers, dramatikus játékok - Részképességek fejlesztése egyéni szükségletek alapján
10:30 – 11:45	JÁTÉK A SZABADBAN, séta, énekes játékok

11:45 – 13:00	Testápolási teendők, előkészületek az ebédhez, EBÉD, készülődés a pihenőhöz
13:00 – 15:00	Pihenés, alvás mesével, testápolási teendők, előkészületek az uzsonnához, UZSONNA
15:00 – 16:00	JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN vagy az udvaron
16:00 – 17:00	Ügyelet, játék, szabadon választott tevékenység

NAPIREND

május 31-től augusztus 31-ig

7:00 – 7:30	Ügyelet, játék, szabadon választott tevékenység
7:30 – 8:30	Gyülekező, játék, szabadon választott tevékenység, mozgásos percek, ÁHÍTAT
8:30 – 9:00	Testápolási teendők, előkészületek a tízóraihoz, tízórai
9:00 – 11:45	Játék a szabadban vagy a csoportszobában, séta, énekes játékok, ismeretszerző – és megőrzi kezdeményezések
11:45 – 13:00	Testápolási teendők, előkészületek az ebédhez, ebéd, készülődés a pihenőhöz
13:00 – 15:00	Pihenés, alvás mesével, testápolási teendők, előkészületek az uzsonnához, uzsonna
15:00 – 16:00	Játék a csoportszobában vagy az udvaron
16:00 – 17:00	Ügyelet, játék, szabadon választott tevékenység

d./ A csoport tervező munkája:

Csoportnapló vezetése/ OVIADMIN/:

Tartalma:

- gyermekek névsora
- születésnapok nyilvántartása
- éves naptári emlékezteti
- heti rend
- napirend (téli-nyári időszak)
- gyermekvédelem
- gyermekbalesetek megelőzése
- nyilatkozatok
- rendezvények látogatottsága
- megtartott szülői értekezletek, fogadóórák
- egyéb bejegyzések
- nevelőmunka: óvodai nevelés feladatai, szervezési feladatok tervezése,
- fejlődést elősegítő tartalmak, értékelések
- foglalkozások tervezése egy hétre tartalma:
 - o képességfejlesztés
 - o anyag
 - o differenciálás lehetősége
- egyéni fejlesztés

Felvételi és mulasztási napló vezetése:

- gyerekek adatainak pontos rögzítése
- mulasztások naprakész, pontos nyilvántartása
- havonkénti lezárás

Étkezési napló vezetése:

- a gyerekek jelenlétének vagy hiányzásának naprakész, pontos vezetése

Gyermek fejlődésének dokumentumai:

- anamnézis
- gyermek fejlődési lapja
- egyéni fejlesztési terv
- szülő tájékoztatása
- szakértői vélemények

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének-oktatásának pedagógiai programja

NEVELÉSI PROGRAM

I. A nevelő-oktató munka alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

A Miskolc-Szirmai Református Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda nevelő-oktató munkáját a **hagyományos pedagógiai elveken túl** a sajátos nevelési igényű gyermekek iskolai fejlesztésének irányelvei determinálják.

A sajátos nevelési igényű gyermekek foglalkoztatása iskolánkban **integráltan** történik.

Az iskolai képzés teljes időtartama alatt arra kell törekedni, hogy az értelmileg akadályozott tanuló személyisége a képzés végére minél harmonikusabban és teljesebben kibontakozzon, képes legyen a társadalom által elfogadott normák szerint, saját igényeit megvalósítva kiegyensúlyozott, boldog életet élni.

A tanköteles korú értelmileg akadályozott tanulók képzésének során a legfontosabb figyelembe veendő szempontok:

- az értelmi, a testi és érzelmi fejlődés megváltozása,
- sajátos tanulási képességek,
- egyéni szükségletek,
- a felnőttkori élet behatárolt lehetőségei.

Mindehhez olyan iskolai légkört kell teremteni, amelyben mind a tanuló, mind a felnőtt jól érzi magát, ahol az emberi és társas kapcsolatok a kölcsönös tiszteleten alapulnak, ahol minden tanuló teljes értékű emberként élheti meg önmagát, a másságot is elfogadva.

I.1. Ennek érdekében a következő pedagógiai alapelvek megvalósítására törekszünk:

- a sérült személyiség fejlesztése gyógypedagógiai eszközökkel,
- a tanulók egyéni képességeinek, eltérő fejlődési ütemének figyelembe vétele az oktatás és nevelés folyamatában,
- egységes nevelési elvárásokkal a követelmények biztonságossá tétele,
- támasz és segítségnyújtás a tanulási folyamatokban, az emberi törekvésekben,
- a speciális nevelési szükségletek kielégítése a nevelés-oktatás minden területén

I.2. Ennek érdekében a következő célokat tűztük ki:

- az enyhe fokban értelmi fogyatékos / tanulásban akadályozott / tanulók képességfejlesztése a hiányosan működő pszichés funkciók terápiás jellegű korrekciójával,
- a differenciált, szükségletekhez igazodó felzárkóztatás a habilitációs és rehabilitációs eljárásokkal,
- az általános műveltség megalapozása a fogyatékoság, életkor és osztályfok figyelembe vételével,
- az eredményes társadalmi beilleszkedés feltételeinek megteremtése az önálló életvezetési technikák elsajátításával, gyakorlásával, toleráns magatartás kialakítása a személyiség gazdagításával, az általános emberi értékek és normák elfogadtatásával.

I.3. A nevelés-oktatás fő feladatai:

- az alapidokumentumok által szabályozott ismeretanyag elsajátíttatása az évfolyamok, osztályfokok, tantárgyi sajátosságok, egyéni különbségek figyelembe vételével,
- a mentális képességek fejlesztése a megismerő funkciók egyénre szabott terápiás jellegű korrekciójával,
- az ismeretek tartalmának, mélységének mindenkori aktualizálása a tanulócsoporthoz és az egyének kondícióinak megfelelően,
- a tanítás és nevelés szervezeti kereteinek szükség szerinti alakítása,
- a módszerek és tevékenységi formák optimális megválasztása a mindenkori pedagógiai tevékenység kívánalmainak megfelelően,
- a fejlesztési szakaszoknak megfelelő szűrő és diagnosztikus eljárások kidolgozása.

I.4. A pedagógiai célkitűzések, feladatok eszközei és eljárásai.

Az oktatás-nevelés területén eszköznek tekintjük a tanítási órákat és a tanításon kívüli órákat a közös és a részletes követelmények érvényesítésére.

Közös követelmények a tanítási órákon

A SNI tanulóakra vonatkozó helyi tantervben megvalósításra kerülő közös követelményeket az iskolai pedagógiai programban megfogalmazott követelményekre építettük, összhangot teremtve az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók fejleszthetőségével, s az Irányelvekben megfogalmazottakkal. A közös követelmények megvalósítását valamennyi tantárgyra és pedagógiai szakaszra átfogó gyógypedagógiai feladatként értelmezzük.

A közös követelmények területei:

társadalmi beilleszkedés,
a gondolkodás, a megismerés
hon és népismeret,
kapcsolódás Európához,
környezeti nevelés,
kommunikációs kultúra,
testi és lelki egészség,
tanulás,
pályaorientáció / énkép és éntudat /

Részletes követelmények:

Törvényi kereteit az Irányelvekben megfogalmazott, évfolyamokra bontott követelmények tükrében kívánjuk megvalósítani, szükség szerint kihasználva az évfolyamok és osztályok közötti átjárhatóság lehetőségét.

A nevelési funkciók viszonylatában - kiegészítve az oktatás területét- a személyiség diagnosztikus eljárásokkal történő szűrését célozzuk meg. Ennek jelentőségét a sokoldalú információszerzésben látjuk.

A tanórán kívüli tevékenységek

Lásd: Általános rész

II. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A tanulók fogyatékoságának megfelelő, legmagasabb szintű képzés mellett a sajátos nevelési igénynek megfelelő személyiségfejlesztést is meg kell valósítanunk.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka során a tanulók alapkészségeit fejleszteni és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alaplétséget nyújtani,
- az iskola olyan- az emberre, társadalomra, művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó-ismereteket közöl, amelyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását, eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben,
- az iskola oktató és nevelő tevékenységének célja a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztése,
- fontosnak tartjuk, hogy a diákok elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit,
- a tanulók között a szorgalom, a tudás, és a munka nyerjen nagyobb becsületet,
- törekedni kell a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,
- segíteni kell a diákoknak észrevenni és értékelni a jót, megelőzni, felismerni a rosszat,
- törekedni kell az emberek közötti érintkezés elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,
- megismertetjük tanulóinkat a nemzeti kultúra és történelem fontos eseményeivel.

III. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

- Az emberi, a gyermeki természetet figyelembe véve elvárható az alapiskolázás során, hogy a tanulók a mindennapi együttélésben a társadalom által elfogadott értékeknek, normáknak megfelelő magatartási szokásokat sajátítsanak el.
- Az őket körülvevő személyek, valamint az elődök / irodalmi, történelmi hősök / cselekedetei magatartási mintaként épüljenek be, amelyek közül egyéniségüknek megfelelően tudnak választani.
- A tanulók szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- A magatartási normák, minták megismerése nyomán jussanak el a szabálytudatig, az elfogadásig, a szabályazonosulásig.
- Ismerjék fel és tudják értelmezni, hogy vannak egyéni és közösségi érdekek, érdekütköztetések és léteznek kompromisszumos megoldások. Ítélik el a testi erővel, a hatalommal, a tekintéllyel való visszaélést.
- Tudjanak azonosulni az emberszerető, toleráns magatartással.
- Tevékenységeik, cselekedeteik során mutakozzon meg az együttműködés, az önzetlen segítség, az egészséges versenyszellem a játékban, az alkotásban, a sportban.
- Iskolánk kapcsolatait tágabb társadalmi szférára is kiterjesztjük a közösségfejlesztés érdekeinek megfelelően.

Az enyhe fokban értelmileg sérült tanulók esetében a következő pedagógiai eljárásokra és tevékenységekre helyezük a hangsúlyt.

- Produktív együttműködés és kapcsolatkiépítés az óvodákkal.
- Az egyéni haladási ütemre építő, s az ahhoz igazodó tanórai tanulás megszervezése.

- A sérülés specifikus felzárkóztatási lehetőség biztosítása a rehabilitációs és rehabilitációs órák keretében.
- Napközis ellátás biztosítása az arra igényt tartó tanulók számára.
- Az életviteli gondok, nevelési nehézségek segítése a családok és a szülők vonatkozásában.

IV. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

Az enyhe fokban értelmileg akadályozott gyermekek képességei fogyatékoságuk és mentális sérüléseik tekintetében is nagyon eltérőek. Nevelőközösségünk azt a célt tűzte ki e tekintetben maga elé, hogy a korlátok és lehetőségek szinkronjának megteremtésével hozzásegítse a tanulókat egyéniségük kibontakoztatásához, személyiségük teljessé tételéhez. Azt az egyszerű pedagógiai szemléletet tartjuk szem előtt, hogy minden ember egyedi és megismételhetetlen, éppen ezért minden lehetséges eszközzel és szintéren a pozitív értelemben vett máság hangsúlyozására törekszünk. Részletes lehetőségeket a tanórai és a tanórán kívüli tevékenységek fejezeténél ismertettünk.

V. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Pedagógiai programunkban kiemelkedő szerepet szánunk a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatoknak.

Tanulóink nagy része a társadalom periferiáján élő családból érkezik nap, mint nap az iskolába. A beszűkült környezetben élő szülők, de gyerekeik is vágnak egy stabil kapcsolatra. Egyre több a szorongó, a bizonytalanság érzésével küzdő, szeretetre, védettségre vágyó gyermek. Épp ezért az iskolának kell vállalnia, hogy színtere lehessen a szülőtársakkal, pedagógusokkal, intézményvezetőkkel történő találkozásnak, és adjon lehetőséget a nyomasztó gondok megosztására.

Feladatainkat a következőkben határozzuk meg:

- a család, és a gyermek közvetlen környezetének megismerése,
- a gyermek kapcsolatainak feltárása, /kortársközösség, tágabb környezet/s ennek ismeretében a veszélyeztető faktorok kiszűrése,
- napközi, tanulószoba szervezése annak érdekében, hogy a gyermek idejének nagy részét szervezett és ellenőrzött keretek között töltsse,
- a helyi lehetőségek kihasználásával a szabadidő hasznos eltöltésére törekvés /kirándulások, üzem, múzeumlátogatások, vetélkedők, stb./,
- napi kapcsolatteremtés a családsegítővel, a gyermekjóléti szolgálattal, a rendőrséggel, a gyermekorvossal, védőnővel, a gyámügyi feladatokat ellátó kollégával, az iskola gyermek és ifjúságvédelmi felelősével,

VI. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, az etnikai tanulók felzárkóztatása

Az SNI-s tanulók jelentős része a társadalom periferiáján élő hátrányos helyzetű családi milióból érkezik. Munkanélküliek, a létminimum alatt élő rokkantnyugdíjasok. Jelentős a nagycsaládban élők száma.

Az iskoláskorú gyermek életének színtere nagy részben az iskola. A hátrányos helyzet kompenzálásának is itt kell történnie. Ehhez a munkához meg kell nyerni a szülőt, segítő érdeklődésüket gyermekük előrehaladása iránt.

A következő eljárásokkal igyekszünk enyhíteni tanulóink szociális hátrányain:

- napközi szervezése,
- segítség a taneszközök vásárlásához,
- felzárkóztató foglalkozások szervezése,
- a nevelők segítő szándékú odafordulása a gyermekek felé,
- családlátogatások,
- a szülők nevelési gondjainak segítése, felvilágosító munka a szociális juttatásokról szülői értekezleteken,
- szükség szerint az iskolai gyermek és ifjúságvédelmi felelős munkájának igénybe vétele,
- jogosultság és szükség szerinti segélyre javasolás,
- drog és bűnmegelőzési programok szervezése az egészségügyben és a rendőrségen dolgozók segítségével,
- pályaorientációs tevékenység,

VII. A szülő, tanuló, pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei.

Az együttműködés színterei: iskola, szabadidős tevékenységek.

Az iskolai ünnepségek, osztálydélutánok, mind-mind színterei az együttműködésnek. További fejleszthetőségük aktualitások által determinált. Néhány példa a lehetséges formákból:

- szülői értekezlet,
- fogadó óra,
- nyíltnap,
- kirándulás,
- osztályfőnöki óra,
- anyák napja, farsang, karácsony,
- iskolai ünnepségek,

Az együttműködés formáinak tervezésében a fő irányvonalakat jelöltük meg. Lehetőségként szem előtt tartjuk a napi aktualitásokat, a mindennapok által lehetőségként felkínált vonatkozásokat.

VIII. Iskolai egészségnevelési feladatok végrehajtása:

Az egészség alapértékként való felfogása az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál is komplex fogalmat jelent.

Az iskolai egészségfejlesztés feladatai közül a mindennapos testedzésre a kötelező óraszámban megtalálható heti 3 testnevelés tanóra, a napközis foglalkoztatás és a sportkörök működése ad lehetőséget.

A testedzés jelentőségét fokozza, hogy a gyermekeknek a munkaerőpiacon - majdani munkavállalóként - szükségük lesz fizikai erőnlétükre és állóképességükre. Ezt pedig csak rendszeres testneveléssel, testedzéssel érhetjük el.

A test folyamatos fejlesztése és karbantartása feszültség levezető és fegyelmező hatású is. Az egészséges életmódra és egészséges táplálkozásra nevelés, a helyes szokások kialakítása, a betegségek megelőzése, a gyógykezelések, az egészséget károsító hatások, káros szenvedélyek kivédése, baleset-megelőzés témakörei minden tantárgy tanítása során meg kell, hogy jelenjenek. Minden pedagógiai helyzetet fel kell használni ezen ismeretek átadására.

Az egészséges táplálkozásra nevelés szempontjait figyelembe véve szükséges az iskolai étkezés kínálatát irányítani, figyelembe véve a tanulók szociális hátrányait is.

A gyógypedagógia olyan oktatási rendszer, amelynek tantervében a lelki egészség kialakításának feladatára külön tantervi programegység fogalmazódott meg.

Az enyhén értelmi fogyatékos és a tanulási és magatartási zavarokkal küzdő speciális nevelési szükségletű gyermekek

személyiségének
magatartásának fejlesztésére
szocializációs
rehabilitációs
és mentálhigiénés felkészítésére,

szolgál a: „Komplex személyiség- és magatartásfejlesztő” tantervi egység.

IX. A környezeti nevelési program szerepe

A környezeti nevelés célja az intézményes keretek között megtervezni és tudatos pedagógiai folyamatban kialakítani és elősegíteni az ember környezettudatos magatartását, életvitelét. A környezeti nevelés a személyiségre komplex módon hat.

A környezeti nevelés minden fogyatékos tanuló – a későbbi életvitel kialakítása érdekében – igen hangsúlyos. A fogyatékosok okozta megismerési gátak megkívánják – úgy a természeti, mint a társadalmi környezet vonatkozásában –, hogy e nevelési terület is a helyes egyéni stratégiák kialakítását és következetes véghezvitelét biztosítsa.

Már az iskoláztatás kezdetén mind az ép, mind az értelmi fogyatékos tanulók, rendelkeznek valamiféle ismeretekkel környezetükről, érzelmekkel kapcsolódnak a világ dolgaihoz. A tanulók megismeréséhez az is hozzátartozik, hogy tudjuk, milyen képeket hordoznak magukban arról a világról, amelyben élnek. Milyen viselkedései értékeket, attitűdöket alakítottak ki magukban, mi az, amire a környezettudatos magatartás kiépítésekor már mint alapra számíthatunk, ill. milyen torzulások, rossz szokások rögzültek eddigi életük alatt. A tervezésnél ezeket figyelembe kell vennünk.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelésében a környezeti nevelés jelen-idejűsége igen fontos tényező. A személyes tapasztalás, cselekvés mindig a konkrét idő és térrelációkra épül. A realitást a konkrétumot hozza be a nevelésbe. A jövő, amely jelenünktől függ - cselekedeteinktől, értékek megőrzésétől, a környezetszennyezés megállításától stb. - sokkal hamarabb, az érzelmek szűrőjén keresztül körvonalazódhat a tanulóban.

A környezeti nevelésben a tanulás tág, teljes körű értelmezése fontos elem. Ez azt jelenti, hogy nemcsak ismeretközlő, információs, tudományos, tényszerű anyagok megtanítása a cél, hanem a szerepek, magatartási módok megtanulása, életviteli stratégiák kialakítása és gyakoroltatása, attitűdformálás, érzelmi viszonyulások és értékek közvetítése is része a teljes folyamatnak. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében az utóbbiak bírnak kiemelt szereppel.

A környezettudatos magatartás kialakításának elengedhetetlen feltétele az iskolai és otthoni, valamint távolabbi környezet megfeleltetése, vagy legalább közelítése a célkitűzésekhez. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál fokozottabban szükséges a következetes és állandó mintaadás, a szokások szintjén is kialakított környezet- és természetvédelem.

A fogyatékos tanulók és fiatalok nevelésében/oktatásában – éppen a teljesebb társadalmi szocializáció érdekében – szükséges a környezeti nevelés kiszélesített értelmezésének alkalmazása. Nem csak a természeti környezetünk problémái öltöttek aggasztó méreteket, hanem az emberi társadalmak is kedvezőtlen irányba „fejlődnek” (fogyasztási szokások, zaj és baleseti kockázatok, víz- és talajszennyezés, agresszió, tömegmanipuláció, népességfogyás/túlnépesedés stb.).

HELYI TANTERV

I. Általános alapelvek

1. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az évenként megjelenő tankönyv kínálatból a következő szempontok alapján kell a tankönyveket kiválasztani:

- A tankönyv tartalmában, információiban, az ábrák kivitelezésében, a szöveg tartalmi megfogalmazásában igazodjon a tanulók sajátos igényeihez;
- Fontos a tankönyvhöz kapcsolódó feladatlap;
- A tankönyv ne legyen zsúfolt, legyen áttekinthető, jól olvasható betűtípussal szedve;
- A tanulást segítő kézikönyvek, és kötelező olvasmányok sok képpel, törekedjenek a megfigyelés segítésére, a folyamatok és történések megértésére.
- Lehetőség szerint elektronikus adathordozón rögzített hang- és képanyag is álljon rendelkezésre.

A speciális igényű tanulók számára lehetőleg olyan füzetet kell használni, amely a figyelem, a koncentráció és az esetleges észlelési zavarok kompenzációs igényét kielégíti.

A taneszközök legyenek lényegyet mutatóak, színesek, figyelem felhívóak, jól tisztíthatóak, igényes kivitelűek.

Nagy szerepe van a pedagógus kreativitását tükröző saját készítésű szemléltető eszközöknek.

A nagyfokú fejlődésbeni lemaradás és a konkrétumokhoz való kötődés indokolja, hogy az iskolában speciális taneszközök a játéktárgyak, valamint a mindennapi élet használati tárgyai is.

2. Iskolai beszámoltatás, értékelés, minősítés sajátosságai

Pedagógiai munkánk fontos része a folyamatos ellenőrzés, értékelés. Az előírt követelmények teljesítését az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy **gyakorlati tevékenysége** alapján ellenőrizzük.

Az írásbeli ellenőrzésről a tanulókat az előző órán, vagy az írás előtt 3 nappal tájékoztatjuk. A szóban történő feleltetést elsősorban azoknál a tanulóknál alkalmazzuk, akiknek a verbális készsége, kifejezőmódja nem gátolt, s így a teljesítés funkcionális gátlásokba nem ütközik. **Az értékelésnél minden tanuló önmagához mért fejlődését fejezzük ki szóban vagy írásban.**

3. A magatartás és a szorgalom minősítési rendszere

A magatartás értékelése:

Példás: a tanuló magatartása, ha az iskola házirendjét / korának megfelelően / következetesen betartja, a rábízott és önként vállalt feladatokat felelősséggel elvégzi, viselkedése, hangneme társaihoz és felnőttekhez való viszony példamutató.

Jó: a magatartása annak a tanulónak, aki az iskola házirendjét /életkorának megfelelően / betartja, felelősségérzete, rendszeretete jó. A kapott feladatokat elvégzi, viselkedése, hangneme, társaihoz és felnőttekhez való viszony megfelelő.

Változó: a magatartása annak a tanulónak, aki az iskola házirendjét csak nevelői, társai figyelmeztetésével képes betartani, felelősségérzete, rendszeretete változó. A rábízott feladatot csak vonakodva végzi el, viselkedése, hangneme, társaihoz, felnőttekhez való viszonya kifogásolható.

Rossz: a magatartása annak a tanulónak, aki az iskola házirendjét gyakran, illetve súlyosan megsérti, vagy viselkedésével, hangnemével társainak rossz példát mutat

A szorgalom értékelése:

Példás: a tanuló szorgalma, ha a munkához való viszonya példamutató, feladatait rendszeresen elvégzi, kötelességtudata igen fejlett, értelmi képességeinek és körülményeinek megfelelő eredményt ér el.

Jó: a tanuló szorgalma, ha munkáját, feladatait elvégzi, kötelességtudata fejlett, eredményei nem mindig érik el azt a szintet, amelyet értelmi képességei és körülményei lehetővé tesznek.

Változó: a tanuló szorgalma, ha a munkához való viszonya ingadozó, feladatait hiányosságokkal végzi, kötelességét csak figyelmeztetés után teljesíti, eredményei elmaradnak a képességeinek és körülményeinek megfelelő szinttől.

Hanyag: a tanuló szorgalma, ha a munkához való viszonya nem megfelelő, feladatait többszöri figyelmeztetés után végzi el, kötelesség tudata fejletlen, munkájában megbízhatatlan, eredményei jelentősen elmaradnak képességeitől és körülményeitől.

Alapfokú Művészeti Iskola

Az alapfokú művészeti iskola a helyi tantervét az Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja alapján készítette el.

Az alapfokú művészeti iskola pedagógiai programja – az I-XI. fejezetekben foglaltakon kívül az alábbiakat tartalmazza:

A művészeti oktatás pedagógiai alapelvei

A művészeti oktatás a maga sajátos eszközeivel, érzelmi és esztétikai neveléssel járuljon hozzá egy sokoldalú, művelt, érett, kreatív személyiség kialakításához. Kívánatos egy olyan belső iskolai légkör, tartalmi munka megteremtése, ahol a tanuló is alkotó része a tanítás-tanulás folyamatának, amiben a növendék és a tanár egyaránt jól érzi magát, s melynek eredményeképpen csökken a növendékek kudarcélménye. A művészeti iskolától, a benne oktató-nevelő munkát végző szakemberektől azt várjuk, hogy sokirányú tevékenységükkel segítsék az adott település és a fenntartó egyházközösség kapcsolatrendszerébe tartozó partnerek kulturális-közművelődési életét.

- Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja keretében folyó nevelés biztosítsa a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását, az érdeklődő és fogékony növendékek képességeinek fejlesztését.
- A tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítsa készségeiket és gyarapítsa ismereteiket az életkori sajátosságok figyelembevételével.
- Adjon lehetőséget az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, az egyházi tradíciók, értékek átadására, értékmegőrzés formáinak kialakítására.
- A művészetoktatás a különböző irányzatok, műfajok, a művészeti megjelenítés módjainak megismertetésével, az önkifejezés eszköztárának gazdagításával készítsen fel a művészetek alkalmazására és befogadására.
- A művészeti oktatás fontos feladata és sajátos lehetősége, hogy biztosítsa az esélyegyenlőséget, az indulási hátrányok csökkentését.

A művészeti oktatás cél és feladat rendszere

Az alapfokú művészetoktatás alapvető célja, hogy a választott művészeti területen nyújtson speciális ismereteket, az alkotó munkával együtt járó pozitív élmények segítségével pedig járuljon hozzá a harmonikus, érzelmileg gazdag, kreatív személyiség kialakításához.

Alakítsa ki a kultúra iránt nyitott magatartást, az esztétikai érzékenységet, neveljen a művészetek befogadására, értésére és művelésére.

Sajátos eszközeivel ösztönözzön a társadalmi kapcsolatteremtésben, együttműködésben és a kommunikációban a toleráns magatartásra. Mindezen célok megvalósítását elsősorban a személyiségközpontú, tehetséggondozó, értékközvetítő pedagógiai munka szolgálja.

Céljaink eléréséhez oktató-nevelő munkánk során a következő **feladatokat** rendeljük hozzá:

- Minden munka végzésénél ismernünk kell a célt, mert ez meghatározza egész tevékenységünket.
- Növendékeinket képességeiknek megfelelően a legmagasabb fokra kell elvezetni.
- Mindenkinek törekednie kell a továbbfejlődésre, mert aki nem fejlődik, az visszafejlődik.
- A cél eléréséhez a legrövidebb, legkorszerűbb utat kell megtalálni.
- Művészetoktatásunkban mindig a végcélből kell levezetni a kiindulópontot.
- A növendék olyan önálló lény, aki kibontakozóban lévő egyéniséggel, sajátos érzelmi étellel, fantáziával, öntudattal, önérzettel rendelkezik.
- Ha munkánkat eredményesen akarjuk végezni, akkor növendékeinket aktivizálni kell, el kell érniük azt, hogy ők maguk is akarják azt, amit mi akarunk.
- Művészetoktatásunk jellemformálás nélkül elképzelhetetlen, melyhez alapvetően szükséges a növendékek bizalmának megnyerése.
- Minden törekvésünk hiábavaló, ha a szülőkkel való jó kapcsolatot nem tudjuk kialakítani.
- A legtehetségesebb növendékeknél ki kell bontakoztatnunk azokat az adottságokat, amelyekkel rendelkeznek (szorgalom, ambíció, akaraterő, emlékezőképesség, önbizalom, jó alkat, jó hallás, ritmusérzés stb.).

Feladataink:

- a tantárgyokhoz fűződő pozitív érzelmek kialakítása
- a tevékenységekhez szükséges akarat, aktivitás megteremtése
- tudatos és automatizált tevékenységek, készségek fejlesztése
- munkafegyelmek kialakítása és fenntartása
- koncentráció fokozatos növelése
- a figyelemmegosztás fejlesztése
- szakspecifikus, hatékony tanulási módszerek kialakítása
- zenei, verbális, vizuális és metakommunikációs kifejezőképesség fejlesztése
- a műveltség tiszteltben tartása és példaképpé válásának kialakítása

Általános fejlesztési feladatok a művészetoktatásban

- feladattudat kialakítása
- ösztönös cselekvésből akaratilag cselekvés formálása
- a cselekvés és a gondolkodás összekapcsolása
- analízis, szintézis, absztrahálás
- lényegkiemelés képességének fejlesztése
- összefüggések felismerése és felfogása
- az emlékezet fejlesztése
- a képzelet fejlesztése
- érzelmek fejlesztése: intellektuális, esztétikai, morális, etikai
- ízlésformálás, jellemformálás

A növendékeinktől elvárható követelmények

- Részt venni a kötelező és választott foglalkozásokon.
- Eleget tenni – rendszeres gyakorlással – tanulmányi kötelezettségének.
- Megőrizni, illetve az előírásoknak megfelelően használni az oktatáshoz szükséges eszközöket (hangszerek, kották, zenei könyvek, kellékek, jelmezek).
- Óvni az iskolánk létesítményeit, felszereléseit.
- Tiszteltben tartani a művészeti iskola tanárait és alkalmazottait, tanulótársait emberi méltóságát és jogait.

A pedagógusoktól elvárható követelmények

- Minden pedagógus köteles mindent megtenni a hozzá beiratkozott gyermek megóvása, védelme, személyiségfejlődése, értelmi-érzelmi fejlődése érdekében.

- Személyes példamutatással, önképzéssel köteles a gyermek erkölcsi nevelésében, fejlesztésében részt venni.
- A tanulók felkészítésén túlmenően minden tanítási órán a bemutatás, élményszerzés eszközével szolgálnia kell növendékei esztétikai képességének fejlesztését.
- Az intézményi és tanszaki elvárások harmonizálásával erősíteni kell iskolánk küldetését.
- A szülőkkel való szoros kapcsolattartás eszközével fokozni kell a naprakész teljesítmények, illetve a fejlődés lehetőségeinek alternatíváját.
- Az iskolai érdekeken túlmenően minden művészetpedagógus kötelessége, hogy lakóhelye és térsége zenei, művészeti életének fejlesztésében saját szerepét és felelősségét előtérbe helyezze.

A művészeti tevékenység struktúrája

Székhely (3521 Miskolc, Miskolci utca 38/a.)

- alapfokú művészetoktatás

90 fő

Művészeti ág: Színművészeti-bábművészeti

Tanszakok: - színjáték

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

A képzés tanszakai:

- színjáték tanszak
- bábjáték tanszak

SZÍNJÁTÉK TANSZAK

A képzés ideje: 12 év

Évfolyamok száma: 12 évfolyam

Óraterv (óraszámok heti bontásban)

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy Drámajáték	2	2	2	2	2	2	2	2				
Színjáték									2	2	3	3
Kötelező tantárgyak Beszédgyakorlatok			0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1		
Mozgásgyakorlatok			0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1		
Kötelezően választható tantárgyak			1	1	1		1	1	1	1	1	1
Szabadon választható tantárgyak	(2)	(2)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Összesen	2- (4)	2- (4)	4-5	4-5	4-5	4-5	4-5	4-5	4-6	4-6	4-6	4-6

Megjegyzés: a fenti táblázat Összesen rovatában az első számok a minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő dőlt számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak.

A képzés tantárgyai

Főtárgy:

- drámajáték (2) + (1-6. évfolyam),
- színjáték (7-10. évfolyam).

Megjegyzés: a főtárgy neve ott és akkor változik, amikor a színjáték nevelésben való felhasználása - a drámai-színházi nevelés - mellett hangsúlyossá válhat a színházi (technikai) képzés.

Kötelező tantárgyak:

- beszédgyakorlatok (1-8. évfolyam),
- mozgásgyakorlatok (1-8. évfolyam).

Kötelezően választható tantárgyak

Megjegyzés: A 7-8. évfolyamon a kötelező tantárgyak magas óraszámja miatt nincs választási kötelezettség (az alábbi tantárgyak - természetesen - választhatók).

- vers- és prózamondás (az 1. évfolyamtól választható),
- bábjáték (a 4. évfolyammal bezárólag választható),
- tánc- és mozgásszínházi tréning (az 5. évfolyamtól választható),
- kreatív zenei gyakorlat (az 1. évfolyamtól választható),
- színházismeret (a 3. évfolyamtól választható),
- beszédtechnika (a 3. évfolyamtól választható).

Szabadon választott tantárgyak (a helyi igények és lehetőségek függvényében)

Néhány javaslat

- pantomim (a 4. évfolyamtól) - a bábjáték tanszak azonos elnevezésű tantárgya,
- színháztörténet (az 5. évfolyamtól),
- színháztechnika (szcenika) (a 7-10. évfolyam),
- zenés színházi képzés (a 7. évfolyamtól),
- dramaturgiai-rendezői ismeretek (9-10. évfolyam),
- drámajáték-vezetői ismeretek (9-10. évfolyam).

A művészetoktatás helyi tanterve

Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja (a továbbiakban: alapprogram) részét képező követelmények és tantervi programok tartalmazzák azokat a követelményszinteket és feltételeket, amelyet minden alapfokú művészeti iskolának teljesítenie, biztosítania kell.

2020. február 8-án hatályát veszítette az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet (a továbbiakban: Rendelet).

A Rendelet 1. számú melléklete változatlan formában jelen alapprogram 1. melléklete, amely szerint – az az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet módosításáról szóló 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelet hatályba lépését megelőzően – folytatott képzések felmenő rendszerben folytathatók, oly módon, hogy a tanulmányaikat már megkezdett tanulók azt legkésőbb a 2026/2027. tanévig be tudják fejezni.

A Rendelet 2. számú melléklete változatlan formában jelen alapprogram 2. melléklete amelyet alkalmazni kell a 2011/2012. tanévben és az azt követően megkezdett képzésekre.

Ha az alapfokú művészeti iskola nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozók részére szervez iskolai oktatást, az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának alkalmazásában a „magyar”, illetve a „hazai” kifejezés alatt a „nemzetiségi”, illetve az „anyanemzeti” kifejezést kell érteni.

A Rendelet Népművészet ágazat tantervi programja felmenő rendszerben, a 2021/2022-es tanévtől alkalmazható.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga vizsgakövetelményeit és témaköreit, erre építve a Helyi Tanterv törvényi kötelezettség folytán tartalmazza.

Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja - 3. sz. melléklet

A felvétel és az átvétel helyi szabályai a művészeti képzésben

Jelentkezés

Az alapfokú művészetoktatásra való jelentkezés lehetőségét minden év februárjának utolsó hetében hirdetjük meg, plakátokon a település intézményeiben és a közterületi hirdetőkön, illetve a helyi sajtóban. A képzésre jelentkezni – az erre a célra rendszeresített jelentkezési lap kitöltésével lehet – az általános iskolai beiratkozással egyidejűleg.

Felvétel

Azok a jelentkezők, akik a szaktanáraink által vezetett óvodai előkészítő foglalkozásokon részt vettek, felvételi meghallgatás nélkül – a felkészítést végző pedagógus javaslata alapján – az előképző évfolyamba nyernek felvételt.

Az alapfok első évfolyamába jelentkező tanulók képességeit az iskola - adott művészeti ágban megfelelő végzettségű és szakképzettségű - pedagógusaiból álló bizottság méri fel. A bizottság a jelentkezők képességeinek felmérése után javaslatot készít az igazgatónak a kérelem elbírálásához, továbbá arra, hogy melyik évfolyamra és tanszakra vegyék fel a jelentkezőt. Ha a tanuló az alapfokú művészetoktatási intézmény magasabb évfolyamára kéri felvételét, a jelentkezési lapján ezt fel kell tüntetnie.

Kérelméről a bizottság különbözeti vizsga alapján dönt, az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának az adott évfolyamra meghatározott rendelkezései alapján.

A felvételi meghallgatás időpontja június hónap első hetében zajlik le.

A meghallgatás valamennyi művészeti ágban szóbeli és gyakorlati részből áll, melynek során vizsgáljuk a felvételiző képességeit és motiváltságát. A feladatokat az iskola szakmai munkaközössége állítja össze a jelentkezők életkori sajátosságainak figyelembevételével.

A felvételt nyert tanulók névsorát a nyilvánosságra hozatal szokásos módja szerint közzé tesszük. Valamennyi új- és régi növendék számára április hónap utolsó hetében tartjuk a beiratkozást.

Záró rendelkezések

1. A nevelési program és a helyi tanterv engedélyeztetésének, nyilvánosságra hozatalának és módosításának mechanizmusa

a./ A tájékoztatás, megismertetés formája, rendje

A nevelőtestület számára, a program elfogadása előtt, az igazgató biztosítja a programtervezet 1-1 példányának átadásával a megismertetést 30 napos véleményezési határidővel.

b./ A hozzáférhető elhelyezés biztosítása

A helyi pedagógiai program 1-1 példány az intézmény igazgatói irodájában, irattárában, ill. könyvtárában kerül elhelyezésre

c./ A tájékoztatás kérés és erre a tájékoztatás adás rendje

Az intézményhasználók az igazgatótól kérhetik a pedagógiai programba történő betekintést. Az érdeklődők a könyvtárban olvashatják el a dokumentumot, ill. az intézmény honlapjáról is lehetőség van azt letölteni.

d./ A pedagógiai program módosítása

Az intézmény Pedagógiai Programjának módosítását - indoklás mellett - kezdeményezheti az igazgató, az intézmény vezetősége, az egyes tantárgyi munkacsoportok/munkaközösségek. A módosítási javaslatot és annak részletes indoklását az igazgató köteles 30 napon belül a nevelőtestület elé terjeszteni.

A nevelőtestület többségi határozattal (a jelenlévők 50%-a + 1 fő) dönt a javaslatról.

Amennyiben a nevelőtestület a módosítás mellett dönt, az igazgató a döntés után 10 napon belül köteles a módosítási kérelmet a fenntartónak felterjeszteni.

2. Legitimációs záradék

1. Intézményünk helyi pedagógiai programját a nevelőtestület megismerte és véleményezte.
A I.8-19/2020. iktatási számon szereplő jegyzőkönyv alapján a nevelőtestület a dokumentumot elfogadta és a fenntartó számára jóváhagyásra javasolja.
2. Alulírott Hegyesi Károly a Miskolc-Szirmai Református Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda nevelőtestület által elfogadott pedagógiai programot az intézmény vezetőjeként jóváhagyom

Miskolc, 2020.....

.....
Hegyesi Károly
igazgató

3. A Miskolc-Szirmai Református Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda pedagógiai programjának módosítását a fenntartó Tiszáninneri Református Egyházkerület jóváhagyta.

Miskolc, 2020.....

.....
Ábrám Tibor
főgondnok
fenntartó képviselőjében

Mellékletek

- 1. sz. mellékelt – Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, alsó tagozat, 1–4. évfolyam helyi tanterve**
- 2. sz. melléklet – Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, felső tagozat, 5–8. évfolyam helyi tanterve**
- 3. sz. melléklet – Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja**
- 4. sz. mellékelt - Legitimálási jegyzőkönyvek**

